

Informe de l'estat d'execució i impacte
de les actuacions de l'Agència ABITS per a l'abordatge
integral de la prostitució i del tràfic d'éssers humans
amb finalitat d'explotació sexual

BCN

Informe 2014

SUMARI

SUMARI	2
INTRODUCCIÓ	6
ATENCIÓ A DONES QUE EXERCEIXEN LA PROSTITUCIÓ A LA VIA PÚBLICA	7
1. SERVEI D'ATENCIÓ SOCIOEDUCATIVA (SAS)	7
1.1 Descripció del servei	7
1.2 Atenció de proximitat a la via pública	8
1.3 Atenció en oficina i plans de treball individualitzats. Principals demandes	9
1.4 Perfil sociodemogràfic de les dones ateses pel SAS	14
1.5 Servei d'atenció jurídica SAS	17
1.6 Ajuts econòmics SAS	18
1.7 Treball en xarxa	19
ATENCIÓ A DONES QUE EXERCEIXEN LA PROSTITUCIÓ EN ESPAIS TANCATS (LOCALS, CLUBS I PISOS)	20
2. ATENCIÓ A DONES QUE EXERCEIXEN EN ESPAIS TANCATS DEL DISTRICTE DE L'EIXAMPLE ..	20
2.1 Definició del projecte	20
2.2 Espais tancats detectats i visitats	20
2.3 Dones ateses	22
2.4 Demandes	25
2.5 Intervencions i derivacions	26
3. ATENCIÓ A DONES QUE EXERCEIXEN EN ESPAIS TANCATS DELS DISTRICTES DE LES CORTS I SANTIS-MONTJUÏC	26
3.1 Definició del projecte	26
3.2 Espais tancats detectats i visitats	27
3.3 Dones ateses	28
3.4 Demandes	30
3.5 Intervencions i derivacions	31
4. ATENCIÓ A DONES QUE EXERCEIXEN EN ALTRES ESPAIS TANCATS DE LA CIUTAT	32
4.1 Definició del projecte	32
4.2 Espais tancats visitats	32
4.3 Dones ateses	33
4.4 Demandes i atencions realitzades	35
RESUM D'INDICADORS DELS PROGRAMES D'ENTRADA A ESPAIS TANCATS	36
ALTRES SERVEIS D'ATENCIÓ SOCIAL	36

5. INTERVENCIÓ I ATENCIÓ A DONES EN SITUACIONS D'URGÈNCIES INTERMÈDIES	
I INCLUSIÓ SOCIAL.....	36
5.1 Ajuts econòmics	36
5.2 Habitatge compartit.....	39
5.3 Tallers.....	39
6. PÍNDOLAS SOCIO SANITÀRIES PER A DONES QUE EXERCIXEN A LA VIA PÚBLICA	40
SERVEIS I RECURSOS DE FORMACIÓ I INSERCIÓ SOCIOLABORAL.....	41
7. DIR: DISPOSITIU INTEGRAL PER A LA RECOL·LOCACIÓ LABORAL DE LES DONES	
QUE EXERCIXEN LA PROSTITUCIÓ	41
7.1 Definició del projecte	41
7.2 Accions d'execució del projecte professional	44
7.3 Pràctiques en empreses	46
7.4 Insercions laborals	46
7.5 Resultats globals d'inserció laboral del DIR l'any 2014:	47
8. ITI: ITINERARI PERSONAL D'ASSESSORAMENT A LA PROFESSIONALITZACIÓ	
DE DONES QUE HAN EXERCIT LA PROSTITUCIÓ.....	47
8.1 Definició del projecte	47
8.2 Accions desenvolupades	50
8.3 Insercions formatives	50
8.4 Pràctiques en empreses	51
8.5 Insercions laborals	51
9. ACCIÓ: PROGRAMA D'INTERVENCIÓ INTEGRAL AMB PERSONES TRANSSEXUALS	
VINCULADES A ENTORNS DE PROSTITUCIÓ A LA CIUTAT DE BARCELONA	52
9.1 Definició del projecte	52
9.2 Accions desenvolupades	54
9.3 Insercions laborals	55
10. DISPOSITIU ESPECIAL D'ACOMPANYAMENT PER A LA INCORPORACIÓ AL MERCAT	
LABORAL I AL TEIXIT SOCIAL DE DONES QUE EXERCIXEN LA PROSTITUCIÓ I BUSQUEN	
ALTERNATIVES LABORALS	55
10.1 Definició del projecte	55
10.2 Accions desenvolupades	57
10.3 Insercions formatives.....	58
10.4 Insercions laborals	59
11. PROJECTE DE FORMACIÓ SOCIOLABORAL	59
11.1 Definició del projecte	59

11.2 Insercions formatives	61
11.3 Insercions laborals	63
12. PROJECTE D'EMPRENEDORIA SOCIAL ENFILANT L'AGULLA	63
12.1 Definició del projecte	63
12.2 Accions desenvolupades	65
12.3 Insercions laborals	66
13. PROJECTE DE FORMACIÓ EN COSTURA ROSAS CRAFTS	66
13.1 Definició del projecte	66
13.2 Accions desenvolupades	68
13.3 Insercions laborals	68
14. PROJECTE DEL MOBILIARI URBÀ MÒBIL DE PLAÇA DE LES GLÒRIES	68
14.1 Definició del projecte	68
14.2 Accions desenvolupades	70
14.3 Insercions laborals	70
RESUM D'INDICADORS DELS PROGRAMES DE FORMACIÓ I INSERCIÓ SOCIOLABORAL	71
SERVEIS ADREÇATS A VÍCTIMES DE TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL	75
15. ABORDATGE DEL SERVEI D'ATENCIÓ SOCIOEDUCATIVA (SAS) EN ELS CASOS DE DONES VÍCTIMES DEL TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL	75
16. ATENCIÓ INTEGRAL A DONES VÍCTIMES DEL TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL	76
16.1 Definició del projecte	76
16.2 Etapa d'emergència	77
16.3 Etapa d'autonomia	79
17. RAI: RECUPERACIÓ, APODERAMENT I INSERCIÓ SOCIOLABORAL DE DONES QUE HAN ESTAT VÍCTIMES DE TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL	80
17.1 Definició del projecte	80
17.2 Edició 3, de l'1 d'abril del 2014 al 31 de desembre del 2015	81
18. SERVEI DE REPRESENTACIÓ JURÍDICA PER A VÍCTIMES DEL TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL	84
19. ALTRES RECURSOS D'ACOLLIDA PER A VÍCTIMES DE TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL	85
TREBALL EN XARXA I COL·LABORACIÓ	85
Protocol de protecció de les víctimes de Tràfic d'Éssers Humans a Catalunya	85
Taula Tècnica Agència ABITS	86

Coordinació amb els cossos policials i l'Agència ABITS	86
Treball de coordinació territorial	87
Treball en xarxa amb les entitats que intervenen en espais tancats	87
Taula ASSIR.....	87
Circuit Barcelona contra la violència vers les dones	87
Sensibilització i difusió	87
Coordinació amb altres institucions.....	88
Elaboració del document El tractament de la prostitució i el Tràfic d'Éssers Humans amb finalitat d'explotació sexual als mitjans de comunicació. Recomanacions	88
Taula de treball amb les representants del col·lectiu Prostitutes Indignades	88
Informe sobre la prostitució a la ciutat de Barcelona.....	88
Procediment de substitució de sancions per incompliment de l'Ordenança municipal de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana	89
PRESSUPOST INICIAL	90
VALORACIÓ I CONCLUSIONS	92
1. Coneixement del fenomen.....	92
1.1 Context de crisi	92
1.2 Factors de fragilitat	93
1.3 Tràfic d'Éssers Humans amb finalitat d'explotació sexual	94
2. Atenció a les dones que exerceixen la prostitució a la via pública	95
2.1 Servei d'Atenció Socioeducativa SAS-ABITS.....	95
2.2 Altres serveis d'atenció social	95
3. Atenció a les dones que exerceixen la prostitució en espais tancats (locals, pisos i clubs) ...	96
4. Disseny i implementació de programes per a la formació i inserció sociolaboral	98
5. Detecció i assistència integral a les víctimes del Tràfic d'Éssers Humans amb finalitat d'explotació sexual.....	100
5.1 Servei d'Atenció Socioeducativa.	101
5.2 Recursos d'acollida per a víctimes de TEH amb finalitat d'explotació sexual	101
5.3 Recuperació, apoderament i inserció sociolaboral	101
5.4 Representació jurídica i anul·lació de sancions.....	102
6. Coordinació d'actuacions a nivell institucional i comunitari.....	102
ANNEX 1.	104
Indicadors de detecció de possibles víctimes del Tràfic d'Éssers Humans amb finalitats d'explotació sexual.....	104

INTRODUCCIÓ

L'any 2006 el Consell Plenari de l'Ajuntament de Barcelona va aprovar el *Pla ABITS* i, per desplegar-lo, es creà l'Agència del mateix nom, tal com ja preveia l'*Ordenança municipal de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana*, que havia entrat en vigor tan sols uns quants mesos abans.

El 28 d'octubre del 2011, l'equip de govern presentà una Mesura de Govern amb l'objectiu de permetre la millora i nou impuls de l'Agència, que va suposar un increment pressupostari del 67% per al 2012. Aquesta decisió es va emmarcar en el *Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats real i efectiva de dones i homes (2012-2015)*, que va incorporar els eixos estratègics, els objectius específics i les accions de l'Agència, dins la importància que adquireix en aquest mandat l'abordatge del fenomen de la prostitució a la ciutat de Barcelona.

Els objectius de l'Agència ABITS són:

- L'atenció de les persones que exerceixen la prostitució a la ciutat de Barcelona, especialment aquelles que tenen situacions de vulnerabilitat, fent-ho d'una manera integral, global i coordinada, tot tenint en compte les competències de què disposa l'Ajuntament.
- La lluita contra el Tràfic d'Éssers Humans amb finalitat d'explotació sexual.

L'Agència defuig dels posicionaments ideològics amb la voluntat de ser el paraigua que doni aixopluc a tots els agents i totes les agents que estiguin implicats directament o indirectament amb el fenomen (dones que exerceixen la prostitució, professionals, entitats i altres departaments municipals, entre d'altres) per poder treballar en xarxa per a l'impuls de serveis, recursos, protocols i mesures dirigides al compliment de tots dos objectius mitjançant sis línies estratègies d'intervenció:

- Coneixement del fenomen. Difusió i sensibilització.
- Atenció a les dones que exerceixen la prostitució a la via pública.
- Atenció a les dones que exerceixen la prostitució en espais tancats (locals, clubs i pisos).
- Disseny i implementació de programes per a la formació i inserció sociolaboral.
- Detecció i assistència integral a les víctimes del Tràfic d'Éssers Humans amb finalitat d'explotació sexual.
- Coordinació d'actuacions a nivell institucional i comunitari.

L'informe que teniu al davant incorpora la informació i les dades dels diferents projectes de l'Agència ABITS fins al 31 de desembre del 2014.

Volem donar les gràcies a totes les persones que fan possible la nostra feina.

ATENCIÓ A DONES QUE EXERCEIXEN LA PROSTITUCIÓ A LA VIA PÚBLICA

1. SERVEI D'ATENCIÓ SOCIOEDUCATIVA (SAS)

1.1 Descripció del servei

El SAS¹ és el servei específic que l'Ajuntament posa a disposició de les dones que exerceixen la prostitució, o són víctimes d'explotació sexual, a la ciutat de Barcelona, especialment per a aquelles que ofereixen i negocien els serveis a la via pública. És un **servei interdisciplinari** integrat per diferents professionals: una directora (38,5 hores setmanals), una treballadora social (38,5 hores setmanals), quatre educadores (154 hores setmanals), una psicòloga (38,5 hores setmanals), dues agents de salut (45 hores setmanals) i tres juristes.² L'**accés al SAS** pot ser directe (dona contactada al carrer, per via telefònica o sense cita programada) o per derivació.

Les educadores i les agents de salut treballen sortint al carrer en torns de dues persones per contactar amb les dones i per garantir un mínim de 50 hores de permanència a la via pública (de dilluns a divendres en la franja horària entre les 9 h del matí i les 2 h de la matinada). A més, es disposa d'una **línia telefònica gratuïta (900 722 200)** per a les usuàries així com d'unes **hores d'atenció al servei sense cita prèvia** (dijous d'11 h a 15 h). L'horari d'**atenció en oficina** és de dilluns a divendres de 9 h a 19 h. El servei es troba situat al carrer **València, 344 entresòl**.

Les zones de la ciutat on l'equip contacta amb les dones de manera proactiva són: Ciutat Vella, Sant Martí/Eixample, les Corts i en qualsevol altre districte on es demani la seva intervenció.

De dilluns a divendres, l'equip inicia l'atenció de proximitat a la via pública adreçant-se a les dones per donar a conèixer el servei i recursos de l'Agència ABITS (en dones no contactades anteriorment) i interessant-se per la seva situació. També se'ls ofereix material profilàctic (preservatius i lubricants) aportat pel Departament de Salut de la Generalitat i la Direcció del Programa de Dona. Puntualment, la psicòloga i/o la treballadora social poden fer sortides al carrer per detectar necessitats o per demanda de les educadores.

La intervenció al carrer de les educadores i agents de salut queden distribuïdes en el quadre següent:

Horari de sortides a la via pública

ATENCIÓ I MEDIACIÓ DIRECTA 2014		
Ciutat Vella	De dilluns a divendres	3 hores entre les 12 h i les 19 h
	Dimarts i dijous	22 h a 2 h
Ciutat Vella + Sant Martí/Eixample	Divendres	22 h a 3 h
Sant Martí/Eixample	Dimecres	22 h a 1 h
Les Corts	Dilluns i dijous	22 h a 2 h
Zona Franca	En funció de l'estacionalitat i la presència de dones, en coordinació amb el districte	2 hores entre les 12 h i les 19 h

¹ L'entitat prestatària d'aquest servei és l'Associació Benestar i Desenvolupament (ABD).

² A l'agost del 2014 va entrar en funcionament el servei de suport jurídic del SAS, que ofereix quatre hores setmanals d'atenció presencial a les dones del SAS.

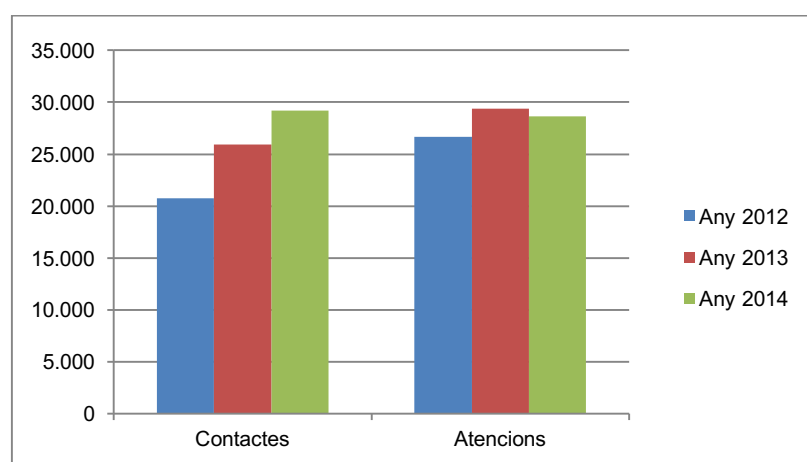
1.2 Atenció de proximitat a la via pública

Els **contactes** (apropament d'una professional de l'equip a una dona que ofereix els serveis sexuals a la via pública) que es van realitzar a la via pública van continuar amb la tendència habitual de creixement (de 25.950 el 2013 a 29.190 el 2014). El concepte d'atencions a la via pública es va anar redefinint al llarg de l'any 2014, ja que les educadores ja coneixien la majoria de dones i el vincle establert amb elles va fer que, a banda de realitzar una escolta activa en tots els casos, es desenvolupessin intervencions educatives de més profunditat i qualitat (donar informació, oferir assessorament, etc.). El nombre d'atencions durant el 2014 a la via pública va ser de 28.623.

Dades d'atenció a la via pública

ATENCIÓ A LA VIA PÚBLICA	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	% variació 2013-2014
Contactes	1.920	6.880	10.439	13.113	15.417	18.603	20.721	25.950	29.190	12,48%
Nombre d'atencions	440	4.216	8.391	9.979	18.771	23.833	26.660	29.379	28.623	-2,58%
<i>Escolta activa</i>	358	2.712	5.122	6.817	13.159	17.627	19.068	21.230	19.642	-7,47%
<i>Intervenció educativa</i>	82	1.504	3.269	3.162	5.612	6.206	7.592	8.149	8.981	10,2%

Nombre de contactes i atencions a la via pública període 2012-2014

Les dades que es presenten, vinculades a l'activitat que l'equip fa al carrer, fan referència al nombre d'actuacions realitzades; no es tracta del nombre de dones diferents a les quals s'ha atès. Com que l'equip surt diàriament, una mateixa dona pot haver estat contactada moltes vegades al llarg de l'any.

1.3 Atenció en oficina i plans de treball individualitzats. Principals demandes

L'any 2014 va ser l'any de **consolidació del servei** a causa de diferents factors.

A partir del 2009, el SAS va anar ampliant progressivament les zones on intervenia a la via pública i va anar incrementant la freqüència de sortides, i, per tant, es va recollir un increment sostingut en els contactes amb dones que es realitzaven en els nous territoris:

- 2009-2010: ampliació a Ciutat Vella nit i Sant Martí
- 2011-2012: ampliació a les Corts i Zona Franca
- 2013: increment d'una sortida nocturna a Ciutat Vella

El 2014, en canvi, el SAS ja va donar cobertura estable a tots els districtes de Barcelona on es registra l'exercici de la prostitució a la via pública i també va mantenir la freqüència de sortides instaurada el 2013. El treball continu que es va realitzar al carrer en les sortides diàries va permetre al SAS contactar habitualment amb la majoria de les dones que exerceixen la prostitució a la via pública, fet que explica que les dades es mantinguin estables respecte a l'any anterior.

Dades d'expedients

EXPEDIENTS DE DONES	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	% variació 2013-2014
Expedients oberts des del 2006 ³	-	368	546	725	850	960	1.069	1.195	1.249	4,52%
Dones diferents ateses	-	-	-	406	449	441	396	409	389	-4,88%
Expedients actius a 31 de desembre ⁴		274	307	386	363	363	371	333	298	-10,51%
Nombre d'altres	220	148	179	180	125	111	108	126	105	-16,67%
Nombre de baixes ⁵	79	94	163	152	125	183	162	169	192	13,60%
Nombre de reobertures	-	-	39	32	16	48	62	32	34	6,25%

³ Es consideren expedients oberts el nombre total de dones diferents ateses des de l'inici del pla, l'any 2006.

⁴ Es consideren expedients actius els corresponents a dones en les quals es va portar a terme una intervenció els darrers sis mesos.

⁵ La implementació de la Base de Dades va permetre fer una neteja d'expedients antics o duplicats, fet que explica l'augment en el nombre de baixes del servei a 31 de desembre del 2014 i el descens d'expedients actius al servei en aquesta data.

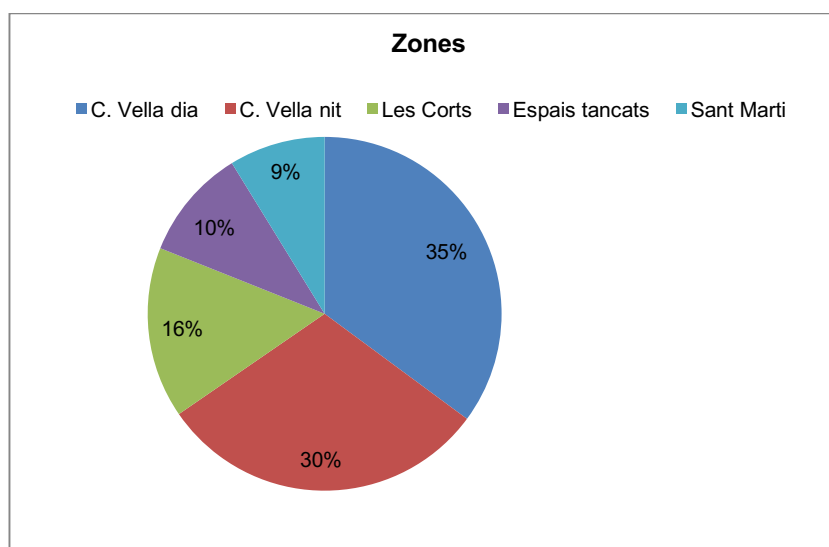
A 31 de desembre del 2014 el SAS tenia **298 expedients actius**. Cal destacar que l'any 2014, 219 dones diferents van sol·licitar una entrevista d'acollida al servei (gairebé el 50% van fer la demanda a les educadores i agents de salut durant les sortides a carrer), de les quals 103 dones hi van acudir i 116 no ho van fer (cosa que significa un absentisme del 53% del total de noves peticions d'acollida). És per això que el **nombre d'altres al servei** va ser de 105 (-16,67% respecte al 2013, en que van ser 126) i que el nombre de **dones diferents** que van realitzar un **pla de treball socioeducatiu** amb el SAS es va mantenir estable (389 dones diferents ateses el 2014 enfront de les 409 del 2013). 34 **expedients inactius es van reobrir** de forma immediata a partir d'una nova demanda de les usuàries.

El nombre de **baixes al servei**, de 192 expedients el 2014, va ser ocasionat per:

- El compliment dels objectius marcats en el pla de treball (resposta a la demanda de salut, cobertura de necessitats bàsiques, realització d'activitats formatives i/o laborals, etc.).
- L'absència durant més de sis mesos de la dona al servei per diversos motius: retorn al país d'origen, canvis en la seva situació social o familiar, abandó de l'exercici de la prostitució o d'altres causes justificades.
- La derivació a un altre recurs especialitzat per donar cobertura a les seves demandes i necessitats (SSB, CAS, etc.).

Pel que fa a la **distribució dels expedients actius per zones** d'exercici de la prostitució, l'any 2014 el 65% dels expedients es van concentrar principalment al districte de Ciutat Vella (el 35% de les dones ateses se situaven en la franja horària nocturna i el 30% en la franja horària diürna); el 16% al districte de les Corts i el 9% eren dones que exercien la prostitució al districte de Sant Martí. El 10% restant eren dones que exercien la prostitució en espais tancats.

Distribució dels expedients actius per zones d'exercici de la prostitució a Barcelona

Cal destacar que el 2014 es va implementar una nova **Base de Dades**, per tal d'optimitzar i millorar la recollida de les dades. Aquest fet va permetre establir una nova manera de sistematitzar la recollida de la informació, es van redefinir conceptes i va caldre portar a terme una avaluació contínua del programa informàtic per tal d'ajustar la informació recollida en cada expedient.

El 2014 **va augmentar el nombre de demandes** que les dones van realitzar a les educadores i agents de salut a la via pública en un 28,7% (14.314 el 2014 enfront de les 11.122 del 2013), a causa, prioritàriament, de la generalització en les situacions de pobresa de les dones que afecta el conjunt de les seves necessitats bàsiques.

Es van mantenir com a més rellevants els mateixos **temes en les demandes** respecte al 2013: 3.230 demandes d'atenció sanitària (atenció a la salut sexual i reproductiva, embarassos no desitjats, situacions de risc de contagi de malalties de transmissió sexual, etc.); 3.018 demandes de formació i inserció laboral⁶ i 1.422 demandes relacionades amb temes jurídics. Així mateix, va continuar a l'alça la demanda de les dones respecte a la cura i atenció dels seus fills i filles (es van recollir 1.066 demandes, xifra que va suposar un increment del 14,50% respecte al 2013). La demanda d'allotjament va augmentar exponencialment i va créixer en més d'un 47% (596 demandes recollides el 2014 enfront de les 405 recollides el 2013). Això es deu al fet que moltes dones no van poder fer front al pagament del relloguer de les habitacions on residien, o bé van tenir conflictes de convivència, van haver de renunciar a allotjaments en millors condicions per manca de recursos econòmics per fer front a la fiança o desconeixien el procés de desnonament que afectava els domicilis on tenien rellogades les habitacions.

Demandes recollides a la via pública

DEMANDES	2011 ⁷	2012	2012	2013	2013	2014	2014	% variació 2013-2014
Nombre de demandes	4.376	9.069		11.122		14.314		28,69%
Principals demandes en %	%		%		%		%	% variació 2013-2014
Atenció sanitària	30%	2.196	24,21%	2.516	22,63%	3.230	22,56%	28,38%
Formació i inserció laboral	25%	1.676	18,48%	2.075	18,67%	3.018	21,08%	45,45%
Atenció jurídica	9%	1.329	14,65%	1.437	12,92%	1.422	9,93%	-1,05%
Fills i filles		573	6,32%	931	8,38%	1.066	7,45%	14,50%
Tràmits de targeta sanitària	9%	748	8,25%	822	7,39%	938	6,55%	14,11%
Tràmits de documentació		378	4,17%	654	8,80%	726	5,07%	11,01%
Serveis socials		387	4,27%	619	5,58%	631	4,41%	1,94%
Necessitats bàsiques		710	7,83%	614	5,52%	599	4,18%	-2,45%
Allotjament		192	2,12%	405	3,65%	596	4,16%	47,16%
Cita SAS						548	3,83%	
Atenció psicològica/contenció		496	5,47%	448	4,04%	366	2,56%	-18,30%
Empadronament		267	2,94%	311	2,80%	328	2,30%	5,46%
Situació de violència						29	0,20%	
Altres	27%	117	1,29%	290	2,62%	817	5,71%	181,7%
TOTAL	100%	9.069	100%	11.122	100%	14.314	100%	22,64%

⁶ El 2014 aquesta dada es va comptabilitzar per separat: demanda formativa (1.891) i demanda laboral (1.127).

⁷ El 2011, les demandes recollides estaven relacionades amb l'atenció sanitària, la formació i inserció laboral, l'atenció jurídica i els tràmits necessaris per obtenir la targeta sanitària. Les demandes per part de les dones s'han anat ampliant en consonància amb l'increment de l'atenció que ofereix el SAS.

El SAS es va consolidar com un servei social que va intervenir i acompanyar les dones al llarg del temps en la recerca d'alternatives a les problemàtiques que presentaven i que es va traduir en l'**augment d'atencions en oficina** que es van realitzar amb les dones que van iniciar i/o mantenir un **pla de treball al servei**. Al llarg del 2014, es va mantenir el nombre d'entrevistes socioeducatives realitzades en oficina respecte a l'any anterior (775 enfront de les 789 del 2013).

Parlem d'*acompanyament* quan fem referència al procés d'acompanyar presencialment les dones als serveis. S'usa com a eina educativa per parlar amb les dones en un altre context fora del carrer, amb garanties de confidencialitat, per aprofundir en el vincle amb elles i detectar altres aspectes de la seva realitat, com són les possibles situacions com a víctimes del Tràfic d'Éssers Humans i/o de l'explotació sexual. El 2014 es va **incrementar significativament el nombre d'acompanyaments** (de 647 realitzats el 2013 per 956 el 2014, cosa que va suposar un augment del 47,78%). El **perfil majoritari de les dones ateses** pel servei (immigrades, joves, que desconeixen l'idioma d'acollida i el funcionament dels recursos), va fer necessari l'acompanyament professional als serveis de salut (vinculació al CAP de referència, atenció al programa Apropa't...), a serveis socials (de primer i segon nivell), a centres formatius (matriculació i inscripcions a cursos de formació), a centres escolars (per l'atenció i cura dels fills i filles a càrrec) i en gran mesura a la Ciutat de la Justícia (per citacions en processos judicials, petició d'informació o sol·licitud de justícia gratuïta), entre d'altres. L'acompanyament és una eina molt valorada que no només permet garantir l'arribada i atenció de la dona al servei, sinó establir una relació de proximitat amb l'educadora, la psicòloga, la treballadora social o l'agent de salut.

El 2014 es **van incrementar les coordinacions** amb altres serveis (4.547 el 2014 enfront de les 3.461 de 2013, és a dir, un increment del 31,37%). Això es deu, per una banda, al fet que hi va haver una disminució de derivacions, ja que el SAS va realitzar plans de treball especialitzats com a referent de la dona i coordinats amb altres serveis (com els socials, etc.), cosa que va fer augmentar el nombre de coordinacions respecte al 2013. D'altra banda, un nombre més gran de dones ateses no tenien la situació regularitzada i desconeixen l'idioma i els recursos existents, per la qual cosa van necessitar un procés d'adaptació, de coordinació i acompanyament per a posteriorment ser derivades a altres recursos.

Dades d'atenció en oficina

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	% variació 2013-
Entrevistes a l'oficina⁸ (no inclou les d'atenció psicològica)	21	69	193	283	396	371	313	789	775	-1.7%
Acompanyaments	52	207	347	334	624	758	677	647	956	47,5%
Coordinacions	193	613	1.096	1.458	2.183	2.360	2.726	3.461	4.547	31%
Derivacions al SAS (rebudes)	-	-	92	73	85	65	61	60	37 ⁹	-1,64%
Derivacions a altres serveis i entitats	83	278	329	321	436	493	453	577	453	-21,50%

⁸ A càrrec de les educadores socials i la treballadora social.

⁹ Només es van comptabilitzar, a diferència d'anys anteriors, les derivacions que complien els requisits per ser objecte d'intervenció del SAS.

L'establiment de **plans de treball complexos** va requerir l'avaluació i redefinició de la metodologia d'intervenció de les professionals en oficina i, per tant, tot l'equip va realitzar una important tasca de disseny de **nous protocols d'actuació**: protocol d'entrevista d'acollida, d'atenció i tractament psicològic i d'assistència i assessorament jurídic. Això també va suposar un increment de les tasques en oficina que van haver de realitzar les professionals. Així mateix, es van seguir establint estratègies d'intervenció grupals (activitat de piscina, tallers sobre habilitats parentals en coordinació amb l'entitat Àmbit Dona i tallers sobre aspectes sanitaris en coordinació amb Metges del Món).

El servei va mantenir la seva **flexibilitat**, fent prospecció en horaris i dies diferents en els territoris ja coneguts, així com en nous territoris, per continuar i ampliar, quan fos necessari, l'observació i el contacte amb les dones. Es van realitzar **sortides conjuntes** amb el Servei de Gestió de Conflictes de l'Ajuntament per tal d'establir **estratègies d'abordatge conjuntes** als territoris de Ciutat Vella i Sant Martí.

Així mateix, en coordinació amb aquest equip, amb el Districte de Sants-Montjuïc, amb la Fundació Àmbit Prevenció i amb l'Agència de Salut Pública, **es va redefinir la presència del SAS a la Zona Franca** i es van analitzar i diagnosticar les necessitats i la intervenció a realitzar per part de cada servei.

En coordinació amb el **districte de Sant Martí** (zona Besòs) es va facilitar informació sobre l'Agència ABITS i el SAS als serveis que treballen amb dones consumidores de tòxics: CAS Besòs i professionals que treballen en el medi obert (Agència de Salut Pública i el Servei d'Intervenció a l'Espai Públic- SIEP).

Com a servei especialitzat en la **detecció i l'atenció** de dones que es troben en **situació de Tràfic d'Éssers Humans amb finalitats d'explotació sexual**, es va definir i implementar un procediment d'observació i detecció de víctimes del Tràfic d'Éssers Humans, format per **22 indicadors i un decàleg de recomanacions ètiques per a la intervenció**.

Dades d'atenció psicològica

ATENCIÓ PSICOLÒGICA	2011	2012	2013	2014	% variació 2013-2014
Dones ateses	33	57	63	61	-3,17%
Dones noves ateses	----	38	29	25	-13,8%
Entrevistes	230	349	448	374	-16,51%

El nombre de casos en **tractament terapèutic** es va mantenir el 2014 (63 casos el 2013, enfront dels 61 del 2014), tot i que el nombre d'**entrevistes realitzades** va ser inferior (374 respecte a les 448 del 2013) a causa majoritàriament de l'absència de les dones (de les 526 entrevistes programades, 152 entrevistes no es van dur a terme per absència de les dones). Aquest fet s'explica pel context de crisi econòmica i per les situacions d'extrema vulnerabilitat, que van fer que les dones prioritzessin la cobertura de necessitats bàsiques i d'inserció laboral. Els processos terapèutics, a més, impliquen un compromís de vinculació i de participació en un llarg període de temps, que no sempre les dones van poder assumir per les seves circumstàncies vitals.

Es van **atendre per primer cop** 25 dones el 2014 i 33 **expedients d'atenció psicològica** es van tancar durant l'any, per raó d'assoliment d'objectius, per derivació a d'altres serveis d'atenció psicològica (ja que el focus del problema no és la prostitució, sinó temes relacionats amb les conductes addictives, les separacions del sistema conjugal...) o per abandonament de les dones.

Cal destacar que vuit dels expedients corresponien a **dones transsexuals**, xifra que va representar un 13% sobre el total de persones ateses el 2014. Això va implicar una estreta coordinació amb els serveis de salut per aprofundir en els sentiments de solitud i manca d'acceptació social que presentaven.

Els **eixos temàtics prioritaris de la intervenció terapèutica** se centren en: la vivència de l'exercici de la prostitució i de l'estigma, la violència (masclista, abús infantil, explotació sexual), la salut sexual i reproductiva (ansietat, depressió, fòbia social...) i la incorporació al mercat laboral formal.

1.4 Perfil sociodemogràfic de les dones ateses pel SAS

Quant al **perfil de les usuàries** del SAS amb expedient actiu al servei el 31 de desembre del 2014 (298), la majoria van ser dones immigrades, en un 87,91%; un 38,92% van ser dones provinents de Nigèria; un 15,77% de Romania, i el tercer lloc el van ocupar les dones autòctones, en un 12,08%. El nombre de dones ateses d'origen nigerià es va incrementar en un 41% respecte a l'any anterior, cosa que indica que la seva presència al carrer cada cop és més significativa. També es va observar un descens en les dones provinents de Romania, en aproximadament el 32,66%.

Dades de procedència de les dones actives a 31 de desembre del 2014

PROCEDÈNCIA %	2007 (b)	2008 (c)	2009 (d)	2010 (e)	2011 (f)	2012 (g)	2013 (h)	2014 (i) ¹⁰
Àfrica subsahariana	-	-	15,3	21,0	19,0	21,8	30,03	40,28
Nigèria	-	-				(18,8)	(27,6)	(38,92)
Països de l'Est	-	-	37,0	34,0	38,0	31,0	29,73	22,14
Romania	(45,2)	(37,4)	-			(26,0)	(23,42)	(15,77)
Amèrica Llatina	17,5	21,7	22,9	26,0	24,0	26,5	24,33	20,13
Equador						(9,16)	(7,50)	(6,71)
Estat espanyol	21,1	19,8	17,4	15,0	13,0	14,5	12,9	12,08
Nord d'Àfrica	6,9	7,1	4,8	3,0	3,0	2,7	2,10	4,36
Marroc	-	-	-			(2,15)	(1,50)	(4,02)
Altres	-	14,0	0,8	1,0	3,0	3,5	0,91	1,01
Àsia						(2,9)	(0,60)	(0,67)
Itàlia								(0,33)
Desconeguda		0,0	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAL	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

¹⁰ En aquesta taula, la lletra entre parèntesis que acompanya l'any fa referència al percentatge amb relació al nombre d'expedients actius: (b) sobre un total de 274 expedients actius; (c) sobre un total de 307 expedients actius; (d) sobre un total de 372 expedients actius; (e) sobre un total de 386 expedients actius (f) sobre un total de 363 expedients actius; (g) sobre un total de 371 expedients actius; (h) sobre un total de 333 expedients actius (i) sobre un total de 298 expedients actius.

Pel que fa a l'edat¹¹, la mitjana d'edat de les 298 es va establir en els 34 anys (essent la més jove de 19 anys i la més gran de 65 anys). Val a dir que per nacionalitats, destaca que la mitjana d'edat de les dones nigerianes ateses es va establir en 29 anys, en comparació amb els 46 anys de les dones espanyoles.

Nombre de dones per franges d'edat

NOMBRE DE DONES PER FRANGES D'EDAT (expedients actius a 31.12.14)	2014
18-25 anys	62
26-35 anys	108
36-45 anys	72
46-55 anys	35
Més grans de 55 anys	15
Es desconeix	6
Total	298

En quant a gènere, el 7,3% sobre el total van ser dones transsexuals.

El 58,4% de les dones amb expedient actiu a 31 de desembre eren mares amb fills i filles al seu càrrec, ja fos aquí o al seu país d'origen.

Situació legal

SITUACIÓ LEGAL %	2006 (a)	2007 (b)	2008 (c)	2009 (d)	2010 (e)	2011 (f)	2012 (g)	2013 (h)	2014 (i) ¹²
Regular	40,3	41,6	45,2	72	76,6	75,7	75,2	72,6	63,1
Irregular	60,1	57,6	54	20,7	22,2	23,4	23,7	26,4	36,4
NS	0,4	0,7	0,6	7,2	1,0	0,8	1,08	1	0,3

Les dones ateses en **situació administrativa irregular** es va veure incrementat en un 10% respecte al 2013, principalment per una presència més gran de dones, ateses pel SAS, d'origen nigerià, que acostumen a tenir la situació administrativa sense regularitzar al nostre país.

¹¹ La nova Base de dades va permetre començar a recollir aquesta dada a partir del gener del 2014.

¹² En aquesta taula, la lletra entre parèntesis que acompanya l'any fa referència al percentatge amb relació al nombre d'expedients actius: (b) sobre un total de 274 expedients actius; (c) sobre un total de 307 expedients actius; (d) sobre un total de 372 expedients actius; (e) sobre un total de 386 expedients actius; (f) sobre un total de 363 expedients actius; (g) sobre un total de 371 expedients actius; (h) sobre un total de 333 expedients actius; (i) sobre un total de 298 expedients actius.

Targeta sanitària

TARGETA SANITÀRIA %	2006 (a)	2007 (b)	2008 (c)	2009 (d)	2010 (e)	2011 (f)	2012 (g)	2013 (h)	2014 (i) ¹³
SÍ	57,8	72,2	78,5	68,8	83,6	85,9	90	92	92,6
NO	40,3	28,8	19,2	18,8	15,0	12,9	8,2	7	5,7
NS	1,8	0,7	2,2	12,3	2,8	0,5	1,8	1	1,7

Garantir que les usuàries disposen de targeta sanitària i saben com accedir als serveis de salut és sempre una prioritat del servei. És per aquest motiu que la dada presenta un increment exponencial al llarg dels anys d'intervenció de l'equip, que es manté estable el 2014. El 92,6% de les dones ateses van disposar de targeta sanitària. En general, si les dones no disposen de la targeta és perquè els falta algun document per a la tramitació: perquè tenen targetes sanitàries d'altres comunitats autònomes, perquè són nouvingudes o perquè es tracta de dones comunitàries que tenen assegurances privades.

En relació amb els tràmits necessaris per a l'accés a la salut, es va continuar fent un esforç a fi d'informar les dones de la necessitat d'estar empadronades. Durant el 2014 el 79,8% de dones disposaven d'empadronament. Els motius pels quals no se sol disposar d'empadronament són: viure fora del municipi de Barcelona, compartir habitatge amb altres persones (pisos o habitacions compartides) o no disposar de cap document acreditatiu que les identifiqui per fer el tràmit.

Empadronament

EMPADRONAMENT %	2006 (a)	2007 (b)	2008 (c)	2009 (d)	2010 (e)	2011 (f)	2012 (g)	2013 (h)	2014 (i) ¹⁴
SÍ	61,0	60,5	60,2	53,2	73,5	71,6	76,5	79,3	79,8
NO	38,0	38,6	38,1	32,5	24,1	27,8	21,8	19,5	18,4
NS	1,8	0,7	1,6	14,2	2,0	0,5	1,6	1,2	1,6

¹³ En aquesta taula, la lletra entre parèntesis que acompanya l'any fa referència al percentatge amb relació al nombre d'expedients actius: (b) sobre un total de 274 expedients actius; (c) sobre un total de 307 expedients actius; (d) sobre un total de 372 expedients actius; (e) sobre un total de 386 expedients actius; (f) sobre un total de 363 expedients actius; (g) sobre un total de 371 expedients actius; (h) sobre un total de 333 expedients actius; (i) sobre un total de 298 expedients actius.

¹⁴ En aquesta taula, la lletra entre parèntesis que acompanya l'any fa referència al percentatge amb relació al nombre d'expedients actius: (b) sobre un total de 274 expedients actius; (c) sobre un total de 307 expedients actius; (d) sobre un total de 372 expedients actius; (e) sobre un total de 386 expedients actius (f) sobre un total de 363 expedients actius; (g) sobre un total de 371 expedients actius; (h) sobre un total de 333 expedients actius (i) sobre un total de 298 expedients actius.

El 2014, el SAS va treballar per enfortir els vincles amb l'equip i incentivar relacions positives de les dones entre si. Per fer-ho, va programar diverses activitats de caràcter lúdic, cultural i de coneixement de l'entorn:

- Curs d'iniciació a la Natació (Centre Esportiu Can Ricart), del qual es van fer dos grups en què van participar 16 dones amb un alt grau d'implicació i compromís.
- Taller setmanal de ioga (sala cedida pel Centre Cívic Drassanes).
- Fira de Sant Jordi de la Rambla del Raval. Es van posar a la venda productes elaborats per les mateixes dones (set participants) en dos tallers de producció organitzats pel SAS.
- Dues sortides a la platja, en què van participar 15 dones.
- Dinar multicultural al SAS, a petició de les mateixes dones, en què van assistir 16 dones i tres nens i nenes. Cada dona va aportar menjar típic del seu país.
- Festa de Nadal (organitzada conjuntament amb la Fundació APIP-ACAM i el Lloc de la Dona).

1.5 Servei d'atenció jurídica SAS

L'1 d'agost del 2014 es va posar en funcionament el servei d'atenció jurídica per a les dones usuàries del SAS, dirigit a informar-les, assessorar-les i acompanyar-les, si s'escau, en la realització de tràmits i gestions. El servei va tenir una gran acceptació per part de les dones. Es van oferir **quatre hores d'atenció presencial a la setmana** (dilluns de 12 a 14 h i dimecres de 15 a 17 h) per atendre una mitjana de sis dones. La resta d'hores es van destinar a l'elaboració de documentació (recursos, instàncies, etc.) i a gestions (telefòniques o presencials). A més, es van realitzar acompanyaments a les dones a diferents organismes públics (Administració d'Hisenda, Ciutat de la Justícia, etc.) i diverses coordinacions amb les professionals del SAS referents de les dones (educadores, treballadora social i psicòloga) per a treballar els casos. Així mateix, es van destinar sis hores de formació legal a l'equip tècnic del SAS (directora, treballadora social, educadores socials i agents de salut). El servei es va oferir en col·laboració amb tres professionals del dret¹⁵.

Dades del Servei d'atenció jurídica

SERVEI D'ATENCIÓ JURÍDICA SAS	2014
Dones diferents ateses	39
Entrevistes	57
Acompanyaments	6

TIPUS DE DEMANDES ¹⁶	2014	%
Estrangeria	30	41,1%
Penal	15	20,5%
Administratiu	10	13,7%
Família	9	12,3%
Ordenança convivència	6	8,3%
Civil	2	2,7%
Laboral	1	1,4%
Total	73	100%

¹⁵ Dues juristes d'Alter BCN i una jurista de Dones Juristes.

¹⁶ Una dona pot efectuar més d'una demanda/consulta.

Pel que fa al perfil de les 39 dones diferents ateses al servei d'atenció jurídica en el segon semestre del 2014:

- El 46,15% eren dones d'origen nigerià (18 dones).
- El 23,08% eren dones provinents d'Amèrica Llatina (quatre dones de la República Dominicana, dues dones de Bolívia, una dona del Perú, una dona d'Hondures i una dona de l'Equador).
- El 10,26% eren dones del Marroc (quatre dones).
- El 7,69% eren dones de Romania (tres dones).
- El 5,13% dones d'Espanya (dues dones).
- Del 5,13% (dues dones) se'n desconeix la nacionalitat.
- El 2,56% restant (una dona) era de Kenya.

De les 73 **demandes recollides** fins al 31 de desembre del 2014, cal destacar que les tres demandes principals van ser: el 41,1% (30 demandes) per dret d'estrangeria (o per aspectes que hi estan relacionats), el 20,5% (15 demandes) van ser per temes penals i el 13,7% (10 demandes) van estar relacionades amb el dret administratiu. S'apunta la tendència que les dones nigerianes van fer més demandes per estrangeria relacionada amb aspectes penals i les dones llatinoamericanes van fer més demandes per estrangeria relacionada amb aspectes de dret de família. La mitjana d'edat es va establir al voltant dels 34 anys.

Durant el 2014 es va dissenyar el servei i es va anar avaluant de forma contínua, per tal d'ajustar-lo a les necessitats detectades i als recursos disponibles.

1.6 Ajuts econòmics SAS

Si bé la major part de recursos del SAS són humans, també es treballa amb **ajuts econòmics puntuals** que permeten a la dona mantenir processos i assolir objectius establerts en els plans de treball. Les ajudes poden ser de caràcter peremptori (urgents i puntuals) o de caràcter nominal, vinculades directament a un pla de treball.

Les ajudes d'urgència van anar destinades principalment al transport (durant els acompanyaments de les educadores, per trasllats a centres mèdics o relacionats amb processos de denúncia de víctimes del Tràfic d'Éssers Humans amb fins d'explotació sexual: comissaria, jutjat, recurs de protecció, etc.).

Dades d'ajuts econòmics

AJUTS ECONÒMICS	2013	2014	% variació 2013-2014
Ajuts nominals	39	61	56,41%
IMPORT TOTAL	8.403,93€	9.575,94€	13,95%

El 30% de les ajudes econòmiques nominals vinculades al pla de treball van anar dirigides a pagament de lloguer/relloguer/fiança; el 19% van ser ajudes per a transport (sobretot perquè les dones accedissin a processos formatius i/o laborals), el 17% per ajudes d'alimentació, el 15% per a tràmits de documentació i el 19% restant es van distribuir entre ajudes per formació (matrícules de cursos, etc.), cobertura de necessitats bàsiques dels fills i filles, tractaments odontològics, medicació i vestuari laboral.

1.7 Treball en xarxa

El SAS va proporcionar **assessorament a professionals** dels serveis municipals en relació amb les persones que exerceixen la prostitució o poden ser víctimes del Tràfic d'Éssers Humans amb finalitat d'explotació sexual. El 2014 es van fer **62 assessoraments** (57 a diferents serveis i cinc a estudiants), xifra que representa un increment del 10,71% respecte a l'any 2013 (56 assessoraments).

L'equip es va coordinar habitualment amb la Guàrdia Urbana, els Mossos d'Esquadra i el Cos Nacional de Policia, i es van realitzar un total de 115 actuacions.

El servei també va prendre part en el Circuit contra la violència envers les dones, explicant la tasca que realitza al Circuit de Sant Andreu i participant en quatre dels Circuits territorials (districtes de Ciutat Vella, Sant Martí, Eixample i les Corts).

Així mateix, el SAS també va presentar el recurs a d'altres serveis (CIPAIIS-Centre d'Intervenció Psicològica Anàlisi i Integració Social; Centre Paidós-Càrites; SATMI; Creu Roja de Manresa; Espai Ariadna; Serveis Socials de l'Hospitalet de Llobregat, districte IV).

Igualment el servei va formar part de diversos grups de treball: Prostitució i Sida del Departament de Salut de la Generalitat; Comissió de Salut Comunitària del Raval i Taula Tècnica de l'Agència ABITS.

El SAS va incorporar set alumnes en pràctiques el 2014, de diplomatures en Educació Social (quatre alumnes) i Treball Social (dues alumnes), així com una alumna del Màster en Teràpia CognitivoSocial de la Universitat de Barcelona.

ATENCIÓ A DONES QUE EXERCEIXEN LA PROSTITUCIÓ EN ESPAIS TANCATS (LOCALS, CLUBS I PISOS)

2. ATENCIÓ A DONES QUE EXERCEIXEN EN ESPAIS TANCATS DEL DISTRICTE DE L'EIXAMPLE

2.1 Definició del projecte

Projecte adreçat a les dones que exerceixen la prostitució en **espais tancats de l'Eixample**. Mitjançant la visita a aquests espais, es contacta amb les dones per identificar situacions de vulnerabilitat, oferir **atenció i orientació social i sanitària**, i atendre les seves necessitats de forma integral. També es dona resposta a través de derivacions a altres projectes de l'Agència ABITS, a altres serveis propis de l'entitat o a d'altres recursos externs. El projecte té en compte factors específics de les dones i de la tipologia dels serveis, així com les pràctiques pròpies d'aquests espais.

El projecte es va iniciar l'1 d'octubre del 2013, i durant els primers tres mesos es va centrar en la prospecció i visites d'espais tancats. El 2014 va augmentar exponencialment el nombre de dones en seguiment així com la complexitat de l'atenció social que requerien. Es va valorar donar prioritat a l'atenció a les dones, i mantenir la periodicitat en les visites regulars als espais tancats, més que no pas augmentar considerablement la prospecció de nous espais.

2.2 Espais tancats detectats i visitats

Es mostra una comparativa per tipologies dels espais tancats detectats al districte de l'Eixample, així com quins d'aquests espais van ser finalment visitats amb regularitat¹⁷.

Espais detectats al districte de l'Eixample

ESPAIS TANCATS DETECTATS ¹⁸	2013 Nombre	2014 Nombre
Clubs	39	22
Pisos	51	52
Pisos dones d'origen xinès	--	14
Barra americana	--	18
Locals de massatge/relax	3	5
Altres (desconegut)	2	2
TOTAL	95	113

¹⁷ Un mateix espai es va poder detectar el 2013 i també el 2014. No són dades sumatòries.

¹⁸ En la comparativa per anys, cal considerar que les dades del 2013 responen només a tres mesos d'execució del projecte, ja que es va iniciar l'1 d'octubre. En canvi, les dades del 2014 corresponen a l'any sencer.

El 2014 es van visitar 86 espais tancats (dels 113 detectats), dels quals 24 estaven tancats, nou no van permetre l'accés i tres ja estaven coberts per una altra entitat. Per tant, **es van visitar regularment un total de 50 espais tancats**. El 2013 es van visitar 48 espais tancats (dels 95 detectats), dels quals 15 estaven tancats i tres no van permetre l'accés, i es van realitzar visites regularment a un total de 30 espais tancats.

Espais visitats al districte l'Eixample

ESPAIS TANCATS VISITATS REGULARMENT ¹⁹	2013 Nombre	2014 Nombre
Clubs	5	7
Pisos	7	18
Pisos dones d'origen xinès	0	4
Barra americana	17	19
Locals de massatge/relax	1	2
TOTAL	30	50

Al llarg del 2014 es van realitzar 248 **visites a diferents espais tancats** (41 visites el 2013). Es van lliurar 891 targetes de contacte (311 el 2013), 4.140 preservatius masculins (605 el 2013) i 156 preservatius femenins (136 el 2013).

Pel que fa a la mida dels 50 espais visitats, en un 64% dels casos tenien una capacitat d'entre cinc i 20 dones, essent la majoria d'entre cinc i 10 dones. En canvi, en el 36% dels espais visitats, hi cabien més de 20 dones.

¹⁹ Un mateix espai pot haver estat visitat tant el 2013 com el 2014.

Capacitat dels espais

CAPACITAT DELS ESPAIS TANCATS VISITATS ²⁰	2014	%
Entre 1 i 5 dones	15	30%
Entre 5 i 10 dones	22	44%
Entre 10 i 20 dones	10	20%
Desconeguda	3	6%
TOTAL	50	100%

En línies generals, els espais en els quals exercien un nombre més baix de dones eren pisos d'altern, i on exercien un grup més elevat de dones eren primerament els clubs d'altern, seguits per les barres americanes.

Per una altra banda, les barres americanes es diferencien per ser espais més petits en grandària que els clubs i, a més, generalment tenen només una o dues habitacions per exercir-hi la prostitució. Als clubs hi ha moltes habitacions i no és habitual trobar un espai de barra de bar i música.

En relació amb l'horari dels espais visitats regularment, els pisos (a excepció dels de dones xineses que normalment obrien les 24 hores del dia) solien tenir un horari més diürn (de 10 a 20 hores i caps de setmana tancat). Els clubs i barres americanes tenien horari nocturn, i obrien des de la tarda fins a la matinada i també els caps de setmana.

2.3 Dones ateses

En les visites a espais tancats es van observar 839 dones (178 el 2013) i es va contactar amb 653 dones (141 el 2013)²¹. D'aquestes, **158 dones van rebre atenció i seguiment individualitzat** el 2014 (45 dones el 2013)²², amb les quals es van dur a terme entrevistes a la seu de l'entitat, acompanyaments a recursos i derivacions.

Dades de perfil

Sobre les 158 dones que van rebre atenció el 2014, un 48,73% de les dones provenien de l'Amèrica Llatina, majoritàriament de la República Dominicana, Colòmbia i el Brasil. Les dones provinents de Romania representaven un 25,95%, i les autòctones un 10,13%. No es va observar la presència de dones nigerianes en espais tancats.

²⁰ Aquesta dada es comença a recollir el 2014.

²¹ Pot haver-hi alguna dona observada o contactada més d'una vegada.

²² El 2013 i el 2014 es parla de dones diferents. No és una dada acumulativa i, per tant, si una mateixa dona atesa el 2013 segueix en seguiment el 2014, no es torna a comptabilitzar.

Dades de procedència de les dones ateses

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	2013 Nombre de dones	2013 %	2014 Nombre de dones	2014 %
Àfrica	1	2,22%	3	1,90%
<i>Marroc</i>	<i>1</i>	<i>2,22%</i>	<i>3</i>	<i>1,90%</i>
Amèrica Llatina	31	68,89%	77	48,73%
<i>Perú</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>5</i>	<i>3,16%</i>
<i>Argentina</i>	<i>1</i>	<i>2,22%</i>	<i>1</i>	<i>0,63%</i>
<i>Cuba</i>	<i>1</i>	<i>2,22%</i>	<i>5</i>	<i>3,16%</i>
<i>Veneçuela</i>	<i>1</i>	<i>2,22%</i>	<i>4</i>	<i>2,53%</i>
<i>Bolívia</i>	<i>1</i>	<i>2,22%</i>	<i>2</i>	<i>1,27%</i>
<i>Brasil</i>	<i>7</i>	<i>15,56%</i>	<i>9</i>	<i>5,70%</i>
<i>Colòmbia</i>	<i>6</i>	<i>13,33%</i>	<i>10</i>	<i>6,33%</i>
<i>Equador</i>	<i>2</i>	<i>4,44%</i>	<i>7</i>	<i>4,43%</i>
<i>República Dominicana</i>	<i>9</i>	<i>20%</i>	<i>28</i>	<i>17,72%</i>
<i>Paraguai</i>	<i>3</i>	<i>6,67%</i>	<i>3</i>	<i>1,90%</i>
<i>Uruguai</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	<i>0,63%</i>
<i>Xile</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	<i>0,63%</i>
<i>Hondures</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	<i>0,63%</i>
Europa de l'Est	10	22,22%	54	34,18%
<i>Romania</i>	<i>6</i>	<i>13,33%</i>	<i>41</i>	<i>25,95%</i>
<i>Hongria</i>	<i>2</i>	<i>4,44%</i>	<i>4</i>	<i>2,53%</i>
<i>Bulgària</i>	<i>-</i>		<i>3</i>	<i>1,90%</i>
<i>Rússia</i>	<i>2</i>	<i>4,44%</i>	<i>1</i>	<i>0,63%</i>
<i>Moldàvia</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	<i>0,63%</i>
<i>Albània</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	<i>0,63%</i>
<i>Armènia</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	<i>0,63%</i>
<i>Ucraïna</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	<i>0,63%</i>
<i>Eslovàquia</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	<i>0,63%</i>

Àsia	-	-	4	2,53%
<i>Xina</i>	-	-	<i>2²³</i>	<i>1,27%</i>
<i>Filipines</i>	-	-	<i>1</i>	<i>0,63%</i>
<i>Índia</i>	-	-	<i>1</i>	<i>0,63%</i>
Europa	3	6,67%	17	10,76%
<i>França</i>	-	-	<i>1</i>	<i>0,63%</i>
Espanya	3	6,67%	16	10,13%
Desconeguda	-	-	3	1,90%
TOTAL	45	100%	158	100%

La franja d'edat majoritària va ser de 26 a 35 anys, seguida de la de 18 a 25 anys. L'edat mitjana de les dones ateses es va situar en els 29 anys (33 anys el 2013).

Nombre de dones per franges d'edat

FRANGES D'EDAT	2013 Nombre de dones	2013 %	2014 Nombre de dones	2014 %
De 18 a 25 anys	5	11,11%	44	27,85%
De 26 a 35 anys	22	48,89%	81	51,27%
De 36 a 45 anys	13	28,89%	22	13,92%
De 46 a 55 anys	-	-	2	1,27%
Més grans de 55 anys	-	-	1	0,63%
Desconeguda	5	11,11%	8	5,06%
TOTAL	45	100%	158	100%

²³ Per primera vegada, aquest 2014 s'han visitat quatre pisos on exerceixen dones xineses, amb una medidora que parla xinès. Tot i les dificultats d'accés al col·lectiu, aquesta experiència ha permès donar a conèixer el servei, i atendre dues dones xineses.

Les dones en situació regular representaven un 83,54% del total (88,89% el 2013). Del total de persones en seguiment, el 2014 es va atendre vuit dones transsexuals (sis el 2013) i un home (cap el 2013).

2.4 Demandes

La principal demanda, en un 71% dels casos, va estar relacionada amb l'atenció sanitària; la revisió ginecològica va representar un 45,64% del total de demandes efectuades en tots els àmbits (un 50% el 2013). La van seguir les demandes formatives i laborals (amb un 14,98%), i socials i jurídiques (totes dues amb un 6,97%).

Demandes recollides en espais tancats de l'Eixample

TIPUS DE DEMANDES ²⁴	2013	2013 %	2014	2014 %	Observacions
Sanitàries²⁵	32	55,17%	204	72,60%	Revisions ginecològiques (64,22%), targeta sanitària (26,96%), altres serveis de salut, Servei Trànsit (dones transsexuals), IVE ²⁶
Socials	10	17,24%	20	7,12%%	Kit d'alimentació (60%), ajuts transport, bolquers, ajuts sanitaris, ajut subministrament, cerca d'allotjament
Formatives i laborals	6	10,34%	37	13,17%	Formació (13,51%) i inserció laboral (86,49%)
Jurídiques	10	17,24%	20	7,12%	Atenció en estrangeria (80%), homologació de títols, empadronament, renovació de passaport
Altres	-	-	-	-	-
TOTAL	58	100%	281	100%	-

²⁴ Una mateixa dona pot fer més d'una demanda.

²⁵ Cinc dones van demanar atenció psicològica i tres d'elles van iniciar processos terapèutics.

²⁶ IVE: Interrupció Voluntària de l'Embaràs.

2.5 Intervencions i derivacions

Per donar resposta a les demandes de les dones es van realitzar dos tipus d'intervencions:

Intervencions grupals fetes als clubs i pisos:

Es van abordar temes en relació a prevenció de malalties de transmissió sexual, de drogodependències, sobre mètodes anticonceptius i higiene íntima, sobre prevenció i abordatge de situacions de violència, sobre l'estigma que suposa l'exercici de la prostitució i sobre temes d'apoderament.

Intervencions individuals en dependències de l'entitat²⁷:

- 111 entrevistes individuals per tal d'aprofundir en el coneixement de cada situació en un espai de confidencialitat (10 el 2013).
- 119 acompanyaments realitzats a recursos de salut, socials, etc. (15 el 2013).
- 10 derivacions al servei Trànsit: atenció sanitària a persones transsexuals (cap el 2013).
- 17 derivacions a altres recursos i serveis d'altres entitats (vuit el 2013): Anem per feina, SURT. Fundació de Dones. Fundació Privada, SAS de l'Agència ABITS, Fundació Èxit.
- 17 derivacions a recursos propis de l'entitat (tres el 2013): atenció jurídica, atenció psicològica i servei d'ocupació.
- 20 ajudes en alimentació, transport, subministraments i medicació (cinc el 2013).
- 55 tramitacions de targeta sanitària²⁸.

La detecció, prevenció i atenció de **situacions de violència vers les dones** i de **Tràfic d'Éssers Humans amb finalitat d'explotació sexual** s'ha abordat de manera transversal en totes les intervencions, ja sigui als espais tancats o a les entrevistes a l'oficina.

El projecte de l'Agència ABITS d'intervenció en el **districte de l'Eixample**, línia estratègica per a l'atenció de dones que exerceixen en locals, pisos i clubs, forma part d'un conveni de col·laboració amb Creu Roja.

3. ATENCIÓ A DONES QUE EXERCEIXEN EN ESPAIS TANCATS DELS DISTRICTES DE LES CORTS I SANTS-MONTJUÏC

3.1 Definició del projecte

Projecte adreçat a les dones que exerceixen la prostitució en espais tancats a **les Corts i Sants-Montjuïc**. Té per objectiu accedir a **clubs, locals i pisos** d'aquests dos districtes a fi de conèixer-ne les característiques i definir prioritats d'intervenció: contactar amb les dones, assessorar-les sobre serveis i recursos disponibles, analitzar les condicions en què es troben, detectar situacions de prostitució forçada i/o violència i establir un protocol d'actuació per a la intervenció.

El projecte es va iniciar l'1 de juliol del 2013, amb una primera aproximació a la realitat del districte de les Corts. Arran d'aquesta prova pilot, es va observar que alguns espais tancats estaven situats a la zona limítrofa amb el districte de Sants-Montjuïc, i el 2014 es va ampliar la intervenció a tots dos districtes.

²⁷ En total es van fer 29 reunions de coordinació amb diverses entitats i serveis.

²⁸ Les targetes sanitàries es van començar a tramitar el 2014.

3.2 Espais tancats detectats i visitats

A continuació, es mostra una comparativa per tipologies dels espais tancats detectats, així com quins d'aquests espais van ser finalment visitats amb regularitat als districtes de les Corts i Sants-Montjuïc²⁹.

Espais detectats als districtes de les Corts i Sants-Montjuïc

ESPAIS TANCATS DETECTATS	2013 ³⁰ Nombre	2014 Nombre	2014 segons districte ³¹
Clubs/barra americana	10	12	10 les Corts
			2 Sants
Pisos	15	54	27 les Corts
			27 Sants
Pisos dones origen xinès	-	18	7 les Corts ³²
			11 Sants
Locals de massatge/relax ³³	2	3	2 les Corts
			1 Sants
Altres (peep-show/cinema X) ³⁴	2	2	2 les Corts
			0 Sants
TOTAL	29	89	48 les Corts
			41 Sants

Dels 46 espais visitats, un va tancar, set no van permetre l'accés i un estava cobert per una altra entitat. Per tant, **es van visitar regularment un total de 37 espais tancats** als districtes de les Corts i Sants-Montjuïc.

²⁹ Un mateix espai es va poder detectar el 2013 i també el 2014. No són dades sumatòries.

³⁰ En la comparativa per anys, cal considerar que les dades del 2013 responen només a sis mesos d'execució del projecte, ja que es va iniciar l'1 de juliol. En canvi, les dades del 2014 són de l'any sencer.

³¹ Com que les Corts i Sants també fan frontera amb el districte de l'Eixample i a causa de la mobilitat de les dones entre un espai tancat i un altre, també es van detectar espais corresponents a aquest districte: dos clubs; 11 pisos; un local de massatge. En total es van detectar 103 espais tancats.

³² Dos d'aquests espais ofereixen massatge eròtic oriental.

³³ S'ofereix massatge eròtic amb possibilitat de servei sexual.

³⁴ Els peep-show són locals amb espectacles eròtics on s'ofereixen serveis sexuals. També hi ha trobades amb clients en algunes sales de projecció de cinema X.

Espais visitats als districtes de les Corts i Sants-Montjuïc

ESPAIS TANCATS VISITATS ³⁵	2013 Nombre	2014 Nombre	2014 segons districte
Clubs / barra americana	5	5	4 Les Corts
			1 Sants
			0 altres
Pisos	5	23	13 Les Corts
			10 Sants
Pisos dones origen xinès	0	4	2 les Corts ³⁶
			2 Sants
Locals de massatge/relax	2	3	2 les Corts
			1 Sants
Altres (peep- show/cinema X)	2	2	2 les Corts
TOTAL	14	37	23 les Corts
			14 Sants

En total es van realitzar 108 **visites a espais tancats** (24 visites el 2013).

3.3 Dones ateses

En les visites a espais tancats es van observar 355 dones (89 el 2013) i es va contactar amb 315 dones (60 el 2013).

D'aquestes, **124 dones van rebre atenció i seguiment individualitzat** (17 dones el 2013)³⁷.

Dades de perfil

Gairebé la meitat de les dones ateses provenien de l'Amèrica Llatina (43,55%); en destacava la República Dominicana, el Brasil, el Paraguai i Colòmbia. Les dones provinents de Romania representaven un 14,52%, i les autòctones un 12,90%.

³⁵ Un mateix espai pot haver estat visitat tant el 2013 com el 2014.

³⁶ Un d'aquests espais ofereix massatge eròtic oriental.

³⁷ Si una mateixa dona atesa el 2013 segueix en seguiment el 2014, comptabilitza dues vegades.

Dades de procedència de les dones ateses

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	2013 Nombre de dones	2013 %	2014 Nombre de dones	2014 %
Àfrica	-	-	6	4,84%
<i>Marroc</i>	-	-	6	4,84%
Amèrica Llatina	11	64,71%	54	43,55%
<i>Perú</i>	2	11,76%	3	2,42%
<i>Argentina</i>	1	5,88%	1	0,81%
<i>Cuba</i>	-	-	1	0,81%
<i>Veneçuela</i>	-	-	4	3,23%
<i>Bolívia</i>	-	-	1	0,81%
<i>Brasil</i>	1	5,88%	10	8,06%
<i>Colòmbia</i>	3	17,65%	6	4,84%
<i>Equador</i>	-	-	4	3,23%
<i>República Dominicana</i>	4	23,53%	11	8,87%
<i>Paraguai</i>	-	-	7	5,65%
<i>Uruguai</i>	-	-	1	0,81%
<i>Hondures</i>	-	-	4	3,23%
<i>Xile</i>	-	-	1	0,81%
Europa de l'Est	2	11,76%	21	16,94%
<i>Romania</i>	2	11,76%	18	14,52%
<i>Bulgària</i>	-	-	1	0,81%
<i>Rússia</i>	-	-	2	1,61%
Àsia	1	5,88%	1	0,81%
<i>Xina</i>	1	5,88%	1	0,81%
Europa	3	17,56%	18	14,52%

<i>Itàlia</i>	-	-	2	1,61%
Espanya	3	17,56%	16	12,90%
Desconeguda	-	-	24	19,35%
TOTAL	17	100%	124	100%

La franja d'edat majoritària va ser de 26 a 35 anys, seguida de la de 36 a 45 anys.

Nombre de dones per franges d'edat

FRANGES D'EDAT	2013 Nombre de dones	2013 %	2014 Nombre de dones	2014 %
De 18 a 25 anys	3	17,65%	11	8,87%
De 26 a 35 anys	10	58,82%	35	28,23%
De 36 a 45 anys	2	11,76%	15	12,10%
De 46 a 55 anys	-	-	-	-
Més grans de 55 anys	2	11,76%	2 ³⁸	1,61%
Desconeguda	-	-	61 ³⁹	49,19%
TOTAL	17	100%	124	100%

El 2014 es va atendre una dona transsexual (no se'n va atendre cap el 2013).

3.4 Demandes

La majoria de demandes van ser de l'àmbit de salut (55,07%), sobretot revisions ginecològiques i destaquen també 15 peticions d'atenció psicològica, i 20 sol·licituds per tramitar la targeta sanitària. Les demandes socials van representar un 21,28%, seguides de les formatives i laborals (15,88%), les quals es van cobrir a través del projecte de formació sociolaboral de l'entitat⁴⁰.

³⁸ Són més grans de 65 anys.

³⁹ En ser un projecte pilot, algunes dades encara són desconegudes. Al llarg de l'any s'ha treballat en l'elaboració d'indicadors per a la recollida de dades, i l'Agència ABITS ha fet un esforç per unificar indicadors i metodologia de treball dels diferents projectes d'atenció a dones que exerceixen en locals.

⁴⁰ El projecte de formació sociolaboral està explicat posteriorment en aquest informe.

Demandes recollides en espais tancats de les Corts i Sants-Montjuïc

TIPUS DE DEMANDES	2013 Nombre	2013 %	2014 Nombre	2014 %	Observacions
Una mateixa dona pot fer més d'una demanda					
Sanitàries	20	71,43%	163	55,07%	Revisions ginecològiques + ITS + IVE (71,78%), medicina general, psicologia i pediatria.
Socials	3	10,71%	63 ⁴¹	21,28%	Ajuts per a alimentació, roba i calçat, gestions relacionades amb fills/es, prestacions econòmiques, cerca d'allotjament.
Formatives i laborals	5	17,86%	47	15,88%	Formació (51,06%) i inserció laboral (48,94%).
Jurídiques	-	-	15	5,07%	Assessorament en estrangeria.
Altres (VM)	-	-	8	2,70%	Explotació sexual (50%) i violència masclista (50%).
TOTAL	28	100%	296	100%	-

3.5 Intervencions i derivacions

Per cobrir les demandes es van realitzar:

Intervencions grupals als locals

A través del contacte amb les dones que exerceixen en espais tancats, es va detectar la necessitat d'informació i assessorament en l'àmbit sanitari (sobretot en matèria de salut sexual i reproductiva). Per donar-hi resposta, es van realitzar sis tallers de salut per a 28 dones en tres locals diferents, amb la col·laboració de l'entitat Metges del Món, i amb molt bona acollida per part de les participants.

Intervencions individuals

- 139 acompanyaments a recursos externs, dels quals 136 en l'àmbit sanitari (97,84%).
- 30 derivacions a altres recursos i serveis d'altres entitats. Es van efectuar coordinacions amb el SAS, Creu Roja, Àmbit Dona, Genera, Servei solidari, Alter BCN i Suara.

⁴¹ Aquestes demandes han requerit 58 entrevistes de suport social.

- Cinc derivacions a cursos d'idiomes (català, castellà i anglès).
- Quatre derivacions a formació tècnica laboral (cambreres de pis, DIR i Fundació Emprèn).

El projecte de l'Agència ABITS d'intervenció en els districtes de les Corts i Sants-Montjuïc, línia estratègica per a l'atenció de dones que exerceixen en locals, pisos i clubs, forma part d'un conveni de col·laboració amb l'entitat El Lloc de la Dona. Germanes Oblates.

4. ATENCIÓ A DONES QUE EXERCEIXEN EN ALTRES ESPAIS TANCATS DE LA CIUTAT

4.1 Definició del projecte

Projecte adreçat a dones que exerceixen la **prostitució en pisos i locals de la ciutat** de Barcelona, per tal d'oferir-los informació sobre els serveis i recursos dels quals poden disposar. Es fan visites a espais tancats on s'exerceix l'activitat, es contacta amb les dones, es detecten necessitats i demandes i s'identifiquen situacions de vulnerabilitat i violència.

L'Ajuntament dona suport al projecte a partir del 2011 a fi de garantir la intervenció en espais tancats de Barcelona. La trajectòria en aquest àmbit, fa que algunes de les dones ja coneguin el programa i hi arribin per iniciativa pròpia.

Tot i que el 2014 es van mantenir les visites als espais tancats, el 58,43% de les dones ateses van contactar per via telefònica o es van dirigir per iniciativa pròpia directament al projecte.

4.2 Espais tancats visitats

El 2014 es van realitzar un total de 32 visites a 14 espais tancats (10 pisos i quatre clubs/locals), dels quals tres es van visitar per primera vegada el 2014 (dos pisos i un club/local). D'altra banda, el 2013 es van visitar 19 espais tancats (13 pisos i sis locals), dels quals tres per primera vegada.

La distribució per districtes dels espais tancats visitats va ser:

Espais visitats segons districte

ESPAIS TANCATS VISITATS SEGONS DISTRICTE ⁴²	2013	2013 %	2014	2014 %	Tipologia de locals 2014
Sarrià-Sant Gervasi	6	31,58%	3	21,43%	1 pis i 2 clubs
Sants-Montjuïc	5	26,32%	2	14,29%	1 pis i 1 club
Les Corts	1	5,26%	3	21,43%	3 pisos
Eixample	7	36,84%	6	42,86%	5 pisos 1 local
TOTAL	19	100%	14	100%	14

⁴² Un pis es va poder visitar tant en el 2013 com en el 2014. No són dades sumatòries.

Dels 14 **espais visitats**, la majoria eren de mida mitjana: en sis hi exercien la prostitució entre cinc i 10 dones i en sis més entre 10 i 20 dones. En canvi, el 14% restant eren de mida gran (dos espais tancats).

Capacitat dels espais

CAPACITAT DELS ESPAIS TANCATS VISITATS	2013	2014
Entre 5 i 10 dones	6	6
Entre 10 i 20 dones	9	6
Entre 20 i 30 dones	3	1
Entre 30 i 40 dones	1	1
TOTAL	19	14

4.3 Dones ateses

El 2014 es van atendre **166 dones** (162 el 2013), de les quals 75 van rebre seguiment per primera vegada el 2014.

Dades de perfil

Les dones ateses procedien majoritàriament de l'Amèrica Llatina (72,29%): Colòmbia, la República Dominicana, el Brasil i l'Equador. Les dones autòctones van representar un 10,84%, per davant de les dones d'origen romanès (6,02%).

Dades de procedència de les dones ateses

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES⁴³	2014 Nombre de dones	2014 %
Àfrica	4	2,41%
<i>Marroc</i>	3	1,81%
<i>Guinea Equatorial</i>	1	0,60%
Amèrica Llatina	120	72,29%
<i>Perú</i>	1	0,60%
<i>Argentina</i>	3	1,81%
<i>Cuba</i>	5	3,01%

⁴³ No es disposa de les dades de perfil de les dones ateses provinents únicament d'espais tancats corresponents a l'any 2013.

<i>Veneçuela</i>	<i>7</i>	<i>4,22%</i>
<i>Bolívia</i>	<i>9</i>	<i>5,42%</i>
<i>Brasil</i>	<i>16</i>	<i>9,64%</i>
<i>Colòmbia</i>	<i>30</i>	<i>18,07%</i>
<i>Equador</i>	<i>16</i>	<i>9,64%</i>
<i>República Dominicana</i>	<i>22</i>	<i>13,25%</i>
<i>Paraguai</i>	<i>8</i>	<i>4,82%</i>
<i>Uruguai</i>	<i>1</i>	<i>0,60%</i>
<i>Hondures</i>	<i>1</i>	<i>0,60%</i>
<i>Xile</i>	<i>1</i>	<i>0,60%</i>
Europa de l'Est	14	8,43%
<i>Romania</i>	<i>10</i>	<i>6,02%</i>
<i>Hongria</i>	<i>1</i>	<i>0,60%</i>
<i>Rússia</i>	<i>3</i>	<i>1,81%</i>
Àsia	3	1,81%
<i>Xina</i>	<i>3</i>	<i>1,81%</i>
Europa	19	11,45%
<i>Itàlia</i>	<i>1</i>	<i>0,60%</i>
Espanya	18	10,84%
Desconeguda	6	3,61%
TOTAL	166	100%

La franja d'edat majoritària es va situar entre els 28 i 37 anys, i representava un 41,57% del total de dones ateses.

Nombre de dones per franges d'edat

FRANGES D'EDAT	2014 Nombre de dones	2014 %
De 18 a 27 anys	38	22,89%
De 28 a 37 anys	69	41,57%
De 38 a 42 anys	22	13,25%
Més grans de 42 anys	14	8,43%
Desconeguda	23	13,86%
TOTAL	166	100%

A nivell administratiu, un 58% de les dones estaven en **situació administrativa** regular, i d'aquestes un 19% tenien la nacionalitat espanyola. Únicament l'11% estaven en situació irregular. Es desconeix la situació del 31% restant.

Un 55,42% de les dones disposaven de targeta sanitària i només un 7,23% no en tenien (es desconeix el 37,35% restant).

4.4 Demandes i atencions realitzades

Tenint en compte que en aquest apartat s'inclouen totes aquelles demandes, gestions, coordinacions, entrevistes i acompanyaments que es van realitzar a les dones ateses, podem concloure les tendències següents:

Les **principals demandes** van ser de caire sanitari, sobretot referents a salut sexual i reproductiva i a la prevenció d'Infeccions de Transmissió Sexual (ITS). També es va entregar material per promoure el sexe segur, es van tramitar targetes sanitàries i es van fer derivacions per Intervenció Voluntària de l'Embaràs (IVE) i medicina general.

Les demandes socials van mantenir un pes rellevant, i van tenir especial incidència aquelles relacionades amb la formació i la inserció laboral així com les que requerien suport emocional i apoderament. D'altra banda, també es va intervenir per donar suport a les dones en situacions de violència masclista, ja sigui violència afectiva i/o social.

Tot i que la majoria de recursos utilitzats per atendre les dones contactades van ser els serveis propis, el 44,9% (71,86% en el 2013), també es van realitzar derivacions en l'àmbit de la salut (a Centres d'Atenció Primària i hospitals), a recursos socials (Àmbit Dona, Actua Vallès, etc.) i a recursos d'inserció laboral (Anem per Feina, SURT. Fundació de Dones. Fundació Privada).

El projecte de l'Agència ABITS d'intervenció en altres espais tancats de la ciutats, dins la línia estratègica per a l'atenció de dones que exerceixen en locals, pisos i clubs, forma part d'un conveni de col·laboració amb l'Associació pels drets de les dones Genera.

RESUM D'INDICADORS DELS PROGRAMES D'ENTRADA A ESPAIS TANCATS

PROJECTES 2014	Espais tancats visitats 2013	Espais tancats visitats 2014	Dones diferents ateses 2013	Dones diferents ateses 2014 ⁴⁴	Observacions
Eixample	30	50	45	158	Inici del projecte pilot l'1/10/13.
Les Corts i Sants-Montjuïc ⁴⁵	14	37	17	124	Inici del projecte pilot l'1/7/13.
Altres espais de la ciutat	19	14 ⁴⁶	162	166	Inici del projecte el 2011.
TOTAL ⁴⁷	63	101	224	448	-

ALTRES SERVEIS D'ATENCIÓ SOCIAL

5. INTERVENCIÓ I ATENCIÓ A DONES EN SITUACIONS D'URGÈNCIES INTERMÈDIES I INCLUSIÓ SOCIAL

A partir del 2006 l'Ajuntament de Barcelona dona suport a **necessitats d'urgències intermèdies** a dones en situacions específiques, donant atenció puntual i immediata per minimitzar els riscos de la problemàtica i la vulnerabilitat de la persona afectada. El 2010 es va afegir el suport a l'**habitatge compartit** i a **tallers** adreçats a famílies nigerianes monoparentals femenines.

En total, el 2014 es van beneficiar del programa 105 dones, ja sigui a través de la concessió d'ajuts econòmics, de ser acollides en habitatge compartit, o de participar en tallers.

5.1 Ajuts econòmics

El 2014 es van atorgar un total de 198 ajuts econòmics a 65 usuàries del servei per un import de 9.068,41 euros, xifra que suposa un increment respecte al 2013 del 28,57% en ajudes satisfetes (el

⁴⁴ Les dones es troben en seguiment i atenció individualitzada.

⁴⁵ La intervenció al districte de les Corts va permetre constatar que molts espais tancats són fronterers amb el districte de Sants, per la qual cosa el 2014 la intervenció es va ampliar a aquesta zona.

⁴⁶ Moltes de les dones ateses ja coneixien el projecte i s'hi van dirigir directament.

⁴⁷ Respecte al 2013, en nombres totals, es va incrementar el 2014 en un 60,38% el nombre d'espais tancats visitats i es va doblar el nombre de dones ateses

2013 l'import fou de 8.920,70 euros per un total de 154 ajuts). De les 65 dones, quatre d'elles dones transsexuals, 32 dones van rebre més d'una ajuda, xifra que suposa el 49,23% sobre el total⁴⁸.

Ajuts econòmics satisfets

AJUTS ECONÒMICS	2013	2013	2014	2014
	Import en euros	Nombre d'ajuts	Import en euros	Nombre d'ajuts
Habitatge	4.430,00	22	4.603,44	22
Tràmits administratius	2.764,80	31	2.151,60	22
Salut	849,00	16	864,07	29
Desplaçaments	876,00	85	1.449,30	125
TOTAL	8.920,70	154	9.068,41	198

Dins del projecte es preveu la possibilitat que les dones puguin tornar part de les ajudes (devolució del préstec) quan la situació econòmica els permeti fer-ho, tot i que la majoria no poden perquè es troben en una situació socioeconòmica precària. Així, del total de 9.068,41 euros d'ajudes atorgades se'n van retornar 510 en concepte de devolució de préstec.

La taula següent mostra les dades del perfil sociodemogràfic de les dones que van rebre aquests ajuts.

⁴⁸ Es concedia més d'una ajuda a les que tenien un pla de treball individual.

Perfil de les dones beneficiàries

PERFIL	2013	2014
Origen	78,72% (41 dones) de l'Àfrica subsahariana 7,69% (4 dones) de l'Amèrica Llatina 7,69% (4 dones) d'Europa de l'Est El 5,9% restant correspon a dues dones del Magrib i una dona autòctona	72,30% (47 dones) de l'Àfrica subsahariana 12,30% (8 dones) de l'Amèrica Llatina 9,23% (6 dones) d'Europa de l'Est El 6,15% restant correspon a 2 dones del Magrib i 2 dones autòctones
Situació adminis- trativa	67,31% en situació regular (35 dones)	50,77% en situació regular (33 dones)
Edat	61,53% tenen entre 31 i 40 anys (32 dones) 28,84% tenen entre 20 i 30 anys (15 dones) 9,61% tenen més de 41 anys (5 dones)	49,23% tenen entre 31 i 40 anys (32 dones) 30,77% tenen entre 20 i 30 anys (20 dones) 20% tenen més de 41 anys (13 dones)
Fills a càrrec	73,07% tenen fills/filles al seu càrrec (38 dones) 73,07% són dones soles (38 dones) 26,92% viuen en parella (14 dones)	69,23% tenen fills/filles al seu càrrec (45 dones) 78,46% són dones soles (51 dones) 21,54% viuen en parella (14 dones)
Nivell formatiu	48,07% estudis secundaris (25 dones) 26,92% estudis primaris (14 dones) 15,38% formació professional /universitària (8 dones) 9,61% no saben llegir ni escriure (5 dones)	47,69% estudis secundaris (31 dones) 24,61% estudis primaris (16 dones) 18,46% formació professional/universitària (12 dones) 9,23% no saben llegir ni escriure (6 dones)

5.2 Habitatge compartit

Pel que fa a l'habitatge compartit, aquest va ser ocupat per tres dones majors d'edat i un nen, en períodes de dos a 12 mesos. Una dona va ser acollida el 2014. Totes les dones van rebre seguiment per part de l'entitat. Al llarg de l'any es van tancar dos casos, ja que les dones havien aconseguit un altre habitatge de forma autònoma i estaven inserides laboralment.

L'import d'aquest recurs pel que fa a lloguer i subministraments va ser de 4.512,33 euros; les dones no van poder fer front a cap despesa a causa de la seva situació personal.

Les tres dones eren d'origen nigerià i dues estaven en **situació administrativa** regular. Per franges d'edat, dues tenien entre 20 i 30 anys i una altra entre 30 i 40 anys. Només una tenia un fill a càrrec, que va ser acollit.

Durant el 2013 l'habitatge compartit va ser ocupat per quatre dones majors d'edat i dos nens, que havien entrat al recurs al llarg del 2012.

5.3 Tallers

Es van realitzar cinc **tallers per a mares**, sumant un total de 76 hores (els dos primers tallers de 20 hores cadascun i els altres tres tallers de 12 hores cadascun), i 28 dones participants (cinc dones participants en quatre tallers i vuit dones en l'últim taller). El total de beneficiaris indirectes han estat 41 nens/es.

Es va intervenir en l'àmbit familiar i es van treballar temes socioeducatius, la relació maternofilial i la inclusió al país d'acollida tant de les mares com dels seus fills i filles.

Totes les participants eren d'origen nigerià i, en un 71,43% tenien entre 31 i 40 anys (la resta tenien entre 20 i 30 anys). La meitat estaven en situació administrativa regular i en un 60,71% dels casos no tenien parella.

Dades dels tallers

TALLERS	2013	2014
Nombre de dones	30	28
Nombre de tallers	7	5
Nombre d'hores	108	76

Aquest projecte d'atenció a dones per urgències intermèdies i inclusió social forma part d'un conveni de col·laboració amb la Fundació Àmbit Prevenció.

6. PÍNDOLES SOCIO SANITÀRIES PER A DONES QUE EXERCIXEN A LA VIA PÚBLICA

El 2013 es va iniciar el projecte, en el qual es realitzen **accions informatives i tallers de formació en salut sexual i reproductiva a dones i dones transsexuals** que exerceixen la prostitució a la via pública. Com a novetat el 2014, per tal de donar resposta a les demandes i necessitats detectades a nivell de salut de les dones que exerceixen la prostitució en espais tancats, es van realitzar també tallers de formació in situ en diversos locals/clubs.

El projecte pretén promoure la prevenció de riscos socio sanitaris de les persones que exerceixen la prostitució a Barcelona per tal de millorar el seu estat de salut a través de l'educació com a eina de transformació per al canvi, tenint en compte la forta demanda de les dones per disposar d'informació i atenció en aquest camp.

Durant el 2014 es van realitzar:

- 55 sortides a la via pública (15 a Ciutat Vella i 40 a les Corts), en les quals es van dur a terme 473 sessions informatives o "píndoles" a un total de 171 dones i dones transsexuals.
- 13 accions formatives –tallers–, amb una assistència de 31 dones diferents (les dones van participar en més d'un taller). Aquestes accions es van realitzar en col·laboració amb el SAS i el Lloc de la Dona.
- Cinc accions grupals en tres clubs de la zona de les Corts, per un total de 19 dones i una acció formativa individual a una dona que en va fer la demanda.

Les **temàtiques que es van treballar** van ser: hàbits saludables, prevenció de malalties de transmissió sexual, planificació familiar i embarassos no desitjats, la reducció de danys en l'ús de drogues, la prevenció de la violència masclista, etc. Durant el 2013 es van realitzar 16 **sortides a la via pública**, es van oferir 92 sessions informatives a un total de 151 dones i es van impartir set accions formatives per a 24 dones.

El projecte d'atenció en matèria sanitària i de prevenció en l'àmbit de la salut es fa mitjançant un conveni de col·laboració amb l'entitat Metges del Món.

SERVEIS I RECURSOS DE FORMACIÓ I INSERCIÓ SOCIOLABORAL

7. DIR: DISPOSITIU INTEGRAL PER A LA RECOL·LOCACIÓ LABORAL DE LES DONES QUE EXERCEIXEN LA PROSTITUCIÓ

7.1 Definició del projecte

Projecte adreçat a dones que exerceixen la prostitució i volen deixar l'activitat i entrar al mercat laboral formal. El ventall de recursos que ofereix el DIR permet a cadascuna de les dones participants definir i executar el seu projecte professional, desenvolupar competències professionals i millorar la seva ocupabilitat en relació amb el mercat de treball, amb el seu objectiu laboral i amb el lloc de treball al qual volen accedir. El banc de recursos és ampli i permet ajustar cada circuit amb la dona de forma individualitzada, a mida de les seves necessitats. El projecte es va iniciar l'any 2006.

En les dades de gener a desembre del 2014, s'hi inclouen quatre edicions del DIR:

Edició 3. (Annex 1) – De l'1 d'abril del 2013 al 31 de març del 2014:
25 dones participants.

Edició 4. (Annex 2) – De l'1 de setembre del 2013 al 31 d'agost del 2014:
15 dones participants.

Edició 5. (Annex 3) – De l'1 d'abril del 2014 al 31 de març del 2015⁴⁹:
25 dones participants, de les quals 23 seguien actives a 31 de desembre.

Edició 6. (Annex 4) – De l'1 de setembre del 2014 al 31 d'agost del 2015⁵⁰:
15 dones participants, de les quals 12 seguien actives a 31 de desembre.

Dades de perfil

Pel que fa a les dades de perfil de les participants, s'observa en totes les edicions una elevada presència de dones d'origen Africà (un 38,27%), la majoria provinents de Nigèria. Les segueixen les dones dels països de l'Europa de l'Est (destaca Romania amb un 16,05%) i les autòctones amb un 13,58%.

Dades per països d'origen de les participants

PAÏSOS D'ORIGEN	Edició 3 Annex 1 (abril 2013- març 2014)	Edició 4 Annex 2 (setembre 2013-agost 2014)	Edició 5 Annex 3 (abril 2014- març 2015)	Edició 6 Annex 4 (setembre 2014-agost 2015)	NOMBRE TOTAL	TOTAL %
Àfrica	7	6	12	6	31	38,27%
<i>Nigèria</i>	4	4	8	5	21	25,93%
<i>Camerun</i>	1	-	-	-	1	1,23%

⁴⁹ Es comptabilitzen les dades de l'1 d'abril del 2014 a 31 de desembre del 2014.

⁵⁰ Es comptabilitzen les dades de l'1 de setembre del 2014 a 31 de desembre del 2014.

PAÏSOS D'ORIGEN	Edició 3 Annex 1 (abril 2013- març 2014)	Edició 4 Annex 2 (setembre 2013-agost 2014)	Edició 5 Annex 3 (abril 2014- març 2015)	Edició 6 Annex 4 (setembre 2014-agost 2015)	NOMBRE TOTAL	TOTAL %
<i>Guinea Equatorial</i>	1	1	1	-	3	3,70%
<i>Marroc</i>	1	1	3	1	6	7,41%
Amèrica Llatina	9	3	3	2	17	20,99%
<i>Veneçuela</i>	1	-	-	-	1	1,23%
<i>Colòmbia</i>	1	-	1	-	2	2,47%
<i>Equador</i>	4	2	1	1	8	9,88%
<i>Uruguai</i>	1	-	-	-	1	1,23%
<i>Paraguai</i>	1	-	-	-	1	1,23%
<i>República Dominicana</i>	1	1	1	1	4	4,94%
Europa de l'Est	4	3	9	5	21	25,93%
<i>Romania</i>	1	1	8	3	13	16,05%
<i>Bulgària</i>	2	-	-	-	2	2,47%
<i>Rússia</i>	1	-	1	1	3	3,70%
<i>Bielorússia</i>	-	-	-	1	1	1,23%
<i>Ucraïna</i>	-	1	-	-	1	1,23%
<i>República Txeca</i>	-	1	-	-	1	1,23%
Àsia	-	-	-	1	1	1,23%
<i>Índia</i>	-	-	-	1	1	1,23%
Espanya	5	3	1	2	11	13,58%
TOTAL	25	15	25	16⁵¹	81	100%

⁵¹ Una dona es va incorporar a l'octubre per cobrir una baixa i mantenint en 15 el nombre de participants totals a l'Edició.

Un 75% de les participants tenien entre 26 i 45 anys, essent la franja d'edat dels 36 als 45 anys la més significativa.

Nombre de dones per franges d'edat

FRANGES D'EDAT	Edició 3 Annex 1 (abril 2013- març 2014)	Edició 4 Annex 2 (setembre 2013-agost 2014)	Edició 5 Annex 3 (abril 2014- març 2015)	Edició 6 Annex 4 (setembre 2014-agost 2015)	NOMBRE TOTAL	TOTAL %
De 18 a 25 anys	-	1	2	3	6	7,41%
De 26 a 35 anys	9	2	10	4	25	30,86%
De 36 a 45 anys	14	4	11	7	36	44,44%
De 46 a 55 anys	2	7	2	2	13	16,05%
Més grans de 56 anys	-	1	-	-	1	1,23%
TOTAL	25	15	25	16	81	100%

El nombre de dones amb estudis primaris (39,51%) i secundaris (41,98%) estava bastant igualat. En total 11 dones havien cursat estudis superiors (13,58%) i quatre no estaven escolaritzades (4,95%).

Nivell d'estudis

ESTUDIS	Edició 3 Annex 1 (abril 2013- març 2014)	Edició 4 Annex 2 (setembre 2013-agost 2014)	Edició 5 Annex 3 (abril 2014- març 2015)	Edició 6 Annex 4 (setembre 2014-agost 2015)	NOMBRE TOTAL	TOTAL %
Sense escolaritzar	2	0	2	0	4	4,94%
Primaris	7	9	12	4	32	39,51%
Secundaris	12	4	9	9	34	41,98%
Superiors	4	2	2	3	11	13,58%
TOTAL	25	15	25	16	81	100%

Totes les dones de les diferents edicions es trobaven en situació administrativa regularitzada.

7.2 Accions d'execució del projecte professional⁵²

Per tal de garantir que cadascuna de les dones participants pogués desenvolupar el seu **projecte professional de forma individualitzada** i a un ritme propi es van oferir un ventall de recursos:

- Orientació laboral per a la definició del projecte professional.
- Accions tutorialis per definir l'objectiu d'inserció, l'objectiu laboral i/o professional i l'objectiu formatiu, a fi d'establir un pla d'acció. A través d'entrevistes personalitzades es va analitzar l'ocupabilitat i es va contrastar el perfil competencial propi amb el requeriment de l'ocupació definida com a objectiu.
- Accions per la millora competencial.
- Assessorament laboral.
- Accions d'acompanyament en la recerca de feina.
- Pràctiques a empreses.

Accions per la millora competencial

Accions per a la millora competencial⁵³	Edició 3 Annex 1⁵⁴ (25 dones)	Edició 4 Annex 2⁵⁵ (15 dones)	Edició 5 Annex 3⁵⁶ (25 dones)	TOTAL Nombre de dones
<i>Tallers de tast Surt</i>	<i>9 dones: 3 cambreres de pis 2 atenció al client en supermercats 3 costura 1 ajudant de cuina 1 atenció al client</i>	<i>10 dones: 2 costura (es donen de baixa a l'octubre) 6 ajudant de cuina 2 atenció al client</i>	<i>4 dones curs d'atenció al client</i>	23
<i>Tallers de tast DIR</i>	<i>9 dones auxiliars de la llar</i>	<i>7 dones: 7 auxiliars de la llar 2 cambrera de pisos</i>	<i>14 dones cambrera de pisos, marmitona/auxiliar de cuina</i>	30
<i>Formació en línia</i>	<i>9 manipulació d'aliments</i>	<i>5 manipulació d'aliments</i>	-	10
<i>Mòdul de tècniques de recerca de feina</i>	25	15	23	63
<i>Mòdul d'informàtica</i>	17	10	14	41
<i>Mòdul de català (Consorci de Normalització Lingüística)</i>	16	-	9	25

⁵² Una mateixa dona va poder realitzar més d'un taller o acció formativa.

⁵³ A 31 de desembre de 2014, les participants de l'Edició 6 (annex 4) estaven en procés de definició del projecte professional i quedava pendent la realització de les accions per a la millora competencial, d'acompanyament a la recerca activa de feina, i d'assessorament laboral, per la qual cosa no s'inclouen a la graella.

⁵⁴ Dades de tota l'Edició 3, des de l'abril del 2013 al març del 2014.

⁵⁵ Dades de tota l'Edició 4, des del setembre del 2013 a l'agost del 2014.

⁵⁶ Dades des de l'abril fins al desembre del 2014, tot i que el procés acaba al març del 2015.

<i>Mòdul de competències per al canvi</i>	9	10	12	31
<i>Mòdul de desenvolupament de competències transversals d'identificació, afrontament, relació⁵⁷</i>	18	15	23	56
<i>Mòdul xarxa de recursos i mobilitat</i>	-	-	23	23
<i>Mòdul de planificació de la recerca de feina</i>	19	15	23	57

Accions d'acompanyament a la recerca activa de feina

Accions d'acompanyament a la recerca activa de feina	Edició 3 Annex 1⁵⁸ (25 dones)	Edició 4 Annex 2⁵⁹ (15 dones)	Edició 5 Annex 3⁶⁰ (25 dones)	TOTAL Nombre de dones
Aula de recerca de feina, assistència tècnica	10	15	23	48
Mòduls de seguiment per a la recerca de feina	20	15	23	58
Tutories d'acompanyament al procés de recerca de feina	24	15	23	62
Tutories per la consolidació i el manteniment del lloc de treball	15	9	10	34

Assessorament laboral

Assessorament laboral	Edició 3 Annex 1 (25 dones)	Edició 4 Annex 2 (15 dones)	Edició 5 Annex 3 (25 dones)	TOTAL Nombre de dones
Mòdul grupal assessorament laboral	18	7	-	25
Assessorament legal individual	15	2	2	19

⁵⁷ Vinculades a processos formatius (auxiliars de la llar i costura) i de selecció.

⁵⁸ Dades de tota l'Edició 3, des de l'abril del 2013 al març del 2014.

⁵⁹ Dades de tota l'Edició 4, des del setembre del 2013 a l'agost del 2014.

⁶⁰ Dades des de l'abril fins al desembre del 2014, tot i que el procés acaba al març del 2015.

7.3 Pràctiques en empreses

En les quatre edicions del DIR, un total 51 dones van fer pràctiques en empreses de diferents sectors:

- 15 dones de l'Edició 3
- 14 dones de l'Edició 4
- 21 dones de l'Edició 5

Les dones de l'Edició 6 no han arribat a aquest punt del procés a 31 de desembre del 2014.

Tipus de pràctiques: dependent, cambrera de pis, auxiliar de cuina, neteja d'hospital, atenció al client, ajudant de cuina, marmitona/auxiliar de cuina, auxiliar de la llar, reposadora de supermercat, mecànica sanitària i auxiliar administrativa.

7.4 Insercions laborals

Edició 3 (Annex 1):

En l'edició 3 (abril 2013-març 2014) es van inserir 15 dones en el mercat de treball formal, a través de 21 contractes⁶¹, xifra que va representar un 60% de les 25 dones participants en el procés. Les contractacions responien a: operària de neteja i servei domèstic (14), cosidora (1), auxiliar de cuina (4), auxiliar de la llar (1), i coordinadora d'activitats socials (1).

Les insercions corresponents al 2014 (de gener a març) van ser cinc, a través de set contractes: neteja (3), ajudant de cuina (2) i servei domèstic (2).

Edició 4 (Annex 2):

En l'edició 4 (setembre 2013-agost 2014) s'hi van inserir 11 dones, a través de 29 contractes, xifra que representa el 73,33% de 15 participants. Sis dones van trobar feina en el mercat laboral informal, tenint en compte que una mateixa dona va poder treballar tant en el mercat formal com en l'informal. Les ocupacions van ser d'operària de neteja (13), promotora (5), rentaplats (3), servei domèstic (1), cambrera de pisos (3), dependent (1), informadora (1), ajudant de cuina (1) i personal base (1).

Totes les insercions al mercat formal d'aquesta edició es van realitzar l'any 2014 (de gener a agost). En aquest període quatre dones van trobar feina en el mercat informal com a servei domèstic (2), cuidadora (1) i neteja (1).

Edició 5 (Annex 3):

En l'edició 5 (abril 2014-desembre 2014) s'hi van inserir 10 dones, a través de 12 contractes, i quatre dones van trobar feina en el mercat laboral informal (dues al servei domèstic, una cangur i una dependent de forn). Les contractacions van ser de cambrera de pisos (2), operària de neteja (6), mecànica sanitària (2), informadora (2). Cal tenir en compte que l'edició acabarà el març del 2015, i que en els últims mesos de procés es produiran més insercions.

Edició 6 (Annex 4):

En l'edició 6 encara no s'havien produït insercions laborals, ja que les dones van iniciar el procés durant el mes de setembre/octubre i a 31 de desembre es trobaven desenvolupant el pla d'acció de recerca activa de feina. L'edició finalitzarà l'agost del 2015.

⁶¹ En aquesta edició no es registrava el nombre de dones que trobaven feina en el mercat laboral informal.

7.5 Resultats globals d'inserció laboral del DIR l'any 2014⁶²:

En total van **trobar feina** 36 dones a través de 62 **contractes en el mercat laboral formal**. 10 dones van trobar feina en el **mercat informal**.

Els resultats globals d'inserció corresponents al 2013 van ser 37 **dones inserides al mercat laboral formal**, a través de 45 contractes. 20 dones van treballar **al mercat informal**⁶³.

Aquest projecte s'inclou dins la línia estratègica per a la recol·locació laboral de les dones que voluntàriament volen deixar l'exercici de la prostitució i iniciar un projecte professional, i es va dur a terme mitjançant un conveni de col·laboració amb SURT. Fundació de Dones. Fundació Privada.

8. ITI: ITINERARI PERSONAL D'ASSESSORAMENT A LA PROFESSIONALITZACIÓ DE DONES QUE HAN EXERCIT LA PROSTITUCIÓ

8.1 Definició del projecte

Projecte adreçat a dones que han exercit la prostitució, i que han tingut experiències en el mercat laboral formal els últims dos anys. Es pretén afavorir l'ocupabilitat i el manteniment en el mercat de treball, incidint en la millora competencial i reduint l'impacte de la crisi en els seus projectes professionals. L'aportació de l'Ajuntament en el finançament del projecte es va iniciar el 2011.

L'itinerari, de 10 mesos de durada, va començar l'1 de gener i va finalitzar a l'octubre del mateix 2014. En el transcurs del projecte van ser donades d'alta 27 dones, de les quals finalment 24 van fer el procés de l'itinerari (tres van causar baixa).

De les 24 dones participants, 11 es van incorporar al gener (Grup 1) i les 13 restants a l'abril (Grup 2). Les dones del G1 eren dones de nova acollida al programa ITI derivades de la xarxa d'entitats, mentre que les dones del G2 provenien d'anteriors edicions del programa DIR (cinc de l'edició anterior i vuit d'altres edicions).

L'any 2013 van participar en l'itinerari 23 dones, 11 al primer grup i 12 al segon grup.

Dades de perfil

Pel que fa a les dades de perfil de les 24 participants, es va mantenir l'elevada presència de les dones africanes (47,81%) la majoria provinents de Nigèria (26,09%). En aquest cas, les dones provinents de l'Amèrica Llatina van ocupar la segona posició (essent la meitat originàries de l'Equador), per davant de les provinents de l'Europa de l'Est. Les dones autòctones només representaven un 4,17%.

⁶² Dades d'inserció corresponent en les quatre edicions recollides a l'informe (edicions 3, 4, 5 i 6).

⁶³ Inclou les dades de les edicions 2, 3 i 4. No es poden establir comparatives amb el nombre de dones que van treballar en el mercat informal, ja que no es disposa d'aquestes dades corresponents a l'Edició 3.

Dades per països d'origen de les participants

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	2013 Nombre de dones	2013 %	2014 Nombre de dones	2014 %
Àfrica	6	26,09%	11	47,81%
<i>Nigèria</i>	6	26,09%	6	26,09%
<i>Ghana</i>	-	-	1	4,34%
<i>Guinea Equatorial</i>	-	-	1	4,34%
<i>Marroc</i>	-	-	3	13,04%
Amèrica Llatina	8	34,78%	7	30,43%
<i>Brasil</i>	-	-	1	4,34%
<i>Equador</i>	2	8,70%	4	17,39%
<i>República Dominicana</i>	-	-	2	8,70%
<i>Colòmbia</i>	3	13,04%	-	-
<i>Argentina</i>	1	4,35%	-	-
<i>Bolívia</i>	1	4,35%	-	-
<i>El Salvador</i>	1	4,35%	-	-
Europa de l'Est	4	17,39%	5	21,74%
<i>Romania</i>	3	13,04%	4	17,39%
<i>Bulgària</i>	-	-	1	4,34%
<i>Albània</i>	1	4,35%	-	-
Espanya	5	21,74%	1	4,17%
TOTAL	23	100%	24	100%

La franja de 26 a 35 anys va ser la més nombrosa seguida de la franja de 36 a 45 anys. Les dones romaneses i nigerianes eren en general més joves, les dones llatinoamericanes més grans.

Nombre de dones per franges d'edat

FRANGES D'EDAT	2013 Nombre de dones	2013 %	2014 Nombre de dones	2014 %
De 18 a 25 anys	-	-	3	12,5%
De 26 a 35 anys	11	47,85 %	12	50%
De 36 a 45 anys	5	21,74 %	8	33,33%
De 46 a 55 anys	4	17,39 %	1	4,17%
Més grans de 55 anys	3	13,04 %	-	-
TOTAL	23	100%	24	100%

Del total de dones amb estudis secundaris (91,66%), només dues tenien homologada la seva titulació a Espanya, essent una d'elles autòctona. Una dona tenia estudis primaris, i una altra estudis superiors.

Només una de les participants no tenia fills o filles a càrrec. En un 65% dels casos vivien amb elles i en un 34% residien als països d'origen amb altres familiars.

Els principals factors de vulnerabilitat de les participants van ser: falta de competència de base instrumental com castellà i informàtica (79,16%), cobertura de necessitats bàsiques com ara alimentació, roba, etc. (58,33%), falta de competència tècnica per accedir a l'objectiu laboral (45,83%), inestabilitat en l'habitatge (29,19%), necessitats d'assessoria legal (20,83%), poca disponibilitat horària (25%) i situacions de violència (8,33%). Aquests factors de vulnerabilitat van requerir un treball integral, mitjançant el pla vital, per tal que les dones poguessin afrontar i suportar el desenvolupament del seu projecte professional. En resposta a les necessitats vitals de les participants i amb la finalitat de fer sostenible el procés d'inserció laboral de les dones, durant l'itinerari es van dur a terme derivacions tant a recursos de caire intern (servei d'atenció social, assessorament legal, centre d'atenció a la violència i *coaching game*) com a recursos externs (assessorament jurídic gratuït, serveis socials, suport psicològic, serveis d'habitatge i projecte minúscules).

8.2 Accions desenvolupades

L'itinerari s'estructurava al voltant dels objectius següents:

- Millorar l'ocupabilitat de les dones a través d'insercions formatives, desenvolupament i acreditació de competències.
- Mitjançar entre el mercat laboral i les dones per afavorir la seva inserció, promoció i manteniment al lloc de treball.
- Assegurar un abordatge integral dels casos atesos.

Per tal d'assolir-los es van establir una bateria d'accions que cada dona va anar articulant i desenvolupant de manera personalitzada per donar resposta als seus objectius en relació amb el projecte professional:

- Procés de posicionament vers la definició del projecte.
- Abordatge del projecte vital.
- Definició i execució del projecte professional.
- Assessorament en la formació.
- Grups d'anàlisi, experiències i professionals a mà.
- Formació instrumental.
- Formació tècnica.
- Desenvolupament de competències transversals.
- Tècniques de recerca de feina.
- Recerca activa de feina.
- Accions vinculades a les necessitats vitals.

8.3 Insercions formatives

Les 24 dones van dur a terme un total de 50 insercions formatives (39 el 2013).

19 dones van realitzar 31 insercions formatives internes (formació pròpia que va oferir el projecte) i 10 dones van ser derivades a recursos formatius externs, essent 19 les insercions formatives externes.

Una mateixa dona va poder fer una o diverses insercions formatives internes i externes.

Insercions formatives internes

Insercions formatives internes	2013	2014
2013: 13 dones en total 2014: 19 dones en total Una mateixa dona pot haver realitzat més d'una inserció formativa	DONES	DONES
Informàtica	14	23
Ajudant de cuina	4	-
Cambrera de pisos	1	1
Tècniques de venda	1	-
Anglès	-	7
TOTAL	20	31

Insercions formatives externes

Insercions formatives externes	2013	2014
2013: 8 dones en total 2014: 10 dones en total Una mateixa dona pot haver realitzat més d'una inserció formativa	DONES	DONES
Català	4	2
Castellà	-	1
Anglès	3	-
Informàtica	2	-
Curs de manipulació d'aliments	8	11
Curs de carnisseria	-	1
Cambrera de pisos	1	-
Formació reglada: Educació secundària	-	2
CFGS diagnòstic imatge	1	-
Curs d'auxiliar de cuina	-	2
TOTAL	19	19

8.4 Pràctiques en empreses

Quatre dones van dur a terme **pràctiques en empreses** com a auxiliar de cuina (2), cambrera de pisos (1), i neteja/mecànica sanitària (1). L'any 2013 van fer pràctiques vuit dones.

8.5 Insercions laborals

De les 24 participants, en total es van inserir 21 dones, a través de 40 **contractes** (xifra que representa el 87,5% sobre el total de dones que van finalitzar l'itinerari). Els contractes van respondre a les ocupacions d'operària de neteja (3), promotora/hostessa (11), cambrera de pis (3), auxiliar de cuina/neteja (1), auxiliar de la llar (1), neteja d'apartaments turístics (1), neteja a domicili (1), auxiliar de neteja (17), geriatria (1) i dependent de carnisseria (1).

D'altra banda, tres dones van trobar feina al mercat laboral informal, totes en l'àmbit de la neteja. L'any 2013, es van inserir 17 dones amb 27 contractes, i vuit dones van trobar feina al mercat laboral informal.

A l'inici de l'itinerari, el 79,17% (19) de les dones participants estaven en situació d'atur. El 20,8% (5) estava en actiu, en el moment d'iniciar el projecte. En canvi, al final de l'itinerari el 37,5% (9) de les dones participants es trobaven en situació d'atur i el 62,5% (15) ja estava en actiu.

Destaca tant el volum de dones inserides com el manteniment del lloc de feina, cosa que posa de manifest l'adequació en l'apropament al mercat de treball, la millora de la competència professional de les participants i l'ajust de la intermediació amb les empreses.

Aquest projecte s'inclou dins la línia estratègica per a la recol·locació laboral de les dones que voluntàriament volen deixar l'exercici de la prostitució i iniciar un projecte professional, i es va dur a terme mitjançant un conveni de col·laboració amb SURT. Fundació de Dones. Fundació Privada.

9. ACCIÓ: PROGRAMA D'INTERVENCIÓ INTEGRAL AMB PERSONES TRANSSEXUALS VINCULADES A ENTORNS DE PROSTITUCIÓ A LA CIUTAT DE BARCELONA

9.1 Definició del projecte

Projecte adreçat a persones transsexuals que exerceixen la prostitució i volen incorporar-se al mercat de treball formal. El projecte incideix en la formació de la persona i el seu apoderament, però també en la sensibilització del món empresarial per afavorir-ne la integració i la no discriminació. La primera edició del projecte es va iniciar l'any 2012.

En les dades de gener a desembre del 2014, s'hi inclouen dues edicions del projecte.

Edició 2 - De l'1 de juliol del 2013 al 31 de juny del 2014⁶⁴:

40 dones (transsexuals) participants

Edició 3 – De l'1 de juliol del 2014 al 30 de juny del 2015⁶⁵:

22 dones (transsexuals) participants

Dades de perfil

El perfil de les participants de l'Acció difereix de la tendència marcada en els altres projectes. Les dones transsexuals provenien majoritàriament de l'Amèrica Llatina, seguides de les autòctones en un alt percentatge respecte als altres programes.

Dades per països d'origen de les participants

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	Edició 2 Nombre de dones	Edició 2 %	Edició 3 Nombre de dones	Edició 3 %
Àfrica	3	7,5%	1	4,54%
<i>Marroc</i>	3	7,5%	1	4,54%

⁶⁴ Dades del juliol del 2013 al juny del 2014.

⁶⁵ Dades del juliol del 2014 al 31 de desembre del 2014.

Amèrica Llatina	23	57,5%	10	45,45%
<i>Argentina</i>	<i>1</i>	<i>2,5%</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Perú</i>	<i>1</i>	<i>2,5%</i>	<i>2</i>	<i>9,09%</i>
<i>Veneçuela</i>	<i>2</i>	<i>5%</i>	<i>1</i>	<i>4,54%</i>
<i>Bolívia</i>	<i>2</i>	<i>5%</i>	<i>2</i>	<i>9,09%</i>
<i>Brasil</i>	<i>1</i>	<i>2,5%</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Colòmbia</i>	<i>6</i>	<i>15%</i>	<i>2</i>	<i>9,09%</i>
<i>Equador</i>	<i>8</i>	<i>20%</i>	<i>2</i>	<i>9,09%</i>
<i>Panamà</i>	<i>1</i>	<i>2,5%</i>	<i>1</i>	<i>4,54%</i>
<i>Uruguai</i>	<i>1</i>	<i>2,5%</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Europa	14	35%	11	50%
<i>Portugal</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	<i>4,55%</i>
Espanya	14	35%	10	45,45%
TOTAL	40	100%	22	100%

Les dones participants tenien una edat més avançada i se situaven majoritàriament a la franja de 36 a 55 anys.

Nombre de dones per franges d'edat

FRANGES D'EDAT	Edició 2	Edició 2	Edició 3	Edició 3
	Nombre de dones	%	Nombre de dones	%
De 18 a 25 anys	<i>2</i>	<i>5%</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
De 26 a 35 anys	<i>9</i>	<i>22,5%</i>	<i>8</i>	<i>36,36%</i>
De 36 a 45 anys	<i>14</i>	<i>35%</i>	<i>7</i>	<i>31,82%</i>
De 46 a 55 anys	<i>12</i>	<i>30%</i>	<i>5</i>	<i>22,73%</i>
Més grans de 55 anys	<i>3</i>	<i>7,5%</i>	<i>2</i>	<i>9,09%</i>
TOTAL	40	100%	22	100%

La majoria de participants tenien estudis secundaris (el 50% en l'Edició 2 i el 72,73% en l'Edició 3). Els estudis primaris representaven el 47,5% a la segona edició i el 27,7% a la tercera. Només una participant de la segona edició tenia formació universitària.

El 62,5% de l'Edició 2 i el 59% de l'Edició 3 cobraven algun tipus de prestació: Renda Mínima d'Inserció, Pensió No contributiva o subsidi del Servei d'Ocupació de Catalunya.

9.2 Accions desenvolupades

El projecte es va estructurar a través de les accions següents:

Itineraris personals, segons les necessitats específiques de les participants:

- Itinerari formatiu centrat en la realització de la formació tecnicoprofessional i els processos de tutorització i pràctiques que se'n deriven (28 dones de l'Edició 2 i 16 dones de l'Edició 3).
- Itinerari d'inserció en què es va treballar principalment la inserció i es van oferir també accions formatives i de tutorització (sis dones de l'Edició 2 i sis dones de l'Edició 3).
- Itineraris socials en què es va dur a terme un treball profund (personal i d'apoderament) abans de fer qualsevol tipus d'acció formativa o d'inserció (sis dones de l'Edició 2 i cap dona de l'Edició 3).

Formació tecnicoprofessional:

- Curs de cambrera de barra (12 dones de l'Edició 2, de les quals vuit van superar el curs amb èxit, i 15 dones de l'Edició 3).
- Curs de cambrera de sala (15 dones, de les quals 12 van superar el curs amb èxit, i 16 dones de l'Edició 3).
- Curs de cambrera de pisos (15 dones de l'Edició 2, de les quals 13 van superar el curs amb èxit. A 31 de desembre del 2014 queda pendent fer el curs de l'Edició 3).
- Curs d'atenció al client/a (14 dones de l'Edició 2; totes van superar el curs amb èxit. A 31 de desembre del 2014 queda pendent fer el curs de l'Edició 3).

També es va oferir formació en habilitats laborals socials (15 dones participants de l'Edició 2 i 18 dones de l'Edició 3), en noves tecnologies (vuit dones participants de l'Edició 2, pendent de realització a l'Edició 3) i català (nou dones de l'Edició 2, pendent de realització a l'Edició 3).

Finalment, es van dur a terme activitats grupals per treballar l'apoderament personal i l'apropament al mercat laboral a través de visites a empreses (20 activitats en l'Edició 2 i cinc activitats en l'Edició 3).

Pràctiques en empreses:

Van fer pràctiques 16 dones de l'Edició 2, de les quals 12 van finalitzar-les amb èxit. A 31 de desembre del 2014 quedava pendent fer les pràctiques de l'Edició 3.

Tipus de pràctiques: geriatria, atenció al client, cambrera de barra i sala, cambrera de pisos, bugaderia i neteja.

En les dues edicions, un total de 60 empreses es van mostrar receptives a futures col·laboracions: visitar les instal·lacions, acollir alumnes en pràctiques, fer sessions formatives o possibles contractacions.

9.3 Insercions laborals

Edició 2:

En l'edició 2 (del juliol del 2013 al juny del 2014) es van inserir quatre dones al mercat de treball formal, a través de cinc contractes, que responien a les ocupacions de: perruqueria (1), dependent (1), neteja (1), medidora social (1), cambrera de pisos (1).

Cinc dones van trobar feina al mercat laboral informal al 2014 en neteja (2), auxiliar geriatria (1), cambrera de barra (1) i auxiliar de cuina (1).

Les insercions al mercat formal corresponents al 2014 (de gener a juny) van ser tres, a través de quatre contractes. La inserció de perruquera es va produir el 2013.

Edició 3:

En l'edició 3 (del juliol del 2014 al desembre del 2014) es va inserir una dona, a través d'un contracte (agent de salut), i una altra dona va trobar feina en el mercat laboral informal (recepcionista). Cal tenir en compte que l'edició acabarà al juny del 2015, i que en els últims mesos de procés es produiran més insercions.

Aquest projecte s'inclou dins la línia estratègica per a la recol·locació laboral de les dones que voluntàriament volen deixar l'exercici de la prostitució i iniciar un projecte professional, i es va dur a terme mitjançant un conveni de col·laboració amb la Fundació APIP – ACAM.

10. DISPOSITIU ESPECIAL D'ACOMPANYAMENT PER A LA INCORPORACIÓ AL MERCAT LABORAL I AL TEIXIT SOCIAL DE DONES QUE EXERCIXEN LA PROSTITUCIÓ I BUSQUEN ALTERNATIVES LABORALS

10.1 Definició del projecte

El projecte ofereix acompanyament i abordatge personalitzat a dones que es troben en una situació estructural o conjuntural de desorientació, per obtenir alternatives d'accés al mercat laboral formal. Està adreçat a dones en situació regular o regularitzable (en tràmit o que ja disposen dels anys suficients al país per demostrar l'arrelament), amb experiència laboral anterior o que hagin adquirit hàbits laborals a través de cursos de formació (higiene, puntualitat, responsabilitat, relacions socials, etc.). És un programa flexible, que accepta la incorporació de les participants en qualsevol moment i s'adapta a les seves necessitats personals.

El projecte es va iniciar l'any 2012.

L'any 2014⁶⁶ van participar en el programa 119 dones (84 l'any 2013).

Dades de perfil

Van predominar les dones provinents de l'Àfrica (36,13%), sobretot de Nigèria en un 28,57%, seguides per les dones que procedien de l'Amèrica Llatina i de l'Europa de l'Est (sobretot de Romania). Van participar en el projecte 17 dones autòctones, que van representar el 14,29%.

⁶⁶ Dades de l'1 de gener del 2014 al 31 de desembre del 2014.

Dades per països d'origen de les participants

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	2013	2013	2014	2014
	Nombre de dones	%	Nombre de dones	%
Àfrica	32	38,10%	43	36,13%
<i>Nigèria</i>	26	30,95%	34	28,57%
<i>Camerun</i>	-	-	1	0,84%
<i>Guinea Equatorial</i>	3	3,57%	4	3,36%
<i>Marroc</i>	3	3,57%	4	3,36%
Amèrica Llatina	23	27,38%	35	29,40%
<i>Perú</i>	-	-	2	1,68%
<i>Cuba</i>	-	-	1	0,84%
<i>Veneçuela</i>	-	-	2	1,68%
<i>Bolívia</i>	2	2,38%	5	4,20%
<i>Brasil</i>	1	1,19%	4	3,36%
<i>Colòmbia</i>	6	7,14%	7	5,88%
<i>Equador</i>	9	10,71%	9	7,56%
<i>Uruguai</i>	-	-	1	0,84%
<i>República Dominicana</i>	3	3,57%	3	2,52%
<i>Hondures</i>	-	-	1	0,84%
<i>Paraguai</i>	1	1,19%	-	-
<i>El Salvador</i>	1	1,19%	-	-
Europa de l'Est	14	16,67%	24	20,17%
<i>Romania</i>	8	9,52%	15	12,61%
<i>Hongria</i>	1	1,19%	1	0,84%
<i>Albània</i>	1	1,19%	2	1,68%
<i>Bulgària</i>	3	3,57%	2	1,68%
<i>Rússia</i>	1	1,19%	3	2,52%
<i>Bielorússia</i>	-	-	1	0,84%
Espanya	15	17,86%	17	14,29%
TOTAL	84	100%	119	100%

La franja d'edat predominant és dels 36 als 45 anys, seguida per la franja dels 26 als 35 anys.

Nombre de dones per franges d'edat

FRANGES D'EDAT	2013 Nombre de dones	2013 %	2014 Nombre de dones	2014 %
De 18 a 25 anys	11	13,10%	5	4,20%
De 26 a 35 anys	23	27,38%	39	32,77%
De 36 a 45 anys	33	39,29%	46	38,66%
De 46 a 55 anys	12	14,29%	22	18,49%
Més grans de 55 anys	5	5,95%	7	5,88%
TOTAL	84	100%	119	100%

Un 95% de les participants estaven en situació regular.

Un 61,34% tenien estudis secundaris i un 32,77% en tenien de primaris. Quatre de les dones no tenien formació i, en canvi, tres de les participants comptaven amb estudis universitaris.

10.2 Accions desenvolupades

El projecte es va estructurar en diverses fases:

- **Fase d'informació i orientació**

Es va iniciar amb la realització d'una entrevista d'acollida a cada participant per fer un primer diagnòstic de la situació, que va servir per definir l'objectiu laboral i dissenyar un pla de treball individualitzat, que incloïa l'elaboració del *currículum vitae*. Es van detectar i treballar les limitacions que podien dificultar l'ocupabilitat i es van realitzar derivacions a altres recursos i entitats especialitzades. Al llarg del 2014 es van atendre 74 dones en aquesta fase (84 el 2013).

- **Fase de recerca activa de feina**

Es va oferir acompanyament i capacitació per a la recerca activa de feina a través de les noves tecnologies i el treball de tècniques de recerca de feina. Es va posar a disposició de les participants una borsa de treball i es va fer intermediació per a ofertes laborals concretes. Es va oferir seguiment a les dones que van accedir a feines, tant pel que fa a la incorporació com en el manteniment del lloc de treball, i també a les dones derivades a recursos formatius i pràctiques.

Del total de participants, 80 dones van fer recerca activa de feina (66 el 2013).

- **Fase de tancament**

Al llarg del 2014 es van donar de baixa del programa un total de 61 dones (34 el 2013), ja sigui perquè es van desvincular del procés (28 dones el 2014/20 dones el 2013) o perquè es va aconseguir consolidar plenament la inserció de la participant al mercat laboral formal (33 dones el 2014/set dones el 2013).

- **Accions transversals**

Van augmentar les intervencions de reforç realitzades, com l'assessorament jurídic laboral (22 dones el 2014/11 dones el 2013), l'assessorament jurídic d'estrangeria (sis dones el 2014/sis dones el 2013), el treball de detecció de les limitacions per l'ocupabilitat (37 dones el 2014/26 dones el 2013), el treball de la mobilitat urbana (10 dones el 2014/vuit dones el 2013) i la contenció de l'estrès (60 dones el 2014/40 dones el 2013).

Es va fer seguiment a les dones tant durant el seu procés formatiu com laboral.

10.3 Insercions formatives

25 dones van accedir a formacions de diversos àmbits (21 dones el 2013), concretant-se en 29 insercions formatives (una mateixa dona va poder realitzar més d'una formació).

Activitats formatives

ACTIVITAT FORMATIVA	2013	2014
2013: 21 dones en total 2014: 25 dones en total Una mateixa dona pot haver realitzat més d'una inserció formativa	DONES	DONES
Informàtica	1	2
DIR	6	6
ITI	2	1
RAI	-	1
Dona Impuls	5	-
Cambrera de pisos	3	8
Manipulació d'aliments	1	-
Cuina	1	1
Curs de tatuadora	1	-
Cuidadora a domicili	1	1
Costura	1	-
Castellà/alfabetització	1	1
Autoimatge/entrevista	-	4
Olis / essències	-	1
Neteja	-	1
Formació reglada: ESO	-	2
TOTAL	23	29

10.4 Insercions laborals

Durant el 2014 es van inserir 37 dones en el mercat de treball formal, a través de 45 contractes per a empreses de neteja (21), hostaleria (8), cura de persones a domicili (7), servei domèstic (4), comerç (2), gericultora en residència (1), costura (1) i autoocupació (1).

Vuit dones van accedir al mercat laboral informal a través de 16 feines d'atenció a domicili i una en l'àmbit de l'hostaleria.

Aquest projecte s'inclou dins la línia estratègica per a la recol·locació laboral de les dones que voluntàriament volen deixar l'exercici de la prostitució i iniciar un projecte professional. En aquest cas, es va establir un conveni amb la Coordinadora per a la inserció laboral Anem per Feina.

11. PROJECTE DE FORMACIÓ SOCIOLABORAL

11.1 Definició del projecte

El projecte té per objectiu millorar la qualitat de vida de les dones que exerceixen la prostitució mitjançant **processos prelaborals, de formació i inserció sociolaboral** que es concreten en itineraris formatius i laborals personalitzats. Es caracteritza per ser molt flexible: accepta la incorporació de les dones en qualsevol moment; estableix la durada del procés formatiu de manera individualitzada (una dona nouvinguda té un temps mínim de procés de dos anys); es vincula a les ajudes socials que permeten el seguiment de l'activitat, i s'adequa a les necessitats canviants de les dones.

El 2014 es va reforçar el procés prelaboral, a fi de dotar les participants dels coneixements bàsics necessaris per, posteriorment, poder realitzar un itinerari formatiu i/o laboral amb èxit. El projecte es va iniciar l'any 2006.

Durant el 2014⁶⁷ van ser ateses 226 dones que van fer itineraris de formació (163 dones) i itineraris d'inserció laboral (116 dones). En canvi, de les 220 dones ateses el 2013, 180 van fer itineraris de formació i 82 d'inserció laboral.

Dades de perfil

Cal destacar que un 70,35% de les dones participants provenien de Nigèria. La resta, i en menor mesura, provenien de l'Amèrica Llatina (11,95%), Romania (9,29%) i Espanya (3,10%).

Dades per països d'origen de les participants

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	2013	2013	2014	2014
	Nombre de dones	%	Nombre de dones	%
Àfrica	172	78,18	167	73,89%
<i>Nigèria</i>	165	75	159	70,35%
<i>Marroc</i>	7	3,18	8	3,54%
Amèrica Llatina	17	7,73	27	11,95%

⁶⁷ Dades de l'1 de gener al 31 de desembre del 2014.

Europa de l'Est	26	11,82	21	9,29%
<i>Romania</i>	26	11,82	21	9,29%
Espanya	5	2,27	7	3,10%
Desconeguda	-	-	4	1,77%
TOTAL	220	100%	226	100%

La franja d'edat majoritària és la de 26 a 35 anys i representa un 42,92%.

Nombre de dones per franges d'edat

FRANGES D'EDAT	2013	2013	2014	2014
	Nombre de dones	%	Nombre de dones	%
De 18 a 25 anys	46	20,91	34	15,04
De 26 a 35 anys	116	52,73	97	42,92
De 36 a 45 anys	46	20,91	52	23,01
De 46 a 55 anys	9	4,09	12	5,31
Més grans de 55 anys	3	1,36	6	2,65
Desconeguda	-	-	25	11,06
TOTAL	220	100	226	100

La meitat de les dones participants en el projecte (50,88%) estaven en situació irregular, fet que va determinar el seu procés d'inserció laboral i els sectors d'ocupació als quals van poder accedir.

El 27% de les participants tenien estudis secundaris, seguit pel 24,78% que en tenia de primaris i el 2,65% que comptava amb formació superior. El 3,10% de les participants no tenien estudis i es desconeix la qualificació del 42,48% restant.

11.2 Insercions formatives

El projecte va oferir les accions formatives següents:

Accions formatives projecte de formació sociolaboral

ACTIVITAT FORMATIVA (Una mateixa dona pot haver fet més d'un taller)	2013	2013	2014	2014
	DONES	Nombre de tallers	DONES	Nombre de tallers
Classes de castellà i català ⁶⁸	<i>100 dones diferents nivells</i>	-	<i>95 dones⁶⁹ diferents nivells</i>	-
Curs d'atenció a la gent gran ⁷⁰	12	1 curs (70 h)	8	1 curs (110 h)
Curs de servei domèstic	-	-	7	1 curs (40 h)
Curs d'auxiliar de cuina ⁷¹	7	1 curs (9 h)	13	2 cursos (16 h)
Curs de cambrera de pis ⁷² (Escola Superior de Turisme)	14 dones	1 curs (177 h)	14 dones	1 curs (177 h)
Tallers de salut bàsica	4 dones	3 tallers	23 dones	10 tallers
Sessions prelaborals 1 ⁷³	28 dones	11 sessions 5 tallers	31 dones	17 sessions
Sessions prelaborals 2 ⁷⁴	10 dones	1 taller	33 dones	26 sessions
Sessions laborals ⁷⁵	-	-	27 dones	9 sessions

⁶⁸ L'any 2013 els tallers d'acollida es van incloure dins de les classes de castellà. Es van fer quatre tallers adreçats a 22 dones. Algunes de les sessions d'aprenentatge d'idioma també es van destinar a *coaching* per a entrevistes de feina, amb la participació de sis dones.

⁶⁹ Concretament, 78 dones van estudiar castellà i 26 català (una mateixa dona pot haver fet castellà i català). D'aquestes, 49 dones van realitzar posteriorment una formació tècnica.

⁷⁰ L'any 2013 el curs d'atenció per a persones grans, també incloïa neteja, cuina i planxa. L'any 2014 es va programar apart un curs específic de servei domèstic.

⁷¹ L'any 2013 es va fer un curs de cuina específic per a gent gran.

⁷² Aquest curs, impartit a l'Escola Superior de Turisme, va suposar una inserció del 70% de les dones que es van finalitzar. Cal destacar, que de les 14 dones que el van iniciar, només 10 el van finalitzar. També cal remarcar que van ser les usuàries de l'entitat que tenien uns nivells de formació prelaboral i d'idioma més ben assolits.

⁷³ L'any 2014 es van estructurar les sessions prelaborals 1, que treballaven la integració en valors, les habilitats personals i la gestió de les emocions. L'any 2013 es van realitzar tallers d'orientació laboral.

⁷⁴ L'any 2014 es van estructurar les sessions prelaborals 2, que oferien eines i recursos, educació i salut bàsica. L'any 2013 es va fer un taller d'economia domèstica.

⁷⁵ L'any 2014 es van estructurar les sessions laborals, que se centraven en el mercat laboral, el *coaching* per l'ocupació i l'apoderament de les dones. L'any 2013 algunes de les sessions d'aprenentatge d'idioma també es van destinar a *coaching* per a entrevistes de feina, amb la participació de sis dones.

Els cursos de servei domèstic, auxiliar de cuina i cambrera de pis van oferir pràctiques formatives a les participants.

Per al 2014 es va observar la necessitat d'estructurar significativament i ampliar continguts en tot el procés prelaboral, que comença en l'aprenentatge de l'idioma i paral·lelament s'introdueixen sessions sobre habilitats socials, cultura, valors, salut, mercat laboral, recursos, tràmits, etc. Un cop adquirits aquests coneixements bàsics les dones van dur a terme un itinerari formatiu tècnic personalitzat a les seves circumstàncies i necessitats, i en consonància amb la demanda del mercat de treball.⁷⁶

Es van dur a terme 30 derivacions a recursos formatius externs (93 derivacions l'any 2013⁷⁷), mantenint el seguiment educatiu a les dones, per tal de donar-los suport i garantir-ne l'assoliment d'objectius. Cal tenir en compte que una mateixa dona va poder accedir a més d'un recurs.

Recursos formatius

RECURS FORMATIU (Una mateixa dona pot haver fet més d'un curs o taller)	2013 Nombre de dones	2014 Nombre de dones
ITI i DIR-TS (itineraris formatius de l'Agència ABITS)	6	8
Dona Impuls-Barcelona Activa (ABITS)	8	---
Curs de cambreres de pis, bugaderia i planxa (APIP)	3	---
Rehabilitació i neteja de pisos (Impulsem)	3	---
Auxiliar de comerç i reposició (Escola de Turisme)	2	---
Curs de cuidadora de persones dependents	2	1
Curs d'idioma català i/o castellà	25	8
Alfabetització digital	2	6
Salut sexual, salut bàsica i alimentació (Metges del Món)	30	---
Taller de diagnòstic en salut (Tot Raval)	6	---
Xerrada sobre el Dia Mundial de la Salut (VIH) UMTSI	6	---
Curs d'ajudant de cuina	---	2
Taller laboral (Fundació Integra/Eulen)	---	5
TOTAL (una dona pot haver fet més d'un curs)	93	30

⁷⁶ Durant el 2013 es van realitzar altres accions, segons les necessitats detectades: tres sessions d'aproximació al món escolar (23 dones), un taller sobre temes legals (set dones) i una sessió de diàleg sobre Catalunya i Nigèria (cinc dones).

⁷⁷ El descens en el nombre de derivacions s'atribueix al fet que l'entitat va rebre menys sol·licituds per cursar idiomes i va disminuir el nombre de dones amb el nivell suficient per accedir a recursos externs, que els tallers en salut es van incorporar com a formació pròpia, i que algunes derivacions no van ser registrades a causa d'un error intern.

11.3 Insercions laborals

Es va fer una prospecció d'empreses que es va concretar en 81 ofertes de feina, tant en el mercat formal com en l'informal.

Durant el 2014 es van inserir 25 dones en el mercat de treball formal, a través de 32 contractes que responien a les ocupacions de: cambrera de pis i neteja industrial (25), cura de persones grans i servei domèstic (6) i comercial (1).

13 dones van trobar 24 feines (generalment a temps parcial) en el mercat laboral informal de cura de la gent gran (17) i de servei domèstic (7).

Cinc dones han treballat tant amb contracte com en el mercat laboral informal, a causa de la temporalitat de les feines.

Aquest projecte s'inclou dins de la línia estratègica per a la recol·locació laboral de les dones que voluntàriament volen deixar l'exercici de la prostitució i iniciar un projecte professional. En aquest cas, es va establir un conveni amb Germanes Oblates (El Lloc de la Dona).

12. PROJECTE D'EMPRENEDORIA SOCIAL ENFILANT L'AGULLA

12.1 Definició del projecte

Projecte d'emprenedoria per crear **oportunitats de treball en l'àmbit de la costura**. Ofereix formació en costura majoritàriament a dones nigerianes amb l'objectiu de dotar-les del nivell de professionalitat necessari per a la confecció de productes. Es disposa d'un taller propi de fabricació de peces de roba i de producció de complements de moda i de la llar, que es comercialitza sota la marca social Dona Kolos. El taller ha obert una línia de confecció per a dissenyadors externs a la marca que sol·liciten cosir-hi la seva roba. El projecte es va iniciar l'any 2012.

El 2014⁷⁸ van participar en el projecte 36 dones (38 l'any 2013).

Dades de perfil

Un 75% de les dones participants procedien de Nigèria i la meitat tenien entre 16 i 35 anys.

⁷⁸ Dades de l'1 de gener al 31 de desembre del 2014.

Dades per països d'origen de les participants

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	2013	2013	2014	2014
	Nombre de dones	%	Nombre de dones	%
Àfrica	31	81,58%	29	80,56%
<i>Nigèria</i>	30	7,89%	27	75%
<i>Marroc</i>	1	2,63%	2	5,56%
Amèrica Llatina	6	15,79%	5	13,89%
Europa de l'Est	1	2,63%	1	2,78%
<i>Romania</i>	1	2,63%	1	2,78%
Espanya	-	-	1	2,78%
TOTAL	38	100%	36	100%

Nombre de dones per franges d'edat

FRANGES D'EDAT	2013	2013	2014	2014
	Nombre de dones	%	Nombre de dones	%
De 18 a 25 anys	2	5,26%	3	8,33%
De 26 a 35 anys	26	68,42%	19	52,78%
De 36 a 45 anys	10	26,32%	9	25%
De 46 a 55 anys	-	-	5	13,89%
Més grans de 55 anys	-	-	-	-
TOTAL	38	100%	36	100%

Pel que fa a la situació administrativa, un 48% de les dones estaven en situació irregular.

Un 33,3% tenia estudis secundaris, un 31% en tenia de primaris i una dona tenia titulació universitària (2,78%). Es desconeix el nivell formatiu del 33,3% restant.

12.2 Accions desenvolupades

Les dones participants van dur a terme les insercions formatives següents:

Insercions formatives

FORMACIÓ EN COSTURA⁷⁹	Durada de la formació	Nombre de dones 2013	Nombre de dones 2014
Fase inicial	10 hores setmanals	19	--- ⁸⁰
Primer nivell	10 hores setmanals	6	13
Segon nivell	10 hores setmanals	10	12
Taller complementari de formació en punt	10 hores setmanals	4	4
Pràctiques (total)⁸¹	----	7	11
<i>Pràctiques al taller Dona Kolors</i>	10 hores setmanals	---	4
<i>Pràctiques externes</i>	40 hores	7	8

La formació tècnica en costura, d'un any de durada, es va complementar amb 14 sessions de *coaching* per a l'ocupació i apoderament, en les quals van participar 14 dones. També es va oferir formació específica sobre normatives legals de les diferents formes d'ocupació a les quatre dones que ho van sol·licitar.

Paral·lelament, es van fer 225 tutories individuals per valorar la situació personal i familiar de cada participant i fer seguiment del procés formatiu que va realitzar.

Els productes Dona Kolors estan disponibles en 20 punts de venda (Barcelona, Girona, Tarragona, Mallorca i Holanda) i en quatre plataformes en línia. D'aquests, nou punts de venda i tres plataformes en línia es van posar en marxa al llarg del 2014.

Durant el 2014 el taller de confecció va cosir per a 18 dissenyadors i dissenyadores. L'augment de la demanda de feines per a tercers va permetre tenir feina durant tot l'any i augmentar el nombre de contractacions de dones al taller.

⁷⁹ Una mateixa dona pot participar en diverses formacions i dur a terme unes pràctiques o més d'unes.

⁸⁰ L'any 2014 s'ha distribuït el contingut formatiu en 2 nivells.

⁸¹ Una mateixa dona pot realitzar més d'una pràctica.

12.3 Insercions laborals

Durant el 2014 es van inserir quatre dones en el mercat de treball formal, les quals van ser contractades al propi taller (dues dones el 2013). Des del seu inici l'any 2012 el taller ha contractat nou dones.

D'altra banda, quatre dones van trobar feina en el mercat laboral informal (quatre dones el 2013) com ara servei a domicili i atenció a la gent gran, a més de fer arranjaments i roba per a la seva comunitat des de casa. Dues d'aquestes dones també van cosir de manera puntual per a dissenyadors locals contactats a través del taller.

En total, set dones van rebre una màquina de cosir semiprofessional per fomentar la seva auto-ocupació, una vegada finalitzada la formació i el període de pràctiques. Es va considerar que les quatre dones contractades al taller podien comprar-se la màquina amb el salari que rebien.

Aquest projecte s'inclou dins la línia estratègica per a la recol·locació laboral de les dones que voluntàriament volen deixar l'exercici de la prostitució i iniciar un projecte professional. En aquest cas, es va establir un conveni amb l'Associació Enfilant l'Agulla.

13. PROJECTE DE FORMACIÓ EN COSTURA ROSAS CRAFTS

13.1 Definició del projecte

Projecte de formació en costura dirigit a dones en situació de vulnerabilitat (ja sigui per haver exercit la prostitució, per haver estat **víctimes del Tràfic d'Éssers Humans amb finalitat d'explotació i/o per formar part del col·lectiu de persones vulnerables**) i que s'han acollit a programes de reinserció que duen a terme diferents departaments de l'Ajuntament de Barcelona. Les participants adquireixen la capacitat tècnica i la conducta emprenedora necessària per integrar-se en un procés d'adaptació laboral.

El 2014⁸² van participar en el projecte 10 dones, cinc de provinents del programa DIR⁸³ i dues del programa RAI⁸⁴. Les tres dones restants van ser derivades del Servei d'Atenció Social a Població Itinerant (SASPI) de l'Ajuntament de Barcelona. En aquest informe es recullen dades relatives a les set dones derivades dels programes de l'Agència ABITS (DIR i RAI).

Dades de perfil

El lloc d'origen de les dones ateses va ser molt variat, ja que cada dona procedia d'un país diferent. La franja d'edat majoritària se situa entre els 26 i 35 anys.

⁸² Dades de l'1 de gener del 2014 al 31 de desembre del 2014. El projecte es va iniciar l'1 d'octubre del 2013.

⁸³ El Programa DIR s'ha explicat anteriorment.

⁸⁴ El Programa RAI s'explicarà a l'apartat Serveis adreçats a víctimes de Tràfic d'Éssers Humans amb finalitat d'explotació sexual.

Dades per països d'origen de les participants

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	2014 Nombre de dones	2014 %
Àfrica	3	42,86%
<i>Nigèria</i>	<i>1</i>	<i>14,29%</i>
<i>Senegal</i>	<i>1</i>	<i>14,29%</i>
<i>Guinea</i>	<i>1</i>	<i>14,29%</i>
Amèrica Llatina	1	14,29%
<i>Equador</i>	<i>1</i>	<i>14,29%</i>
Europa de l'Est	2	28,57%
<i>Romania</i>	<i>1</i>	<i>14,29%</i>
<i>Bulgària</i>	<i>1</i>	<i>14,29%</i>
Espanya	1	14,29%
TOTAL	7	100 %

Nombre de dones per franges d'edat

FRANGES D'EDAT	2014 Nombre de dones	2014 %
De 18 a 25 anys	<i>1</i>	<i>14,29%</i>
De 26 a 35 anys	<i>3</i>	<i>42,86%</i>
De 36 a 45 anys	<i>1</i>	<i>14,29%</i>
De 46 a 55 anys	<i>2</i>	<i>28,57%</i>
Més grans de 55 anys	-	-
TOTAL	7	100 %

Del total de participants, dues dones tenien estudis primaris, dues en tenien de secundaris, i una dona comptava amb formació universitària.

13.2 Accions desenvolupades

Les insercions formatives es van distribuir en⁸⁵:

- Mòdul patronatge/nivell intermedi: 60 hores, set participants de programes Agència ABITS
- Mòdul especialització/nivell avançat: 36 hores, sis participants de programes Agència ABITS. Aquest mòdul va incloure també assessorament en sortides professionals i *coaching* empresarial.

Una vegada finalitzat el període de formació, es va valorar la capacitat d'emprenedoria de les participants i es va treballar en la creació d'una botiga social gestionada per les mateixes dones, amb l'acompanyament SURT. Fundació de Dones. Fundació Privada i amb el suport de l'empresa Jose Rosas Taverner, S.A. (Rosas Crafts). En conseqüència es va oferir a les participants assessorament per a l'emprenedoria de manera personalitzada, així com tallers d'informàtica aplicada a aquesta finalitat (una dona que provenia del programa RAI es va incorporar a aquest procés).

13.3 Insercions laborals

Durant el 2014 es va inserir una dona en el mercat de treball formal, a través d'un contracte indefinit com a personal comercial a jornada parcial. Es tractava d'una dona provinent del programa RAI⁸⁶.

Aquest projecte s'inclou dins la línia estratègica per a la recol·locació laboral de les dones que voluntàriament volen deixar l'exercici de la prostitució i iniciar un projecte professional. En aquest cas, es va establir un conveni amb l'empresa Jose Rosas Taverner, S.A (Rosas Crafts).

14. PROJECTE DEL MOBILIARI URBÀ MÒBIL DE PLAÇA DE LES GLÒRIES

14.1 Definició del projecte

L'Ajuntament de Barcelona (Parcs i Jardins de Barcelona, Institut Municipal) va dur a terme un projecte pilot de gestió del mobiliari urbà mòbil a la Plaça de les Glòries, que es va concretar amb la contractació de set dones derivades dels programes d'inserció laboral de l'Agència ABITS (DIR⁸⁷, ITI⁸⁸ i RAI).

Es recullen les dades de l'11 d'agost del 2014 (inici del projecte) fins al 31 de desembre del 2014.

Dades de perfil

La procedència de les dones participants va ser diversa (Àfrica, Amèrica Llatina, Europa de l'Est i Espanya). La franja d'edat majoritària va ser la de 36 a 45 anys.

⁸⁵ L'any 2013 es va impartir el mòdul costura bàsica/nivell inicial (60 hores, sis participants de programes Agència ABITS).

⁸⁶ Aquesta inserció laboral també està comptabilitzada al Programa RAI, que s'explicarà a l'apartat de Serveis adreçats a víctimes de Tràfic d'Éssers Humans amb finalitat d'explotació sexual.

⁸⁷ El Programa DIR s'ha explicat anteriorment.

⁸⁸ El Programa ITI s'ha explicat anteriorment.

Dades per països d'origen de les participants

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	2014 Nombre de dones	2014 %
Àfrica	1	14,29%
<i>Nigèria</i>	1	14,29%
Amèrica Llatina	3	42,86%
<i>Equador</i>	2	28,57%
<i>Colòmbia</i>	1	14,29%
Europa de l'Est	2	28,57%
<i>Romania</i>	1	14,29%
<i>Rússia</i>	1	14,29%
Espanya	1	14,29%
TOTAL	7	100%

Nombre de dones per franges d'edat

FRANGES D'EDAT	2014 Nombre de dones	2014 %
De 18 a 25 anys	1	14,29%
De 26 a 35 anys	1	14,29%
De 36 a 45 anys	4	57,14%
De 46 a 55 anys	1	14,29%
Més grans de 55 anys	-	-
TOTAL	7	100%

Sis dones tenien estudis secundaris, i dues dones havien rebut formació superior.

14.2 Accions desenvolupades

El projecte pilot va tenir molt bona acollida per part de la ciutadania que va fer ús del mobiliari mòbil urbà.

També va permetre adquirir l'experiència laboral a les dones contractades provinents dels programes de l'Agència ABITS. D'una banda, van millorar la seva ocupabilitat: coneixement del mercat de treball formal, millora del perfil professional i apoderament personal. D'altra banda, l'organització de l'ampli horari de treball en torns rotatoris de matí i de tarda va permetre adquirir experiència tant en el muntatge com en la retirada del mobiliari, així com en l'atenció a diferents públics segons dies i franges horàries.

14.3 Insercions laborals⁸⁹

Aquest projecte va permetre la inserció de set dones en el mercat de treball formal a través de set contractes. Aquestes dones provenien de:

- Tres del programa DIR
- Tres del programa ITI
- Una del programa RAI

Aquest projecte s'inclou dins la línia estratègica per a la recol·locació laboral de les dones que voluntàriament volen deixar l'exercici de la prostitució i iniciar un projecte professional. SURT. Fundació de Dones. Fundació Privada s'ha encarregat del seguiment i la tutorització de les dones participants.

⁸⁹ Les insercions laborals al projecte del mobiliari urbà mòbil de Plaça de les Glòries de les 7 dones provinents dels diversos programes de l'Agència ABITS, estan comptabilitzades també als projectes DIR, ITI i RAI. Els projectes DIR i ITI s'han explicat anteriorment en aquest informe. El projecte RAI s'explicarà a l'apartat Serveis adreçats a les víctimes de Tràfic d'Éssers Humans amb finalitat d'explotació sexual.

RESUM D'INDICADORS DELS PROGRAMES DE FORMACIÓ I INSERCIÓ SOCIOLABORAL

PROJECTES 2014	Insercions 2011	Insercions 2012 ⁹⁰	Insercions 2013 ⁹¹	Insercions 2014 ⁹²	Observacions
Dona i Prostitució. Projecte sociolaboral	20 dones 20 contractes	31 dones 32 contractes	17 dones 17 contractes <i>12 dones en el mercat informal</i>	25 dones 32 contractes <i>13 dones en el mercat informal</i>	Participació en les activitats formatives: 82 dones el 2011 127 dones el 2012 180 dones el 2013 163 dones el 2014
Enfilant l'Agulla	-	2 dones 2 contractes	3 dones 3 contractes <i>4 dones en el mercat informal</i>	4 dones 4 contractes <i>4 dones en el mercat informal</i>	25 participants el 2012 38 participants el 2013 36 participants el 2014
DIR. Dispositiu Integral per a la Recol·locació laboral de les dones que exerceixen la prostitució	30 dones 36 contractes	36 dones 50 contractes	37 dones 45 contractes <i>20 dones en el mercat informal</i>	36 dones 62 contractes <i>10 dones en el mercat informal</i>	61 participants el 2012, 34 de les quals continuen en actiu el 31/12/12 (un grup acaba al març i un altre al juliol).

⁹⁰ Aprovació de la nova mesura de govern que va significar l'ampliació del nombre de programes destinats a inserció laboral.

⁹¹ Es dóna la circumstància que una mateixa dona va poder treballar tant en el mercat laboral formal com en l'informal.

⁹² Es dóna la circumstància que una mateixa dona va poder treballar tant en el mercat laboral formal com en l'informal.

					79 participants el 2013, 39 de les quals continuen en actiu el 31/12/12 (un grup acaba al març i un altre al juliol de 2014). 80 participants el 2014, 35 de les quals continuen en actiu el 31/12/12 (un grup acaba al març i un altre a l'agost de 2015).
ITI. Itinerari personal d'assessorament a la professionalització de les dones que han exercit la prostitució	-	16 dones 24 contractes	17 dones 27 contractes <i>8 dones en el mercat informal</i>	21 dones 40 contractes <i>3 dones en el mercat informal</i>	25 participants el 2012 i 73 insercions formatives 23 participants el 2013 i 39 insercions formatives 24 participants el 2014 i 50 insercions formatives
Dispositiu especial d'acompanyament per a la incorporació al mercat laboral i al teixit social de persones que exerceixen la prostitució i busquen alternatives laborals	-	10 dones 14 contractes	22 dones 33 contractes <i>12 dones en el mercat informal</i>	37 dones 45 contractes <i>8 dones en el mercat informal</i>	44 participants el 2012 i 10 insercions formatives 84 participants el 2013 i 23 insercions formatives 119 participants el 2014 i 29 insercions formatives És un projecte d'acompanyament a la inserció i, per tant, s'hi incorporen dones des de l'inici del projecte fins al

					final de l'any.
RAI. Intervenció per a la recuperació, apoderament i inserció laboral de dones que han estat víctimes d'explotació sexual	-	2 dones 2 contractes	6 dones 15 contractes <i>7 dones en el mercat informal</i>	8 dones ⁹³ 13 contractes <i>3 dones en el mercat informal</i>	12 participants el 2012 i 19 insercions formatives (dades de l'1/03/12 al 31/12/12. L'edició finalitza el 28/02/13) 18 participants el 2013 i 30 insercions formatives (dades de l'1/04/13 al 31/12/13. L'edició finalitza el 31/03/14) 12 participants el 2014 i 27 insercions formatives (dades de l'1/04/14 al 31/12/14. L'edició finalitza el 31/02/15)
ACCIÓ. Intervenció integral en el col·lectiu de persones transsexuals vinculades a entorns de prostitució a la ciutat de Barcelona	-	2 dones 2 contractes	7 dones ⁹⁴ 9 contractes 	4 dones ⁹⁵ 5 contractes <i>5 dones en el mercat informal</i>	26 participants el 2012 (dades de l'1/05/12 al 31/12/12. L'edició finalitza el 30/04/13) 31 participants el 2013 (dades de l'1/07/13 al 31/12/13. L'edició finalitza el 30/06/14)

⁹³ Dades de l'1 de gener del 2014 al 31 de desembre del 2014, corresponents a dues edicions diferents del programa.

⁹⁴ Dades de l'1 de gener del 2013 al 31 de desembre del 2013, corresponents a dues edicions diferents del programa.

⁹⁵ Dades de l'1 de gener del 2014 al 31 de desembre del 2014, corresponents a dues edicions diferents del programa.

					22 participants el 2014 (de l'1/07/14 al 31/12/14. L'edició finalitza el 30/06/15)
Dona Impuls	-	-	10 dones 10 contractes <i>1 dona en el mercat informal</i>	-	43 participants el 2013
TOTAL DONES CONTRACTADES	50	99	119 ⁹⁶	135⁹⁷	98

⁹⁶ 159 contractes el 2013. 64 dones inserides en el mercat laboral informal.

⁹⁷ 201 contractes el 2014. 46 dones inserides en el mercat laboral informal.

⁹⁸ Les insercions laborals dels projectes RosasCrafts i Plaça de les Glòries estan comptabilitzades dins els programes de l'Agència ABITS dels quals venien derivades (DIR, ITI, RAI).

SERVEIS ADREÇATS A VÍCTIMES DE TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL

15. ABORDATGE DEL SERVEI D'ATENCIÓ SOCIOEDUCATIVA (SAS) EN ELS CASOS DE DONES VÍCTIMES DEL TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL

El SAS és l'únic servei municipal especialitzat que té com una de les seves funcions detectar i atendre víctimes de l'exploatació sexual⁹⁹. El 2014 es va mantenir el procediment de detecció i abordatge de les situacions de Tràfic d'Éssers Humans amb finalitat d'exploatació sexual¹⁰⁰ per part del servei. S'atenen tant dones que exerceixen la prostitució a la via pública com aquelles que ho fan en espais tancats.

Així mateix, es va aprofundir en la metodologia de detecció ampliant els 11 indicadors ja elaborats el 2012, en 22, i es va elaborar també un decàleg de recomanacions ètiques per a l'atenció de les víctimes.

S'entén per **Tràfic d'Éssers Humans (TEH)** la captació, el transport, el trasllat, l'acolliment o la recepció de persones recurrent a l'amenaça, l'ús de la força o altres formes de coacció, al rapte, al frau, a l'engany, a l'abús de poder o d'una situació de vulnerabilitat o a la concessió o recepció de pagaments o beneficis per obtenir el consentiment d'una persona que tingui autoritat sobre una altra amb finalitats d'exploatació. Aquesta explotació inclou, com a mínim, **l'exploatació de la prostitució aliena o altres formes d'exploatació sexual**, els treballs o els serveis forçats, l'esclavatge o les pràctiques anàlogues, la servitud o l'extracció d'òrgans. No ha de complir necessàriament el trasllat entre fronteres. El Tràfic d'Éssers Humans és, doncs, una greu violació dels drets humans i un delict tipificat en el Codi Penal Espanyol (art. 177 bis) i és una forma d'expressió de la violència de gènere a Catalunya, tal com marca la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del Dret de les dones a eradicar la violència masclista.

La **intervenció socioeducativa** amb persones víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'exploatació sexual es caracteritza per la seva complexitat. Aquesta no depèn solament del diàleg mantingut amb la persona al llarg de la intervenció, sinó que fa necessari disposar d'uns indicadors que puguin ser observables tant a l'entorn de l'exercici de la prostitució com a l'espai d'atenció en oficina, que complementin la recollida d'informació i ajudin a la identificació de les situacions d'aquelles persones que no puguin o no vulguin explicitar la situació de tràfic de què són víctimes i permetin també un acompanyament per a la seva pròpia autoidentificació.

La **bateria de 22 indicadors** (vegeu Annex) es va dissenyar perquè sigui útil tant als professionals especialitzats del SAS que treballen en el medi obert, com a aquells altres professionals, dels serveis socials i dels serveis sanitaris, que tinguin contacte amb dones que exerceixen la prostitució. Aquest instrument es va donar a conèixer el 2014 a les professionals que intervenen en espais tancats de la ciutat.

⁹⁹ Codi penal. Art. 188. Defineix explotació sexual com la determinació d'un tercer cap a una persona major d'edat a exercir la prostitució o mantenir-s'hi, "emprant violència, intimidació o engany, o abusant d'una situació de superioritat o de necessitat o vulnerabilitat de la víctima, així com el qui es lucra explotant la prostitució d'una altra persona, fins i tot amb el consentiment de la mateixa".

¹⁰⁰ Per a més informació, consulteu l'Informe ABITS 2013, en què es descriu la metodologia d'actuació, els condicionants per a la intervenció professional i una aproximació al context i al perfil majoritari de les dones que exerceixen la prostitució a Barcelona.

Així doncs, a l'hora de **detectar situacions compatibles amb el TEH** amb finalitat d'explotació sexual és important tenir en compte elements que estan relacionats amb el grau d'autonomia i organització de la vida quotidiana de què disposen les dones, amb el seu estat de salut, amb la seva capacitat de mobilitat i amb les relacions que poden establir amb els professionals i amb la xarxa d'iguals.

El SAS va definir, a més, unes **normes ètiques d'actuació i les eines i estratègies** que els professionals i les professionals han de tenir en compte en el context d'una entrevista al SAS (o en d'altres contextos d'intervenció social) a dones presumptament o bé reconegudes com a víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual¹⁰¹. Així doncs, a l'hora d'intervenir, cal informar obligatòriament la dona de les opcions legals que estan al seu abast en cas de voler denunciar i/o col·laborar amb els cossos policials en una investigació, per tal que la víctima pugui prendre una decisió conscient i informada. Cal garantir un espai de confidencialitat i evitar que la dona pugui coincidir amb d'altres persones en la mateixa oficina, generar un espai de confiança i de respecte i facilitar la informació actualitzada, així com oferir l'assessorament jurídic especialitzat en tots els casos.

El 2014 el SAS va incrementar les **deteccions de dones víctimes del TEH amb finalitat d'explotació sexual**, fet que es va traduir també en més acompanyaments educatius, en un increment dels assessoraments realitzats per l'advocada especialista i més coordinacions amb els cossos policials. Fent una primera aproximació per part de les professionals dels casos en seguiment, el mes de setembre es van identificar indicadors en 87 dones¹⁰² que estaven ateses en aquell moment pel servei, de les quals el 80,5% (70 dones) eren de Nigèria i el 13,8% (12 dones) de Romania, fet que confirma la presència a Barcelona de xarxes principalment d'aquest països, tal com corroboren els cossos de seguretat. Així mateix, de les 87 dones, 20 (23%) van verbalitzar trobar-se en aquesta situació. Es van identificar característiques comunes pel que fa al perfil de les dones: totes elles van migrar en edats molt joves, vivien situacions d'extrema pobresa en els seus països d'origen i presentaven una falta important de xarxa social i de suport al país d'acollida.

16. ATENCIÓ INTEGRAL A DONES VÍCTIMES DEL TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL

16.1 Definició del projecte

L'acollida de les dones víctimes de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual es proporciona a partir del 2006 a través d'un programa específic. L'especialització del recurs i les diferències de perfil respecte a les dones van portar a la decisió d'establir aquest conveni de col·laboració, al qual s'ha donat continuïtat.

L'objectiu general d'aquest projecte és acollir la dona víctima del Tràfic d'Éssers Humans amb finalitat d'explotació sexual en un espai de seguretat per acompanyar-la en el seu procés de recuperació personal (independentment que denunciï, o que finalment vulgui tornar al seu país). El procés té tres etapes: emergència, permanència i autonomia.

La via d'accés al servei és un procés de contacte en què es fa una primera entrevista per valorar la demanda de la dona, tenint sempre en compte la urgència o no de la situació.

¹⁰¹ Es va prendre com a base la guia de la Organització Mundial de la Salut "Recomanacions ètiques i de seguretat per entrevistar a dones víctimes del tràfic d'éssers humans".

¹⁰² Aquesta dada es començarà a recollir mensualment i de manera sistemàtica a partir del mes de gener del 2015.

El programa divideix la intervenció directa residencial en tres etapes: etapa d'emergència, etapa de permanència i etapa d'autonomia¹⁰³.

16.2 Etapa d'emergència

En el programa d'acolliment d'urgència, hi van ingressar 25 dones i quatre fills i/o filles.

Dades de l'etapa d'emergència

SICAR cat	2013	2014	% variació 2013-2014
Dones acollides	15	25 ¹⁰⁴	66,67%
Fills/es	0	4	---

Les dades comparatives entre 2014 i 2013 mostren un elevat increment (66,67%) del nombre de dones acollides. Pel que fa al perfil de les dones, **11 dones provenen del continent africà**: vuit de Nigèria i tres del Marroc; **sis dones de Països de l'Est**: tres de Romania, una de Bulgària, una de Rússia i una d'Albània; **set dones del continent Asiàtic**: quatre de la Xina, dues del Vietnam i una de Filipines.; i **una dona d'Amèrica Central**, del Paraguai.

La diversitat en la procedència de les dones indica una millora en la detecció de dones víctimes del TEH per part de tots els agents socials. Aquest fet també va requerir l'ús del servei d'interpretació presencial que ofereix l'Ajuntament de Barcelona per salvar les dificultats idiomàtiques.

Un 60% tenien entre 18 i 25 anys (essent la més jove de 18 anys i la més gran de 46 anys).

Procedència de les dones ateses a SICAR cat etapa d'emergències

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	2013	2013	2014	2014
	%	Nombre de dones	%	Nombre de dones
Àfrica	40	6	44	11
<i>Nigèria</i>		5		8
<i>Senegal</i>		-		0
<i>Marroc</i>		-		3
<i>República del Congo</i>		1		0

¹⁰³ L'Ajuntament de Barcelona estableix subvenció per les etapes d'emergència i autonomia.

¹⁰⁴ Dues dones havien estat acollides a finals del 2013.

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	2013 %	2013 Nombre de dones	2014 %	2014 Nombre de dones
Europa de l'Est	46,67	7	24	6
<i>Romania</i>		<i>1</i>		<i>3</i>
<i>Bulgària*</i>		<i>1</i>		<i>1</i>
<i>Rússia</i>		<i>1</i>		<i>1</i>
<i>Armènia-Rússia</i>		<i>1</i>		<i>-</i>
<i>Polònia</i>		<i>1</i>		<i>-</i>
<i>Albània</i>		<i>1</i>		<i>1</i>
<i>Hongria</i>		<i>1</i>		<i>-</i>
Xina	13,33	2	16	4
Vietnam		-	8	2
Filipines		-	4	1
Paraguai		-	4	1
TOTAL	100,00	15*	100,00	25

*Una de les dones té doble nacionalitat.

Cal remarcar que de les 25 dones, 15 van ser acollides durant l'últim trimestre del 2014, cosa que va suposar un esforç per tal d'adaptar els recursos existents a la demanda. Aquest fet s'explica, entre d'altres motius, per l'obertura de diversos procediments judicials relacionats majoritàriament amb les xarxes de TEH de dones provinents del continent africà. Així mateix i, a diferència d'anys anteriors, va caldre adaptar el recurs per acollir dones amb fills a càrrec (quatre fills i/o filles).

La franja d'edat majoritària de les dones es va establir entre els 18 i 25 anys, franja que es manté estable al llarg dels anys d'intervenció. El 56% de les dones disposaven d'algun document d'identificació, però el 44% van arribar totalment indocumentades al recurs d'acolliment.

De les 25 dones acollides, 18 havien patit situacions d'explotació sexual a la ciutat de Barcelona o Barcelona era la ciutat de destinació.

Es van realitzar 44 acompanyaments. 16 de les 25 dones acollides i dos dels fills i/o filles menors d'edat van ser atesos pels serveis de salut de manera urgent i es van gestionar set targetes sanitàries. El 2014 també va destacar l'elevat seguiment de situacions de greu afectació per a la salut mental de les dones, tant a conseqüència de l'estrès posttraumàtic per la situació d'explotació viscuda, com en aquelles situacions en què les dones presentaven una patologia prèvia o que es va manifestar posteriorment a la situació d'explotació. Set dones van ser ateses per una entitat especialitzada en

l'atenció a persones migrades víctimes de greus vulneracions dels drets humans¹⁰⁵ i es van realitzar derivacions al servei de psiquiatria d'urgències d'un hospital de Barcelona així com la derivació d'una dona a un recurs d'acolliment específic de salut.

A 31 de desembre del 2014, quatre dones van continuar acollides al recurs d'emergència. Set dones van continuar el procés a l'etapa de permanències de la mateixa entitat. Dues dones van acollir-se al retorn voluntari al seu país d'origen mitjançant l'Organització Internacional de les Migracions (OIM). Cinc dones van ser traslladades per motius de seguretat a d'altres recursos d'acolliment d'Adoratrius. Tres dones van ser acollides en d'altres recursos específics (salut, infància) i tres dones van passar a viure de forma autònoma. Una dona no va assolir els objectius pactats amb l'equip de professionals i va abandonar el recurs.

16.3 Etapa d'autonomia

El 2014 es van mantenir tres pisos per facilitar l'etapa d'autonomia de les dones víctimes del TEH amb finalitat d'explotació sexual. Els equipaments (pisos) pertanyen al parc públic de l'Ajuntament i l'acollida i estada de les dones són gestionades per la mateixa entitat Adoratrius. Els equipaments estan íntegrament **finançats per la Direcció del Programa de Dona**. A partir del 2009, la competència de la **gestió del Consorci de Serveis Socials**. L'objectiu general d'aquesta etapa és consolidar el procés d'apoderament iniciat per la dona. És el moment de l'itinerari en què requereix un espai menys protegit i que li sigui favorable per completar el seu procés. L'acompanyament educatiu es transforma en seguiment i suport.

Durant el 2014 es van atendre set dones i un menor (el 2013 van ser 11 dones i un menor), de les quals dues dones hi estaven acollides des del 2012, tres dones des del 2013 i dues dones van entrar als pisos d'autonomia el 2014. D'aquestes set dones, dues van finalitzar l'estada al recurs d'autonomia el 2014 de manera exitosa, havent assolit els objectius (una d'elles va anar a una habitació rellogada i una altra a un pis de lloguer). El temps mitjà d'estada als pisos va ser d'11 mesos.

A més d'aquestes set dones, una altra dona va retornar a l'etapa de permanència a l'entitat, per no estar preparada per mantenir el procés d'autonomia.

El temps d'estada de les dones en el total del programa (compatibilitzant les tres etapes: emergència, permanència i autonomia) va ser d'entre un any i nou mesos (una dona) i dos anys i sis mesos (una dona).

Les dades del perfil sociodemogràfic de les set dones que es van mantenir al recurs són les següents:

- Nacionalitat: set dones d'Àfrica (cinc de Nigèria, una del Senegal i una de Gàmbia). Es va mantenir com a predominant la presència de dones d'origen africà respecte al 2013 (el 2013 van ser sis dones) i va continuar a la baixa la presència de dones de països de l'Est (el 2013 van ser quatre dones).
- La franja d'edat predominant va ser la franja entre els 18 i 25 (seguint la tendència del 2013).
- El 57% de les dones es van trobar en situació administrativa regular, mentre que el 43% estaven en procés de regularització.
- Tres dones tenien fills i/o filles a càrrec (dos al país d'origen i un sota la tutela de l'Administració de la Generalitat).

¹⁰⁵ Entitat EXIL.

El 83,3% de les dones acollides a l'etapa d'autonomia van participar en el programa RAI¹⁰⁶ i van tenir l'oportunitat d'accedir a primeres experiències laborals i/o a formacions ocupacionals.

Per donar resposta a l'atenció de les dones víctimes de TEH amb finalitat d'explotació sexual, l'Ajuntament de Barcelona treballa en aquest projecte mitjançant un conveni de col·laboració amb Adoratrices Esclavas Stmo. Sacramento y Caridad Prov. Aragón Comunidad de Sants pel projecte SICAR cat.

17. RAI: RECUPERACIÓ, APODERAMENT I INSERCIÓ SOCIOLABORAL DE DONES QUE HAN ESTAT VÍCTIMES DE TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL

17.1 Definició del projecte

El projecte *Recuperació, Apoderament i Inserció sociolaboral* (RAI) ofereix una atenció especialitzada a les dones víctimes de TEH amb finalitat d'explotació sexual, donant-los la possibilitat de disposar d'un temps per a la **reparació i recuperació emocional i social** de la situació traumàtica viscuda, amb l'objectiu final de la **inserció laboral**. El procés està acompanyat per la possibilitat de fer una teràpia i un procés de recuperació psicològica (que porta a terme una entitat especialitzada en l'atenció a persones migrades víctimes de greus vulneracions de drets humans¹⁰⁷). És un projecte innovador ja que no es té constància que s'hagi fet res similar a tot l'Estat espanyol.

La primera edició es va iniciar l'1 de març del 2012 i va finalitzar el 28 de febrer del 2013, amb un gran èxit.

Es van continuar programant noves edicions, les quals van incorporant canvis i millores en funció de cada cas per tal que les dones puguin sostenir els processos quan ja tenen una vida més autònoma (cobertura de necessitats bàsiques, allotjament, formació, etc.).

Edició 2. De l'1 d'abril del 2013 al 31 de març del 2014

18 participants (14 dones van ser noves incorporacions i quatre provenien de l'edició 1).

Tres dones es van inserir al mercat laboral formal, amb tres contractes¹⁰⁸.

Edició 3. De l'1 d'abril de 2014 al 31 de desembre del 2015¹⁰⁹.

12 participants (quatre dones van ser noves incorporacions i vuit procedien de l'edició anterior; una dona va causar baixa per abandonament).

Cinc dones es van inserir al mercat laboral formal, amb 10 contractes.

Tres dones es van inserir al mercat laboral informal¹¹⁰.

El projecte es divideix entre el grup prelaboral (per a les dones que necessiten una preparació a nivell d'hàbits i formació prèvia) i les dones que configuren el grup laboral (aquelles en què l'objectiu és materialitzar la inserció laboral).

¹⁰⁶ El projecte RAI està explicat posteriorment en aquest informe.

¹⁰⁷ Entitat EXIL.

¹⁰⁸ Dades de l'1 de gener al 31 de març del 2014.

¹⁰⁹ Es comptabilitzen les dades de l'1 d'abril del 2014 a 31 de desembre del 2014.

¹¹⁰ Es dona la circumstància que una dona pot haver-se inserit al mercat laboral formal i també a l'informal.

17.2 Edició 3, de l'1 d'abril del 2014 al 31 de desembre del 2015

Dades de perfil sociodemogràfic

Pel que fa a les dades de perfil de les quatre dones noves participants: dues eren de Nigèria, una de Romania i una del Marroc. A part, de la resta de participants, cinc eren de Nigèria, una de la República del Congo, una d'Albània i una de Romania.

Dades per països d'origen de les participants

PAÏSOS D'ORIGEN	Edició 2 (abril 2013-març 2014)	%	Edició 3 (abril 2014-març 2015)	%
Nigèria	11	61,11	7	58,34
Romania	2	11,11	2	16,67
Albània	1	5,55	1	8,33
República del Congo	1	5,55	1	8,33
Ucraïna	1	5,55	---	---
Senegal	1	5,55	---	---
Argentina	1	5,55	---	---
Marroc	---	---	1	8,33
Total	18	100%	12	100%

El 66,67% del total de dones de l'edició 3 tenien edats compreses entre els 18 i 25 anys i la resta, el 33,33%, entre els 26 i 35 anys. En l'edició anterior, en la qual van participar 18 dones, el 58% tenia menys de 25 anys, el 37% entre 25 i 35 anys i el 5% entre 36 i 45 anys.

Totes les dones van manifestar tenir responsabilitats econòmiques amb les seves famílies als països d'origen. Una de les noves participants d'aquesta edició convivia amb el seu fill o filla a Barcelona.

Set dones disposaven de la documentació regularitzada al país d'acollida, mentre que les cinc participants restants no disposaven de permís de residència ni treball. Aquest fet dificulta a les dones dissenyar un pla dirigit i ajustat a la inserció laboral.

Del total de les 12 participants, el 83,33% (10 dones) va realitzar un tractament terapèutic. Nou van rebre atenció psicològica individual a l'entitat Exil i una la va rebre al SAS. Treballar per a la identificació de les situacions traumàtiques viscudes per les dones permet la recuperació, l'apoderament i la consecució d'un millor benestar i ajuda a l'acompanyament professional adequat en aquells moments de les dones de més vulnerabilitat emocional, per tal de respectar els moments de pausa en el procés de millora i oferir-los el temps per reprendre'ls.

De les 12 dones, quatre vivien al recurs residencial de SICAR cat (dues de l'edició anterior i dues noves) i les vuit restants pel seu compte en habitacions rellogades (dues dones noves i sis de l'edició anterior). Vuit de les 12 dones van rebre ajuts econòmics per a la cobertura de necessitats (alimentació, habitatge, material escolar, etc.). Això representa un increment del 166,7% respecte l'edició 2, en què només tres dones van rebre ajuts econòmics. Aquest suport és imprescindible per a les dones, ja que moltes no compten amb cap prestació del sistema públic i necessiten cobrir les necessitats bàsiques per tal de sostenir el procés engegat i allunyar-se de contextos de risc i d'exclusió, en els quals poden tornar a ser víctimes de diferents situacions de violència.

En general, un 58% de les dones participants tenien un nivell d'estudis previs primaris o inferiors a primaris (17% estudis inferiors a primaris i el 42% estudis primaris). L'altre 42% tenia estudis que van d'estudis secundaris a universitaris (26% estudis secundaris, 8% estudis de Batxillerat i el 8% restant estudis universitaris).

Per tal de definir el projecte professional i vital de la dona, es van realitzar entrevistes personals de diagnòstic i seguiment al llarg de tot el procés. També es van fer acompanyaments i coordinacions amb els serveis que atenen les dones.

Es van continuar realitzant accions grupals i individuals per ajudar les dones a definir els seus reptes vitals en relació amb oci, salut, laboral, formació i relacions. Totes aquestes àrees afecten transversalment el procés laboral de les dones i cal treballar-les en paral·lel per tal que les dones identifiquin hàbits de vida saludables (nutrició, competències culinàries, atenció a la salut mental, etc.), abordin les situacions de violència (a la parella o a la família), estableixin relacions personals sanes i disposin d'espais d'oci del seu interès.

Accions grupals

ACCIONS GRUPALS	NOMBRE D'ACCIONS	NOMBRE DE PARTICIPANTS ¹¹¹
Esfera de la salut	6	6
Esfera de l'oci (lleure)	2	9
Esfera de les relacions ¹	0	0
Esfera laboral	5	9
Esfera competències transversals	4	7
Esfera formativa	4	6
Esfera habilitats per a la vida	4	9
Esfera expectatives i compromís	1	5
Experiència d'èxit	1	5
TOTAL	27	11¹¹²

El programa RAI també va oferir diferents accions formatives, tant a nivell intern de l'entitat (idioma, informàtica, atenció al client) com externes en col·laboració amb altres escoles de formació (formació

¹¹¹ Una pot realitzar més d'una acció grupal.

¹¹² Una dona no va poder participar grupalment per raons de seguretat.

tècnica reglada i no reglada). A diferència de l'edició 2, les dones de l'edició 3 van presentar un nivell idiomàtic més elevat i això va permetre desenvolupar accions formatives més especialitzades. Per a l'execució del repte laboral que les dones es van marcar, es va treballar també en el desenvolupament de competències transversals (treball en equip, comunicació, responsabilitat, organització, etc.), en tècniques de recerca de feina i es van realitzar entrevistes d'acompanyament a l'execució del procés.

Accions formatives

A més, quatre dones van realitzar pràctiques en empreses: una dona en l'àmbit de la perruqueria i l'estètica, una dona com a cambrera de pis i dues dones com a dependents. Del resultat de fer aquestes pràctiques, una dona va ser inserida amb contracte laboral.

En relació amb les insercions laborals, des de l'1 d'abril i fins al 31 de desembre del 2014, cinc dones es van inserir al mercat laboral formal, mitjançant 10 contractes. En total, la inserció laboral en el mercat laboral formal va ser del 41,66% del total de participants en l'edició 3 del RAI. El total d'insercions al mercat de treball formal de les dones que formaven part del grup laboral va ser del 100%.

Per tipologia d'ocupacions, les dones van trobar feina com a: operària de neteja (quatre contractes), informadora-promotora (quatre contractes), dependenta de botiga (un contracte) i cambrera de pis (un contracte). A nivell del mercat laboral informal, tres dones es van inserir com a cangur, dependenta o cambrera.

Durant tota l'edició anterior, de l'abril del 2013 al març del 2014, set dones es van inserir al mercat laboral formal mitjançant 19 contractes. Els àmbits d'ocupació van ser molt similars: nou insercions com operàries de neteja, quatre insercions com a cambreres de sala, dues insercions com a cambreres de pis, dues insercions com a hostessa i promotora i una com a comercial traductora. A més, set dones van trobar feina en el mercat laboral informal. Es dona la circumstància que una mateixa dona va poder treballar tant en el mercat laboral formal com en l'informal.

ÀMBIT DE LA INSERCIÓ FORMATIVA	Nombre de dones¹¹³
Idioma (castellà adreçat a l'atenció al client)	5
Informàtica	6
Atenció al client-imatge personal	4
Atenció al client-reposició	6
Formació tècnica no reglada	3
Formació tècnica reglada	2
Homologació d'estudis del país d'origen	1
TOTAL D'INSERCIIONS FORMATIVES	27

L'Agència ABITS contempla una línia d'atenció a les dones víctimes de TEH amb finalitat d'explotació sexual per tal que les dones puguin obtenir eines per a la inserció laboral. Aquest projecte va prendre la forma de conveni de col·laboració amb SURT. Fundació de Dones. Fundació Privada i l'entitat Adoratrices Esclavas Stmo. Sacramento y Caridad Prov. Aragón Comunidad de Sants pel projecte SICAR cat.

¹¹³ Una dona va poder realitzar més d'una acció formativa.

18. SERVEI DE REPRESENTACIÓ JURÍDICA PER A VÍCTIMES DEL TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL

El 2014 es va mantenir el servei de representació jurídica per a les dones que volen informar-se sobre el procés de denúncia de l'exploració sexual de què són víctimes i/o la vulguin formalitzar.

Nombre de dones ateses pel servei de representació jurídica a víctimes de TEH

SERVEI REPRESENTACIÓ JURÍDICA VÍCTIMES TEH¹¹⁴	2013	2014	% variació 2013-2014
Nombre de dones	4	10	150%

El nombre de dones ateses el 2014 es va incrementar en un 150% respecte a l'any 2013 (de quatre dones el 2013 es va passar a atendre 10 dones el 2014). Aquest fet s'explica, com ja s'ha anat apuntant, pels motius següents:

- Per una banda, els cossos policials tenien en curs investigacions en xarxes del tràfic que operen a Europa, amb les conseqüents identificacions de dones que eren víctimes.
- El cossos policials van dur a terme intervencions per tal d'alliberar les dones que es troben en aquesta situació.
- Per part del SAS es va millorar la detecció i intervenció, amb l'aplicació dels indicadors de detecció, un ampli coneixement del fenomen i l'establiment d'un vincle de confiança i confidencialitat amb les dones, que les va ajudar en el seu procés d'autoidentificació com a víctimes de les xarxes de tràfic.
- Una major coordinació i treball en xarxa amb la resta d'entitats i professionals que tracten aquest delicte.

L'Agència ABITS presta aquest servei mitjançant un contracte amb l'entitat Dones Juristes.

¹¹⁴ Casos en continuïtat des del mes de gener (denúncies i assessorament per denúncia de tràfic d'esses humans amb finalitat d'exploració sexual).

19. ALTRES RECURSOS D'ACOLLIDA PER A VÍCTIMES DE TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL

Un any més es va contemplar la possibilitat que les dones víctimes del TEH amb finalitat d'explotació sexual poguessin ser acollides al Centre Municipal d'Atenció a les Urgències per Violència Masclista (CMAU-VM) en aquells casos en què no es va considerar convenient l'ingrés a SICAR o en acolliments fora de l'horari d'atenció del Servei d'Atenció Socioeducativa, formalitzat en el protocol del Centre d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona (CUESB). El 2014 va ingressar una dona al CMAU-VM.

En coordinació amb la GUB i l'Institut Municipal d'Hisenda, es posa a disposició de les dones el procediment d'anul·lació de les sancions interposades per l'incompliment de l'Ordenança Municipal per Fomentar i Garantir la Convivència ciutadana quan són víctimes del TEH amb finalitat d'explotació sexual. El 2014 es va sol·licitar l'anul·lació de sancions per a nou dones víctimes del TEH amb finalitat d'explotació sexual.

TREBALL EN XARXA I COL·LABORACIÓ

Protocol de protecció de les víctimes de Tràfic d'Éssers Humans a Catalunya

El *Protocol català de protecció de les víctimes de Tràfic d'Éssers Humans* que l'Ajuntament de Barcelona va signar el 2013 posa un èmfasi especial en la fase preventiva —mitjançant l'adopció de mesures de prevenció, conscienciació i informació a la població— i en la fase de recuperació i reparació de la víctima, atès que potencia els recursos assistencials de caire psicològic, sanitari, sociolaboral, de suport jurídic i d'altres, necessaris per contribuir a la reinserció adequada de la víctima de TEH a la societat.

Per acomplir amb aquests objectius, la Direcció del Programa de Dona, mitjançant l'Agència ABITS, va continuar treballant per tal de realitzar les actuacions pertinents per afavorir un augment en la sensibilització sobre el fenomen del TEH amb finalitat d'explotació sexual, una millora en la qualitat de la detecció i l'abordatge de la situació de les víctimes que el pateixen, establint canals de treball en xarxa per aconseguir-ho.

La Direcció del Programa de Dona va participar en la comissió de seguiment del *Protocol català de protecció de les víctimes de Tràfic d'Éssers Humans* i que compta amb la participació de diversos departaments de la Generalitat de Catalunya, la Fiscalia Superior de Catalunya, l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Catalunya, el Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya, l'Associació Catalana de Municipis i la Federació Catalana de Municipis.

Taula Tècnica Agència ABITS

Al llarg del 2014, la Taula Tècnica de l'Agència ABITS, formada per nou entitats i diferents àmbits municipals, va portar a terme un total de dues reunions:

- **Entitats**
 - Adoratrius Esclaves del Santíssim Sagrament i de la Caritat, Programa SICAR cat
 - Anem per Feina
 - APIP. Associació per la promoció i la inserció professional
 - Creu Roja, Assemblea Local de Barcelona. Àmbit Salut
 - Fundació Àmbit, Àmbit Dona
 - Genera
 - Metges del Món
 - Oblates del Santíssim Redemptor, El Lloc de la Dona
 - SURT. Fundació de Dones. Fundació Privada
- **Ajuntament de Barcelona**
 - Directora de l'Àrea de Serveis d'Equitat i Salut
 - Directora del Programa de Dona
 - Tècnica responsable de l'Agència ABITS
 - Directora i tècniques del SAS
 - Equip de tècniques dels Punts d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD)
 - Directora de l'Oficina per a la No-Discriminació (OND)
 - Tècnica de l'Àrea de Prevenció, Seguretat i Mobilitat
 - Tècniques de prevenció dels districtes de Ciutat Vella, Sant Martí, Eixample, les Corts i Sants- Montjuïc
 - Consorci de Serveis Socials

Es van incorporar a la taula les coordinadores dels programes Apropa't (programa d'atenció a la salut sexual i reproductiva específic per a dones que exerceixen la prostitució) i Trànsit (programa d'atenció a la salut per a persones transsexuals), així com la responsable dels Programes d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva de Barcelona. També es va convidar a participar-hi les representants del col·lectiu de Prostitutes Indignades.

En col·laboració amb les tècniques de la Direcció del Programa de Dona, es va oferir a les entitats que formen part de la Taula Tècnica formació específica en violència masclista (Protocol RVD-BCN).

Coordinació amb els cossos policials i l'Agència ABITS

El 2014 es va continuar la coordinació amb els tres cossos policials competents a la ciutat de Barcelona. Aquesta coordinació es va reforçar mitjançant taules específiques de treball, amb l'objectiu de coordinar actuacions, definir línies estratègiques de treball conjunt, treballar per a la millora de l'abordatge de les situacions de TEH amb finalitat d'explotació sexual, així com per afavorir els canals de comunicació ja existents. D'altra banda, es van continuar obrint vies de treball amb altres administracions i organismes, per augmentar la sensibilització i difusió de les actuacions que es realitzen i donar a conèixer la situació del TEH a la ciutat de Barcelona.

Es van dur a terme sis taules de treball amb la Guàrdia Urbana.

Es van realitzar cinc taules de treball amb la Unitat Central contra el Tràfic d'Éssers humans (UCTEH) de Mossos d'Esquadra.

Es va dur a terme una reunió de coordinació amb la Unitat d'Investigació Territorial (UIT) de Mossos d'Esquadra de Barcelona.

Es va realitzar una reunió de coordinació amb el Cos Nacional de Policia.

Es van realitzar dues taules de treball conjuntament amb la Unitat d'Investigació Territorial (UIT) de Mossos d'Esquadra de Barcelona i GUB.

Així mateix, es van dur a terme dues taules de treball i coordinació en què van participar els tres cossos policials competents a la ciutat de Barcelona (GUB, MMEE i CNP).

Treball de coordinació territorial

L'Agència ABITS va mantenir la seva presència als districtes mitjançant coordinacions habituals, la participació en espais de treball i va informar de la tasca que es desenvolupa en Consells de Prevenció i Seguretat. En el cas de Ciutat Vella, es va mantenir la feina en relació amb el Pla entorn de Salvador Seguí, participant, entre altres, en reunions amb el veïnat.

El 2014 es va mantenir també la coordinació amb el Servei de Gestió de Conflictes del Departament d'Intervenció Social a l'Espai Públic (Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports) i amb el Gabinet Jurídic de la Direcció de Serveis Jurídics de l'Ajuntament.

Treball en xarxa amb les entitats que intervenen en espais tancats

L'Agència ABITS i les entitats que intervenen en locals, pisos i clubs van mantenir cinc reunions de coordinació regular (taules de treball), amb el compromís d'establir indicadors per a la recollida sistemàtica de la informació, treballar una metodologia d'intervenció compartida i posar en comú la realitat observada. Aquesta via de treball conjunta va permetre augmentar la diagnosi de la situació de les dones que exerceixen la prostitució en espais tancats dels projectes pilot als territoris de les Corts, Sants-Montjuïc i Eixample, per cercar noves vies d'actuació i seguir definint estratègies d'intervenció.

Taula ASSIR

El 2014 l'Agència de Salut pública, el Consorci Sanitari de Barcelona, la Direcció del Programa de Salut i la Direcció del Programa de Dona de l'Ajuntament de Barcelona van treballar per consolidar l'atenció que ofereixen els programes Apropa't i Transit en col·laboració amb l'Agència ABITS a les dones i persones transsexuals que exerceixen la prostitució a la ciutat.

Circuit Barcelona contra la violència vers les dones

Es va mantenir la participació de l'Agència ABITS en la comissió tècnica del Circuit, que colideren la Direcció del Programa de Dona amb el Consorci Sanitari de la ciutat. Així mateix, es van donar a conèixer els recursos i serveis de l'Agència en el circuit territorial del districte de Sant Andreu.

Sensibilització i difusió

L'Agència va ser present en diverses Jornades en les quals va donar a conèixer la tasca que es realitza:

La seguretat i la protecció de les víctimes d'explotació sexual. Noves formes d'esclavatge i el seu impacte a nivell local, organitzada per Xarxa Internacional de dones de Metròpolis.

De la Realitat a la norma en l'àmbit del treball sexual, organitzada per l'Ajuntament de Lleida.

En formació per part de l'Agència ABITS i el SAS a professionals de l'àmbit social dins del marc del *Projecte Europeu Genderis* sobre el TEH amb finalitat d'explotació sexual, organitzada per SURT.

Fundació de Dones. Fundació Privada.

Reptes en la Inserció laboral de les persones trans, organitzada per la Regidoria de Dona i Drets Civils.

El mes d'octubre es va realitzar conjuntament amb el SAS una nova edició del seminari *Abordatge del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual, eines per a la detecció* dirigit a 32 professionals vinculats als serveis que formen part del *Circuit contra la violència vers les dones*. Per als agents de la GUB, en el marc de la formació FOCO que va portar per títol *Violència domèstica i de gènere* (d'octubre i novembre del 2014) i dins del mòdul específic sobre els serveis de la Direcció del Programa de Dona es va presentar l'Agència ABITS i el SAS, els seus serveis i programes, i es va treballar sobre la detecció i abordatge del TEH amb finalitat d'explotació sexual. Es van atendre tots els estudiants i les estudiants que van demanar informació sobre el treball de l'Agència i la situació de les dones, així com persones interessades a col·laborar de manera voluntària i professionals de les arts escèniques.

Coordinació amb altres institucions

L'Agència ABITS va mantenir a nivell tècnic la coordinació amb la Subdelegació del Govern a Catalunya, l'Oficina d'Estrangeria de Barcelona, la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència i la Fiscalia d'Estrangeria. També es van establir contactes amb els responsables dels diversos serveis socials de l'àrea metropolitana.

Elaboració del document *El tractament de la prostitució i el Tràfic d'Éssers Humans amb finalitat d'explotació sexual als mitjans de comunicació. Recomanacions*

El 2014 es va finalitzar l'elaboració del document *El tractament de la prostitució i el Tràfic d'Éssers Humans amb finalitat d'explotació sexual als mitjans de comunicació. Recomanacions* impulsat per l'Agència ABITS en col·laboració amb l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya (ADPC) i elaborat conjuntament amb professionals de la comunicació. El document té l'objectiu d'orientar i donar eines als professionals i les professionals dels mitjans de comunicació per a un millor abordatge comunicatiu del fenomen de la prostitució i del TEH amb finalitat d'explotació sexual.

Taula de treball amb les representants del col·lectiu Prostitutes Indignades

El 2014 es va mantenir un espai de treball tècnic amb les representants del col·lectiu Prostitutes Indignades, amb la realització de tres reunions i una trobada a l'espai públic (carrer Robador), per tal de recollir noves propostes i obrir un espai de negociació.

Informe sobre la prostitució a la ciutat de Barcelona

El 2014 es va encarregar la realització d'un estudi que s'està elaborant amb l'objectiu d'extreure una primera fotografia de la situació global de la prostitució a la ciutat de Barcelona, tant pel que fa a les dones que exerceixen la prostitució a la via pública i en espais tancats, com pel que fa al tipus de clients, per tal de realitzar propostes d'actuació i millora. Així mateix, a partir de l'estudi dels diferents marcs legals europeus que regulen la prostitució, es va voler avaluar com aquests marcs influeixen en la realitat del fenomen, en la situació de les dones i en la percepció del fenomen en cada país, i extreure conclusions aplicables al nostre territori.

Procediment de substitució de sancions per incompliment de l'Ordenança municipal de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana

L'Ordenança municipal de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana estableix sancions econòmiques per a aquelles persones que ofereixen o demanen serveis sexuals a la via pública. L'Ajuntament de Barcelona ofereix la possibilitat de realitzar mesures educatives substitutòries de la sanció econòmica a les dones sancionades per aquest motiu.

El 2014 l'Agència ABITS va tramitar la substitució de 10 sancions per un pla de treball educatiu (12 sancions el 2013), les quals havien estat interposades a vuit dones diferents (el 2013 van correspondre a 12 dones). Set de les dones van finalitzar el pla de treball consensuat amb el servei/entitat referent (nou dones ho van fer el 2013) i dues dones no van complir el pla de treball (tres dones no el van complir el 2013). Una de les sancions no es va poder tramitar ja que es trobava fora de termini per fer la petició.

PRESSUPOST INICIAL	2010	2011	2012	2013	2014	previsió per projectes el 2015	Increment 2014-2015 %
Agència ABITS							
Servei d'Atenció Socioeducativa (SAS)							
	211.674,23	241.986,71	287.942,50	317.867,27	317.867,27	351.695,86	1,11
Ajudes econòmiques a dones							
	11.721,00	16.000,00	18.000,00	18.000,00	20.000,00	20.000,00	0,00
Formació i Inserció laboral	265.217,10	356.369,75	710.762,47	819.081,14	686.008,03	799.665,26	16,56
Dispositiu Integral per a la Recol·locació laboral (DIR)	224.625,85	232.487,75	260.799,35	368.027,93	318.791,78	394.837,15	23,85
Recuperació, Apoderament i Inserció laboral de dones víctimes d'explotació sexual (RAI)			88.008,90	99.745,99	110.000,00	111.448,11	1,32
Itinerari personal d'assessorament a la professionalització (ITI)		83.290,00	83.290,00	83.290,00	94.624,25	83.290,00	-11,98
Intervenció integral amb persones transsexuals (ACCIO)			128.727,22	128.727,22	64.000,00	64.000,00	0,00
Itineraris laborals i formatius	40.591,25	40.592,00	48.590,00	48.590,00	40.592,00	40.590,00	0,00
Dispositiu d'acompanyament			40.000,00	40.000,00	40.000,00	40.000,00	0,00
Projecte de costura (1)					18.000,00	35.000,00	94,44
Emprenedoria en costura (2)						30.500,00	100,00
Dona Impuls (Barcelona Activa) (3)			61.347,00	50.700,00			
Atenció social a dones							
Urgències intermèdies (4)	24.838,50	24.838,50	24.838,50	24.838,50	27.447,30	27.447,30	0,00
Atenció jurídica a dones							
					26.031,43	74.208,00	185,07
Atenció a dones que exerceixen en espais tancats		10.000,00	20.000,00	38.648,14	75.232,54	103.464,37	37,53
L'Eixample				7.808,14	31.232,54	52.464,37	67,98
Les Corts				10.840,00	24.000,00	31.000,00	29,17
Resta de la ciutat		10.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	0,00
Atenció víctimes d'explotació sexual	122.566,13	140.093,03	138.358,03	152.503,29	158.653,29	173.104,33	9,11

Acolliment i protecció	96.197,22	99.564,12	99.564,12	99.564,12	99.564,12	113.822,33	14,32
Pisos pont i pis autonomia	26.368,91	26.368,91	26.368,91	40.939,17	40.939,17	41.132,00	0,47
Representació jurídica		14.160,00	12.425,00	12.000,00	18.150,00	18.150,00	0,00
Estudis i avaluacions de projectes	14.160,00	21.073,84	52.717,69	40.384,50	61.914,26	35.365,98	-57,12
Avaluació d'impacte ACCIÓ						16.000,00	100,00
Avaluació d'impacte RAI						19.365,98	100,00
Estudi de la situació de la prostitució a la ciutat de Barcelona				30.000,00	61.914,26		
Impacte Surt - DIRTS		21.073,84					
Indicadors de seguiment			12.624,79				
Impacte del programa recuperació explotació sexual (Sicar)			10.736,90				
Les Corts	14.160,00						
Estudi comparatiu de lleis			4.356,00				
Recomanacions a mitjans de comunicació				10.384,50			
Estudi legislatiu i social			25.000,00				
Base de dades del SAS							
Creació i millora. Manteniment	40.635,39	3.917,60	10.000,00	20.000,00	10.000,00	10.000,00	0,00
Altres							
Comunicació, treball en xarxa i altres	18.460	4.381,87	2.673,83	2.700,00	6.700,00	8.000,00	19,40
Cooperació Internacional			20.000,00				...
TOTAL	709.272,35	818.661,30	1.279.654,01	1.383.647,70	1.389.854,12	1.638.317,08	17,87

(1) El projecte torna a passar a Oblates. L'import de 2015 té un increment de 17.000€ més per l'augment del cost global del projecte, sobretot per les dones contractades. L'import total del projecte de 2015 és de 240.110€. L'import total del projecte del 2014 va ser de 172.873,59€.

(2) Conveni amb Rosas Craft per a l'emprenedoria en costura i formació per treballar en una botiga Rosas Craft.

(3) Projecte per a un Programa d'Inserció Sociolaboral per a dones subsaharianes que exerceixen la prostitució.

(4) El 2014 urgències intermèdies va incloure tallers de marentalitat adreçats a dones nigerianes usuàries del SAS.

VALORACIÓ I CONCLUSIONS

L'Agència ABITS ha estat desenvolupant un treball específic d'anàlisi i diagnòstic, d'intervenció directa i coordinació des de l'any 2006, que suposa una experiència acumulada de més de vuit anys en l'abordatge del fenomen de la prostitució a la ciutat de Barcelona.

L'Agència dona atenció directa a les dones, dissenya i implementa nous projectes i programes, incideix en l'elaboració de polítiques públiques i realitza estudis i recerques sobre diversos aspectes rellevants, així com efectua coordinacions i manté contacte amb agents d'arreu del món, motiu pel qual disposa d'una visió integral del fenomen.

Al llarg del 2014, l'Agència ABITS ha atès 389 dones que exercien la prostitució a la via pública i 448 que provenien d'espais tancats (locals, clubs, pisos) i ha continuat desplegant la seva feina desenvolupant **dos objectius primordials**:

1. Atendre les dones i les dones transsexuals que exerceixen la prostitució a la ciutat de Barcelona i prioritàriament aquelles que es troben en una situació d'especial vulnerabilitat, d'una manera integral, global i coordinada.
2. Lluitar contra el TEH amb finalitat d'explotació sexual.

En el marc de les seves competències, l'Agència ABITS actua a través **sis línies principals estratègiques d'intervenció**:

1. Coneixement del fenomen
2. Atenció a les dones que exerceixen la prostitució a la via pública
3. Atenció a les dones que exerceixen la prostitució en espais tancats (locals, clubs i pisos)
4. Disseny i implementació de programes per a la formació i inserció sociolaboral
5. Detecció i assistència integral a les víctimes del TEH amb finalitat d'explotació sexual
6. Coordinació d'actuacions a nivell institucional i comunitari

1. Coneixement del fenomen

Alguns dels aspectes més remarcables que defineixen la realitat actual del fenomen a la ciutat de Barcelona són:

1.1 Context de crisi

El context social i laboral actual i específicament l'impacte de la crisi econòmica en la població, que és un fenomen multifactorial i multicausal, són algunes de les causes i factors que estan afectant i modificant les diferents esferes de la vida dels ciutadans i ciutadanes. Aquest impacte no només recau sobre l'esfera econòmica de cada persona, sinó que també deixa el seu rastre en els vessants social, laboral, relacional i de salut, entre altres.

Per a les persones que abans de la crisi ja es trobaven en una situació de vulnerabilitat a causa de les condicions personals, socials, familiars a les quals se sumen altres discriminacions (de gènere, de procedència, etc.), la nova conjuntura econòmica ha suposat un agreujament i un increment del deteriorament de les seves realitats, cosa que les ha situat en el que podríem anomenar una "situació de crisi permanent", per la major dificultat o directa impossibilitat d'aconseguir una reintegració social.

La crisi econòmica i l'impacte que ha tingut sobre l'ocupació i les condicions laborals de tots els ciutadans i ciutadanes ha comportat una reducció en general dels ingressos disponibles en les persones i en el conjunt de la població.

Per tant, les dones que exerceixen la prostitució es veuen afectades directament per aquest context. Les dones manifesten que la conjuntura econòmica actual ha tingut un impacte directe en el fenomen, que es tradueix principalment en el fet que els clients mostren menys disponibilitat econòmica cosa que provoca una reducció de la demanda de serveis sexuals de pagament i una rebaixa dels preus dels serveis. Com a conseqüència, les dones han vist baixar els seus ingressos i per mantenir-los han hagut d'incrementar les hores que dediquen a l'exercici de la prostitució i reduir les hores dedicades a altres activitats (cura dels fills i filles a càrrec, descans, etc.). També s'han observat canvis en els hàbits d'ús dels clients, ja que alguns han fet més pressió perquè les dones acceptin realitzar determinades pràctiques de risc, mantenir relacions sense profilaxi, consumir drogues com a complement del servei, etc. El nombre de dones que, malgrat el risc, estan disposades a accedir a fer aquest tipus de serveis per obtenir diners ha augmentat, quan en altres circumstàncies ho havien rebutjat.

S'observa que la majoria de les dones, independentment de l'àmbit en el qual exerceixen la prostitució (carrer o espais tancats), han vist agreujada la seva situació social i econòmica. D'aquest anàlisi, en destaquem que les dones:

- Obtenen menys ingressos econòmics i no poden cobrir de la mateixa manera les seves necessitats bàsiques i les de les seves famílies (manutenció, habitatge). Més de la meitat de les dones a qui l'Agència ABITS ha donat atenció tenen càrregues familiars (primordialment fills i filles a càrrec aquí o al seu país d'origen). La majoria són les úniques persones que contribueixen al sosteniment econòmic de la seva unitat familiar, moltes d'elles formen famílies monoparentals femenines i sostenen econòmicament la família.
- Veuen deteriorada la seva salut física, psicològica i emocional. Les pràctiques sexuals incrementen el risc d'exposició a infeccions de transmissió sexual i la situació de més vulnerabilitat augmenta el nombre d'episodis d'ansietat, situacions de cansament i esgotament i menys atenció per cuidar-se elles mateixes.
- Tenen més dificultats per mantenir els habitatges on resideixen per no poder fer front a la despesa que suposa (també s'han vist afectades per desnonaments).
- Han hagut d'incrementar la seva mobilitat, per buscar altres opcions d'obtenir ingressos ja sigui en altres zones i/o països.

La incidència del turisme sexual ocasiona una demanda que se suma a la demanda autòctona i que fa que l'oferta sigui més elevada en certs moments de l'any (estiu), coincidint amb esdeveniments importants (congressos, etc) i en certs espais de la ciutat (ja sigui via pública: zona Rambles i Vila Olímpica, com espais tancats, sobretot locals).

1.2 Factors de fragilitat

En el cas d'algunes dones, a més de la conjuntura social que hem descrit, s'hi sumen altres factors de fragilitat que encara contribueixen a incrementar més les situacions d'exclusió: trastorns mentals severs, desestructuració a les famílies d'origen, situacions de vivències traumàtiques, episodis de violència... Per aquestes dones la prostitució esdevé el mitjà de subsistència que els permet disposar de manera immediata de recursos econòmics. Encara que la crisi econòmica acabi, les seves

particularitats continuaran condicionant el seu accés al sistema de protecció en igualtat d'oportunitats i, per tant, cal seguir buscant alternatives per evitar la seva marginació en un context que garanteixi la solidaritat social.

La majoria de les dones ateses són migrades (87,91% de les dones ateses al carrer pel SAS i el 81,25%¹¹⁵ de les dones ateses en els programes d'intervenció en espais tancats) que acostumen a provenir de territoris empobrits en els seus països d'origen. Per tant, la feminització de la pobresa i els processos de migracions transnacionals són fenòmens interseccionals que també convergeixen en les dones que exerceixen la prostitució i que, sumats a altres (les noves construccions de família, els nous rols que desenvolupen els homes i les dones, el nou paradigma del mercat laboral actual i la falta de conciliació familiar i laboral, etc.) poden explicar el biaix i sobrerrepresentació en l'origen i la procedència de les dones ateses.

La mobilitat a altres zones i països és un altre aspecte característic de les dones que exerceixen la prostitució, i és una altra particularitat coincident en les dones que exerceixen tant a la via pública com en espais tancats. Aquest fet esdevé també un factor de fragilitat, ja que els dificulta la generació de lligams i d'una xarxa social de suport.

Un altre factor de fragilitat fonamental és l'estigma de la prostitució, que ocasiona un impacte negatiu a nivell emocional en la vivència que tenen les dones d'aquesta activitat, així com aïllament i rebuig social.

1.3 Tràfic d'Éssers Humans amb finalitat d'explotació sexual

El tràfic d'éssers humans (TEH) amb finalitat d'explotació sexual afecta de manera transversal totes les àrees on es dona l'exercici de la prostitució. El TEH és una greu violació dels drets humans i està tipificat per la Llei del dret de les dones a eradicar la violència masclista de l'any 2000 com una forma més de violència masclista. La incidència del TEH en el fenomen de la prostitució ens obliga a seguir incrementant les eines per a la seva detecció i habilitar el màxim d'estratègies de coordinació per abordar a nivell local un fenomen de tan alta complexitat i globalitat.

¹¹⁵ Es desconeix la procedència del 7,59% i l'11,16% correspon a dones espanyoles.

2. Atenció a les dones que exerceixen la prostitució a la via pública

2.1 Servei d'Atenció Socioeducativa SAS-ABITS

El 2014 es va consolidar el Servei d'Atenció Socioeducativa SAS-ABITS, creat el 2006. El servei municipal va adquirir un ampli coneixement de la situació de les dones que exerceixen la prostitució a la via pública, i va donar cobertura estable a la totalitat de territoris on té lloc la prostitució al carrer: Ciutat Vella, les Corts i Sant Martí-Eixample.

Van continuar creixent els contactes realitzats a la via pública (29.190), en un 12,48%, i es va mantenir el nombre d'atencions (28.623).

Les demandes recollides al carrer (14.314) es van incrementar un 28,7% essent sobretot (i per aquest ordre) d'atenció sanitària, formació i inserció laboral, atenció jurídica, atenció a fills o filles, etc. Destaca el creixement en un 47,16% de les sol·licituds d'allotjament.

El SAS **va atendre 389 dones diferents** en oficina, de les quals 298 tenien expedient actiu a 31 de desembre.

Respecte a les dones amb expedient actiu:

- Un 90% exercia la prostitució a la via pública: 65% al districte de Ciutat Vella, un 16% a les Corts i un 9% a Sant Martí. El 10% restant exercia en espais tancats.
- Un 87,91% eren immigrades, provinents sobretot de Nigèria (38,92%, augmentant respecte al 2013) i Romania (15,77%, disminuint respecte al 2013). El tercer lloc el van ocupar les dones autòctones, en un 12,08%.
- La mitjana d'edat es va establir en 34 anys.
- Un 7,3% eren dones transsexuals.
- El 58,4% eren mares amb fills i/o filles a càrrec, ja fos aquí o al seu país d'origen.
- El nombre de dones ateses en situació irregular (36,4%) es va incrementar un 10% respecte a l'any anterior.

Es va mantenir el nombre de casos en tractament terapèutic (63) i els acompanyaments (956) van augmentar un 47,78%.

L'1 d'agost del 2014 es va posar en marxa el servei d'atenció jurídica, que va oferir quatre hores d'atenció presencial a la setmana i va atendre 39 dones diferents. Les principals demandes van ser per dret d'estrangeria, penal, administratiu, família, etc.

El servei també va atorgar ajuts econòmics puntuals per poder sostenir processos i assolir objectius establerts, ja sigui amb caràcter d'urgència o vinculats al pla de treball.

El SAS va seguir proporcionant assessorament a professionals de diferents serveis i a estudiants i va presentar el servei i la tasca realitzada en diferents contextos.

2.2 Altres serveis d'atenció social

Paral·lelament al treball realitzat pel SAS, des de l'Agència ABITS es va donar suport a dones que, per una necessitat específica, requerien una atenció puntual i immediata, a fi de minimitzar els riscos de

la problemàtica i pal·liar la situació de vulnerabilitat. Es van atorgar un total de 198 ajuts econòmics a 65 usuàries i es va oferir habitatge compartit a tres dones i un nen.

D'altra banda, 28 dones van participar en cinc tallers per a mares (relació maternofilial, inclusió al país d'acollida i temes socioeducatius), essent 41 els nens i/o nenes els beneficiaris indirectes.

En l'àmbit sanitari, es van realitzar 473 accions informatives a peu de carrer (arribant a 171 dones) i 13 tallers de formació en salut sexual i reproductiva a 31 dones i a dones transsexuals que exerceixen la prostitució a la via pública. Com a novetat, es van dur a terme cinc tallers de formació in situ en diversos locals i clubs, per a 19 dones.

3. Atenció a les dones que exerceixen la prostitució en espais tancats (locals, pisos i clubs)

El 2014 es va donar continuïtat als projectes pilot que es van iniciar el 2013 als districtes de l'Eixample (octubre) i les Corts (juliol), i es va ampliar el territori d'intervenció al districte de Sants.

Respecte a l'any anterior, va augmentar considerablement el nombre d'espais tancats als quals es va accedir, es va doblar el nombre de dones ateses i es va incrementar el coneixement respecte a la situació de les dones que hi exerceixen.

L'actuació realitzada respon a l'estratègia de definir l'abordatge per districtes per tal de poder delimitar la intervenció i arribar progressivament i en el futur a totes les dones que exerceixen la prostitució en espais tancats de la ciutat. Es van seleccionar els districtes on es tenia coneixement que hi havia més concentració d'aquests espais.

Valorem que les dades obtingudes es refereixen a una mostra del total de dones que poden estar exercint la prostitució en espais tancats a Barcelona. Per tant, no tenen perquè correspondre a la totalitat del perfil de les dones que exerceixen la prostitució en espais tancats. Preveiem que l'abast de l'exercici de la prostitució en espais tancats és molt més gran i supera amb escreix el nombre de dones que exerceixen la prostitució a la via pública.

El 2014 es van fer cinc reunions amb les entitats que intervenien en espais tancats a fi de:

- Efectuar una avaluació continua de les actuacions dutes a terme per unificar metodologies d'intervenció i definir conceptes i indicadors.
- Començar a recollir dades quantitatives i qualitatives que ajudin a ampliar el coneixement de les característiques de l'àmbit d'exercici i de la situació de les dones.
- Planificar actuacions de futur entre les tres entitats que desenvolupen els projectes i l'Agència ABITS, amb l'objectiu d'homogeneïtzar i millorar els serveis oferts a les dones.

Es van detectar 216 espais diferents als districtes on s'estava intervenint, dels quals **se'n van visitar 101** (increment del 60,32%) que eren clubs, barres americanes, locals de massatge/relax i pisos¹¹⁶.

¹¹⁶ El 2014 també es va començar a intervenir en pisos on exerceixen la prostitució dones xineses. Es van visitar vuit pisos i es van atendre tres dones d'aquesta procedència.

Es van atendre **448 dones** diferents (el doble que el 2013), de les quals un 81,25% eren immigrades (es desconeix la nacionalitat del 7,59%). A diferència de les dones que exerceixen a la via pública, el 56,03% de les dones immigrades procedien de l'Amèrica Llatina (República Dominicana, Colòmbia i Brasil) seguides de l'Europa de l'Est en un 19,87% (en gran part de Romania), Espanya en un 11,16%, la Xina en un 1,59% i la resta d'Europa en un 0,89%.

Comparativa segons la procedència de les dones: espais tancats / via pública

CONTINENTS	ESPAIS TANCATS	PAÏSOS AMB MÉS INCIDÈNCIA	VIA PÚBLICA	PAÏSOS AMB MÉS INCIDÈNCIA
Àfrica	2,90%		44,65%	<i>Nigèria 38,92%</i>
Amèrica Llatina	56,03%	<i>República Dominicana 13,63%</i>	20,13%	<i>Equador 6,71%</i>
		<i>Colòmbia 10,27%</i>		
		<i>Brasil 7,81%</i>		
Europa de l'Est	19,87%	<i>Romania 15,4%</i>	22,14%	<i>Romania 15,77%</i>
Europa	12,05%	<i>Espanya 11,16%</i>	12,41%	<i>Espanya 12,08%</i>
Àsia	1,56%		0,67%	
Desconeguda	7,59%		0%	
TOTAL	100%		100%	

La mitjana d'edat es va establir al voltant dels 31 anys, tres anys menys que les dones que exerceixen a la via pública.

També va baixar el nombre de dones ateses en situació irregular, que es va situar en l'11,16% (es desconeix la situació administrativa del 22,99%).

Del total de dones ateses, vuit eren dones transsexuals.

El tipus de demandes en espais tancats van ser similars a les que van fer les dones a la via pública: sanitàries, formació i inserció laboral, socials, jurídiques i situacions de violència masclista.

4. Disseny i implementació de programes per a la formació i inserció sociolaboral

El 2014, un total de **456 dones van participar en els programes** de formació o inserció laboral de l'Agència ABITS (cal tenir en compte que una mateixa dona pot haver participat en més d'un projecte).

Es van portar a terme set programes de formació i inserció sociolaboral, en conveni amb sis entitats, en els quals van participar dones provinents tant de la via pública com d'espais tancats.

A més de mantenir els projectes iniciats anteriorment, i a fi de poder ampliar noves vies de mercat, es van potenciar i iniciar nous projectes en l'àmbit de la formació i especialització en costura i de gestió d'un parc públic destinat a ús de la ciutadania.

Els recursos estaven adaptats a les necessitats i a la situació vital de les dones que demanaven la inserció laboral. Tant es van oferir processos intensius que requerien un alt compromís i dedicació, també es van posar a l'abast recursos personalitzats de fàcil accessibilitat i molta flexibilitat, com un programa específic per a dones transsexuals.

Es van reforçar les accions per potenciar les habilitats prelaborals, ja que es va detectar una important mancança de les dones en aquest àmbit (hàbits, horaris, idioma insuficient per accedir al mercat laboral, etc.), sobretot de les que exercien a la via pública.

La situació de vulnerabilitat de les dones (dificultats per cobrir les necessitats bàsiques, situacions de violència masclista, desconeixement de la societat d'acollida i del mercat laboral) va requerir posar també la mirada en les diferents àrees que afectaven la seva vida i que, inevitablement, revertien en la inserció laboral.

També va ser necessari el treball en xarxa i de coordinació continua amb altres recursos interns i externs (socials, jurídics, etc.), a fi que les dones poguessin sostenir els processos de formació i inserció laboral.

El 2014 **es van inserir al mercat laboral formal 135 dones** (augment del 13%) a través de 201 contractes. **Van treballar al mercat laboral informal 46 dones** (descens del 28%) a través de 68 feines.

Tot i que els sectors d'inserció van coincidir tant en el mercat formal com en l'informal, es van observar diferències significatives:

En el mercat laboral formal hi ha més varietat d'ocupacions. Gairebé la meitat de les contractacions corresponen a l'àmbit de neteja (49,92%). La resta es reparteixen de manera bastant equitativa en els sectors d'hostaleria (17,42%), atenció al públic (16,90%) i servei domèstic/cura de la gent gran (11,61%). De forma més minoritària, trobem les insercions en costura (2,99%) i d'altres tipus, com personal base o autoocupació (1,16%).

En canvi, en el mercat laboral informal, les feines es concentren clarament en l'àmbit del servei domèstic i cura de la gent gran, en un 72,27%. Baixen considerablement les insercions en el sector de

la neteja que, tot i estar en segona posició, només representen un 8,82%. La resta són feines en els àmbits d'hostaleria (5,88%), atenció al públic (2,94%) i costura (2,94%). Un 2,9% de les dones han fet altres feines (autoocupació i cangur) i es desconeix la tipologia d'ocupació del 4,41% restant.

Tal com es pot observar, la situació de les dones en situació administrativa irregular va determinar inevitablement l'itinerari formatiu i laboral a seguir, així com el tipus d'ocupacions que se'n van derivar.

OCUPACIONS 2014	Mercat laboral FORMAL (contractes) %	Mercat laboral INFORMAL (feines) %
Neteja	49,92%	8,82%
Operària de neteja	39,8%	8,82%
Auxiliar de neteja	8,46%	-
Mecànica sanitària	1,16%	-
Neteja apartaments turístics	0,50%	-
Hostaleria	17,42%	5,88%
Cambrera de pisos i hostaleria	12,94%	4,41%
Auxiliar de cuina i rentaplats	4,48%	1,47%
Servei domèstic i cura de la gent gran	11,61%	72,07%
Servei domèstic i cura de persones a domicili	10,45%	72,07%
Gericultora residència/geriatria	1,16%	-
Atenció al públic	16,90%	2,94%
Promotora/informadora/hostessa	11,43%	-
Comerç/dependent	3,98%	2,94%
Coord. medidora social/agent de salut	1,49%	-
Costura	2,99%	2,94%
Cosidora/taller cosir	2,99%	2,94%
Altres	1,16%	2,94%

Personal base, autoocupació, cangur, etc.	1,16%	2,94%
Desconeguda	-	4,41%
TOTAL	100%	100%

Cal tenir en compte que el mercat de treball actual presenta insercions precàries per a les dones que provenen de col·lectius vulnerables: jornades parcials, contractes de substitucions o de curta durada, augment de les exigències laborals i reducció de les remuneracions, etc. També estan empitjorant les condicions de la tipologia de feines en les quals es feia formació (cambrera de pisos, etc.)

El predomini del tipus contractació temporal fa necessari invertir esforços per mantenir-se en el mercat de treball formal.

A més, la necessitat d'aconseguir recursos econòmics ràpidament sovint topa amb la necessitat a mitjà o llarg termini d'invertir temps en formació, necessària per millorar la qualificació i la competitivitat en el mercat de treball.

5. Detecció i assistència integral a les víctimes del Tràfic d'Éssers Humans amb finalitat d'explotació sexual

El 2014 l'Agència ABITS va seguir intervenint contra el TEH amb finalitat d'explotació sexual i va ampliar el coneixement sobre el fenomen. Es van detectar:

1. Un augment de la demanda de les dones per ser ateses com a víctimes d'aquest delictes, a causa de:
 - Més detecció per part de les professionals del SAS i d'altres entitats. El SAS va elaborar 22 indicadors de detecció de situacions de víctimes de TEH i en va fer més difusió a professionals dels serveis socials i de salut.
 - Els processos d'acompanyament de les professionals del SAS en l'autoidentificació de les dones, que es van iniciar fa dos o tres anys amb processos d'establiment de vincle de confiança i disseny de plans de treball integrals.
 - Les investigacions i obertura de causes contra les xarxes del TEH per part dels cossos policials a Barcelona.
2. Les nacionalitats majoritàries de les dones que exerceixen la prostitució a Barcelona (nigerianes i romaneses a la via pública, i romaneses i xineses en espais tancats) coincideixen amb les nacionalitats de les víctimes (o potencials víctimes) del TEH, segons els cossos policials i els i les professionals.

Això va produir:

1. Un augment del 150% de l'assessorament i representació jurídica per a víctimes del TEH del servei prestat per l'Agència ABITS.
2. L'adaptació contínua al perfil i situació de les dones del programa RAI i la resta de programes d'inserció sociolaboral.
3. La recerca d'altres recursos d'acolliment, a Barcelona i a l'Estat espanyol.
4. L'adaptació dels serveis als factors de fragilitat associats a les dones (increment dels espais de suport psicològic).
5. Un augment de la coordinació amb els cossos policials i la recerca de noves estratègies de detecció i d'abordatge.
6. Una més elevada demanda dels recursos d'acolliment el darrer trimestre de l'any, en què es van acollir 15 dones diferents.

Així mateix, l'Agència ABITS va treballar per aprofundir en la detecció de les víctimes de TEH, i va oferir assistència integral a través dels recursos i serveis següents:

5.1 Servei d'Atenció Socioeducativa.

El SAS va mantenir el procediment de detecció i abordatge de les situacions de TEH amb finalitat d'explotació sexual, tant a dones que exerceixen al carrer com en locals.

Es va doblar el nombre d'indicadors de detecció (22 en total) i es va elaborar un decàleg de recomanacions ètiques per a l'atenció a les víctimes.

5.2 Recursos d'acollida per a víctimes de TEH amb finalitat d'explotació sexual

Al llarg del 2014, 34 dones i cinc menors van residir en els diversos recursos d'acollida:

- El recurs d'acolliment d'emergències va allotjar 25 dones i quatre fills i/o filles víctimes de TEH (augmentant un 66,65% respecte a l'any anterior).

Es va fer necessari un elevat seguiment de les situacions de greu afectació per a la salut física i emocional de les dones (per estrès prostratàutic a causa de l'explotació o per patologia mental), que va comportar la derivació de set dones a una entitat especialitzada en atenció a dones migrades víctimes de greus vulneracions dels drets humans.

- Es van mantenir tres pisos per facilitar l'etapa d'autonomia de les dones víctimes de TEH, que van albergar vuit dones i un menor.
- El Centre Municipal d'Atenció a les Urgències per Violència Masclista de l'Ajuntament de Barcelona va acollir una dona víctima de TEH.

5.3 Recuperació, apoderament i inserció sociolaboral

El 2014 va comprendre la segona i la tercera edició del projecte RAI per a la recuperació, apoderament i inserció sociolaboral de dones víctimes de TEH: edició 2013-2014 (abril 2013-març 2014) i edició 2014-2015 (abril-desembre 2014).

En les dues edicions hi van participar 30 dones (18 en l'edició 2 i 12 en l'edició 3), de les quals un 83,3% estaven acollides als pisos de l'etapa d'autonomia.

Es va oferir tractament terapèutic a les participants, accions grupals i individuals per treballar les diferents esferes vitals, accions formatives, pràctiques laborals en empreses i acompanyament a la inserció laboral.

El 2014 es van inserir un total de 13 dones a través de 13 contractes (Edició 2: tres dones i tres contractes¹¹⁷ i Edició 3: cinc dones i 10 contractes). A més, tres dones de l'Edició 3 van trobar feina en el mercat laboral informal.

5.4 Representació jurídica i anul·lació de sancions

Va augmentar un 150% el nombre de dones ateses pel servei de representació jurídica a víctimes de TEH amb finalitat d'explotació sexual, prestat per l'Agència ABITS. Aquest servei va informar 10 dones sobre el procés de denúncia de l'explotació sexual de la qual són víctimes, tant si volien formalitzar denúncia com si no.

Finalment, en coordinació amb la GUB i l'Institut Municipal d'Hisenda, es va posar a disposició de les dones víctimes de TEH el procediment d'anul·lació de les sancions interposades per l'incompliment de l'Ordenança municipal de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana.

6. Coordinació d'actuacions a nivell institucional i comunitari

Per portar a terme els objectius de l'Agència ABITS (atendre les dones que exerceixen la prostitució i lluitar contra el TEH amb finalitat d'explotació sexual) és imprescindible un intens treball de coordinació a nivell institucional i comunitari. A més es van realitzar actuacions per ampliar el coneixement sobre el fenomen a la ciutat, i es va fer formació i sensibilització tant a professionals, com a estudiants i periodistes.

Durant el 2014 es van realitzar les accions següents:

La Direcció del Programa de Dona va participar en la comissió de seguiment del Protocol català de protecció de les víctimes de Tràfic d'Éssers Humans, que l'Ajuntament de Barcelona va signar el 2013.

Des de l'Agència ABITS es va seguir treballant conjuntament amb altres institucions: Subdelegació del Govern, Oficina d'Estrangeria de Barcelona, DGAIA i Fiscalia d'estrangeria, així com diversos serveis socials de l'àrea metropolitana.

Es van mantenir les coordinacions amb els tres cossos policials competents a la ciutat (Guàrdia Urbana, Mossos d'Esquadra i Cos Nacional de Policia), mitjançant taules específiques de treball, amb l'objectiu de coordinar actuacions, definir línies estratègiques d'intervenció conjuntes, millorar l'abordatge de les situacions de TEH amb finalitat d'explotació sexual, així com afavorir els canals de comunicació ja existents. També es va continuar treballant per garantir l'atenció a les dones en el decurs dels operatius policials. Arran de totes aquestes actuacions, el 2014 es va observar una millora en la coordinació entre els tres cossos policials.

¹¹⁷ Dades corresponents només a les insercions produïdes l'any 2014.

Es van realitzar dues reunions de la taula tècnica de l'Agència ABITS formada per nou entitats i diferents àmbits municipals i es va oferir, a les entitats que en formen part, formació específica en violència masclista (RVD-BCN), en coordinació amb les tècniques de la Direcció del Programa de Dona.

Es va incidir per consolidar l'atenció sanitària que ofereixen els programes Apropa't i Trànsit en col·laboració amb l'Agència ABITS per a dones i dones transsexuals que exerceixen la prostitució a la ciutat.

Es va mantenir la coordinació amb altres departaments de l'Ajuntament, així com la presència als districtes de la ciutat mitjançant les coordinacions habituals, la participació en espais de treball i informant de la feina que es desenvolupa.

Es va tramitar la substitució de sancions per incompliment de l'Ordenança municipal de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana per un pla de treball educatiu consensuat amb el servei o entitat referent de la dona.

Es va mantenir la participació de l'Agència ABITS en la comissió tècnica del Circuit Barcelona contra la violència vers les dones, a més de donar a conèixer els recursos i serveis per a dones que exerceixen la prostitució i víctimes de TEH.

Es va realitzar formació en l'abordatge del TEH amb finalitat d'explotació sexual dins el marc del Circuit, així com per als agents de la Guàrdia Urbana.

Es va donar a conèixer la feina de l'Agència en diverses jornades i es van atendre tots els estudiants o professionals que van demanar informació sobre el treball que es porta a terme i la situació de les dones.

Es va elaborar el document de *Recomanacions sobre el tractament de la prostitució i el TEH amb finalitat d'explotació sexual als mitjans de comunicació*, conjuntament amb l'ADPC i professionals de la comunicació.

ANNEX 1.

Indicadors de detecció de possibles víctimes del Tràfic d'Éssers Humans amb finalitats d'exploatació sexual

	INDICADOR	SAS		Centres Sanitaris	Centres d'atenció social
		Medi obert	Oficina		
AUTONOMIA I ORGANITZACIÓ DE LA QUOTIDIANITAT	1. Disposició de documentació	√	√	√	√
	2. Nombre d'hores al carrer	√	√	√	√
	3. Grau de xarxa i suport social		√		√
	4. Presència dels fills a la seva vida		√	√	√
	5. Disposició de diners	√	√		√
SALUT	6. Marques físiques de violència	√	√	√	√
	7. ITS per acceptar pràctiques de risc	√	√	√	
	8. Planificació familiar		√	√	√
	9. Despreocupació o deteriorament de la salut	√	√	√	√
	10. Grau d'ansietat i depressió	√	√	√	√
MOBILITAT	11. Capacitat de desplaçament i coneixement de la ciutat		√		√
	12. Zona territorial on viuen		√		√
	13. Persones amb les quals conviuen		√		√
	14. Canvi de residència constant		√	√	√
	15. Mobilitat geogràfica	√	√		√
RELACIONS AMB ELS PROFESSIONALS O IGUALS	16. Detecció d'actituds de por i d'evitació	√	√	√	√
	17. Nombre de trucades rebudes al mòbil	√	√	√	√
	18. Resistència a parlar de temes personals	√	√	√	√

	19. Compareixença a les cites pactades		√	√	√
	20. Acompanyament d'una altra persona a les cites pactades o al carrer	√	√	√	√
	21. Altres persones agafen el telèfon i dificulten/impedeixen la comunicació amb les i els professionals	√	√		√
	22. Falta de coherència entre la realitat observable i el que explica la víctima	√	√	√	√

Autonomia i organització de la quotidianitat

1. **Disposició de documentació:** Una de les estratègies que utilitzen els proxenetes per mantenir les víctimes d'explotació sexual controlades és la retenció de la seva documentació, que després és utilitzada com a moneda de canvi per mantenir la persona sota les seves ordres. En detectar una persona que afirma no posseir cap tipus de documentació, i que no relata clarament les raons i que no pot o no vol tornar-la a tramitar, és una possibilitat que existeixi una situació de retenció de la seva documentació contra la seva voluntat i una possible situació de coacció.
2. **Nombre d'hores al carrer:** Les persones en situació d'explotació sexual acostumen a estar coaccionades per treballar el màxim d'hores possibles, independentment dels factors climatològics, del seu estat de salut, dels dies festius o dels horaris. És per això, que la realització d'un excessiu nombre d'hores al carrer exercint la prostitució pot constituir un indicador d'alarma. Aquest indicador és especialment rellevant en l'observació continuada i en la coordinació amb altres professionals que poden aportar informació que permeti identificar les rutines de la víctima i el nombre d'hores que exerceix al carrer
3. **Grau de xarxa i suport social:** En una situació d'explotació sexual, la creació de xarxes socials es veu impossibilitada a causa de l'alt control que s'exerceix sobre la víctima, sobre els seus moviments i relacions. L'absència de contactes amb altres persones pot revelar una situació de privació de llibertat individual observable tant en situacions puntuals com en el seguiment continuat, cosa que és també fàcilment detectable per altres professionals de la xarxa.
4. **Presència dels fills i/o filles a la seva vida:** La utilització dels fills com a mesura de control i coacció és una de les eines que utilitzen els tractants per dominar les víctimes. En alguns casos la dona viu en un domicili diferent del dels seus fills i/o filles i els infants es troben sota la supervisió d'algun membre de la xarxa de TEH i són utilitzats com a protagonistes d'amenaques físiques per tal que la víctima pagui el deute o no denunciï la seva situació d'explotació sexual. En altres casos, els infants es troben als països d'origen controlats per persones que formen part de la xarxa que explota la dona. Els professionals poden adonar-se que els fills i/o filles són utilitzats com a mesura de control quan no estan presents a la vida

de les dones, no viuen en el mateix domicili o no els poden veure o parlar amb ells i/o elles o la persona manifesta poder estar amb els fills i/o filles només un dia per setmana.

5. **Disposició de diners:** En general, les víctimes d'explotació sexual no disposen de diners per a les seves despeses quotidianes, ja que acostumen a donar els guanys que obtenen mitjançant l'exercici de la prostitució a les persones que les estan explotant. Així doncs, no tenen diners per pagar les seves necessitats bàsiques, l'allotjament on viuen, els medicaments o altres despeses tot i passar moltes hores al carrer i havent observat que de tant en tant la persona treballa amb clients. Un altre indicador pot ser que en moments de situacions complexes o límit (pagar una sanció o el pagament d'una fiança abans de l'ingrés a presó) les víctimes aconseguir els diners per tal de fer aquests abonaments. Aquestes quanties elevades són aportades per les persones que les estan explotant i són sumades als deutes que contrauen amb els proxenetes.

Salut

6. **Marques físiques de violència:** La presència de marques físiques de violència al cos de la persona pot ser un indicador que viu una situació d'explotació sexual. Els cops en zones visibles (cara, extremitats, etc.) o en zones menys perceptibles a primera vista (tronc, esquena...), o la reincidència de la presència d'hematomes o extremitats trencades poden mostrar que la persona no exerceix la prostitució lliurement i està rebent agressions físiques.
7. **ITS per acceptar pràctiques de risc:** Les reiterades infeccions de transmissió sexual és un dels indicadors, ja que moltes dones són forçades a tenir pràctiques sexuals de risc i exerceixen la prostitució sense preservatiu, mitjà pel qual tracten d'obtenir més ingressos, segons el que els requereixin. També és un indicador que una dona no descansi els dies prescrits després d'haver realitzat una interrupció voluntària de l'embaràs o després que se li hagi detectat alguna malaltia de transmissió sexual
8. **Planificació familiar:** La manca de planificació familiar és un altre indicador d'explotació sexual. Ens alguns casos, són els tractants els que decideixen si la dona ha de tenir un fill o filla o ha d'avortar. Tenir un fill pot ser un recurs perquè una dona pugui creuar la frontera i ingressar a l'Estat espanyol i funcionar com a atenuant per evitar l'expulsió del territori espanyol, o una eina per aconseguir ajudes econòmiques. Les interrupcions de l'embaràs poden ser amb seguiment mèdic o sense. Per altra banda, són els extorsionadors i/o extorsionadores els que poden decidir en un cert moment que la dona interrompi l'embaràs tot i que ella no ho vulgui, per tal que continuï l'activitat al carrer.
9. **Despreocupació o deteriorament de la salut:** La despreocupació per la pròpia salut és un altre indicador a tenir en compte: la incompareixença a cites programades amb els professionals o les professionals mèdics, no seguir les prescripcions ni fer el seguiment. En molts casos la víctima actua davant la urgència mèdica. Un altre indicador és el deteriorament físic i/o mental de la víctima al llarg del temps.

10. **Grau d'ansietat i depressió:** L'observació de la comunicació no verbal és una eina amb la qual els professionals i les professionals poden detectar situacions d'explotació sexual. La persona que es troba en aquesta situació acostuma a tenir comportaments nerviosos, ansiosos o depressius continuats. També poden presentar-se episodis de plor fàcil, silencis perllongats o falta de concentració. La freqüència en què es produeixen aquestes situacions incrementa el grau de sospita davant una possible explotació sexual.

Mobilitat

11. **Capacitat de desplaçament i coneixement de la ciutat:** Les persones víctimes d'explotació sexual es troben molt controlades en la seva mobilitat geogràfica. Un indicador d'aquest fet pot ser el desconeixement total de la ciutat, del seu entorn i del transport públic, ja que sovint són acompanyades o transportades per terceres persones. Aquest indicador el poden observar els professionals de l'equip tant en l'atenció continuada com durant la verbalització de la víctima.
12. **Zona territorial on resideix:** El coneixement de les zones geogràfiques on viuen les víctimes pot ser un altre indicador. Moltes de les xarxes criminals ofereixen a les víctimes pisos en certes zones, carrers concrets, llocs on es desenvolupa l'activitat de la prostitució, barris de la perifèria de la ciutat o barris en altres ciutats de l'àrea metropolitana, on sovint hi ha altes concentracions de població del país d'origen de la víctima. Per altra banda, hi ha persones que exerceixen i viuen al mateix barri, sense moure's d'una zona geogràfica molt concreta.
13. **Persones amb les quals conviu:** El tipus d'habitatge i amb qui comparteixen el domicili pot suposar un indicador de la situació d'explotació sexual. Malgrat que les víctimes diguin que comparteixen pis, la realitat és que viuen en habitacions rellogades (soles o en companyia d'altres dones), per les quals paguen preus abusius (en comparació amb els preus habituals del mercat immobiliari). La relació que estableixen amb els que diuen que són els seus llogaters o llogateres és de dominació, essent aquests els que prenen les decisions i a qui les dones ho han de consultar tot. A més, si s'accedeix al certificat de convivència corresponent als domicilis, es pot observar un gran nombre de persones empadronades, que no tenen per què residir allà. De vegades, els llogaters o llogateres no les deixen empadronar o els demanen diners per fer-ho.
14. **Canvi de residència constant:** Moltes víctimes canvien d'habitatge sense motiu aparent, ja sigui dins del mateix barri o, el que és més habitual, a fora o fins i tot a fora de la població. Gairebé sempre van a un altre territori amb alta concentració de població de la mateixa procedència. Aquesta mobilitat, sumada a la dificultat de comprensió de la organització territorial de la ciutat d'acollida, fa que sovint, quan se'ls requereix l'adreça actual, la desconguin. També es poden mostrar dubitatives o no ser prou clares en la ubicació del domicili.
15. **Mobilitat geogràfica:** La mobilitat geogràfica és un tret comú en les víctimes del TEH. Moltes de les dones viuen i treballen en grans ciutats del territori espanyol durant gran part de l'any. A l'estiu són traslladades a zones costeres, on hi ha més turisme. Aquests viatges són sobtats i

quan la persona torna no pot donar referències del lloc on ha estat i presenta un desconeixement total de la ciutat o d'on es trobava geogràficament. La mobilitat pot ser a dins l'Estat espanyol o altres ciutats europees.

Relacions amb els professionals i les professionals i/o amb els iguals

16. **Detecció d'actituds de por i d'evitació:** La por a la persona i/o persones que exerceixen el control proper a la víctima provoca que presenti actituds d'evitació cap als professionals i les professionals i por del contacte per por que es faci evident la seva situació d'explotació sexual. En general, perquè les persones que la controlen prohibeixen qualsevol contacte amb els professionals i les professionals (dels centres educatius, d'entitats, etc.). Aquest indicador es pot observar tant en una intervenció puntual com en una relació de continuïtat. Aquesta por es pot manifestar més quan la víctima acudeix acompanyada d'alguna altra persona a la qual presenta com amic o amiga, manté una actitud bel·ligerant, fa moltes preguntes o no fa cas de la presència de l'agent social.
17. **Nombre de trucades rebudes al mòbil:** Les persones en situació d'explotació sexual acostumen a tenir un control proper dels seus tractants, que es manifesta, entre d'altres formes, mitjançant el contacte telefònic constant. Aquesta recepció de trucades contínues i reiterades al telèfon mòbil constitueix un indicador d'alarma. L'indicador és fàcilment identificable a partir de la relació continuada amb els professionals i les professionals, ja sigui a l'espai d'exercici quan l'equip de carrer s'apropa per tenir una conversa amb la dona, en l'atenció individual a oficina o durant el decurs dels acompanyaments. Igualment és observable de forma puntual o a través de les informacions facilitades per altres professionals.
18. **Resistència a parlar de temes personals:** Pel fet de no poder parlar de la seva situació personal sense esmentar la situació d'explotació que estan vivint, moltes víctimes eviten comentar detalls de la seva vida personal i així no verbalitzen el seu patiment: la por de patir represàlies i/o amenaces. Això dificulta la intervenció professional, ja que és necessari conèixer dades de la vida de la persona com són: adreça, persones amb qui conviu, empadronament, etc. Sovint les dones no poden aportar aquesta informació, malgrat que se'ls reclami continuadament.
19. **Compareixença a les cites marcades:** La incoherència entre el nombre de sol·licituds fetes al SAS al carrer i la seva incompareixença a les entrevistes o cites pactades és un indicador que pot desvelar una impossibilitat de lliure mobilitat, cosa que constitueix un indicador observable evident. Si la víctima no compareix a una cita programada, és evasiva en la seva justificació o interromp el contacte amb l'equip, són altres mostres a tenir en compte. Aquest indicador és fàcilment observable en la relació de continuïtat amb la víctima.
20. **Acompanyament d'una altra persona a les cites pactades o a la zona d'exercici:** Si la víctima es troba acompanyada freqüentment per una altra persona, aquest pot ser un indicador de control sobre els seus moviments. Quan el contacte per iniciativa del SAS a l'entorn d'exercici és dificultat per la presència d'una tercera persona, que interromp la conversa amb la víctima,

respon per ella o l'aparta físicament del contacte amb l'equip, s'evidencia una situació de privació de moviment i de possible explotació sexual. Quan aquesta tercera persona acompanya la víctima a totes les cites amb els professionals i les professionals, manté una actitud molt callada o molt evasiva, o es nota que no vol mantenir cap mena de contacte amb les i els professionals, o, al contrari, fa moltes preguntes respecte a la víctima, disposem d'elements suficients per sospitar sobre la situació d'explotació de la dona.

21. **Altres persones agafen el telèfon i dificulten o impedeixen la comunicació amb els professionals i les professionals:** Una altra estratègia de control cap a una víctima d'explotació sexual és el control sobre la seva comunicació i els seus contactes, i constitueix un indicador rellevant el fet que altres persones tinguin accés al seu telèfon, l'agafin, dificultin o distorsionin l'accés dels professionals i les professionals a la víctima. En el cas que l'equip intenti contactar amb la víctima fora del context d'exercici de la prostitució i la comunicació sigui impedita o manipulada per tercers, s'activa la sospita, que és més o menys greu segons la freqüència en què això es produeix.
22. **Falta de coherència entre la realitat observable i el que explica la víctima:** A causa dels diferents contactes entre la víctima i les professionals del SAS, s'estableixen relacions de confiança en les quals es parla de la vida en general, del procés migratori de la dona, de la situació d'habitatge o del relat de les activitats diàries. Aleshores és quan es posen de manifest incongruències entre la informació donada a la professional en els diferents moments de la intervenció.

Per acabar, s'ha de destacar que quan es fa l'entrevista d'acollida o es manté una relació freqüent amb la víctima, es donen oportunitats perquè expliqui el seu procés migratori i relati com va ser. Així, sobta que en un primer moment la majoria dels relats segueixen un patró similar, com si reproduïssin un guió après, que no quadra amb la realitat. Quan es parla de les expectatives en relació amb el procés migratori, resulten extremadament innocents o irrealistes, sobretot quan la víctima explica com era la seva vida anterior al viatge i quina era la situació de la família o de la persona en relació amb la feina o la formació. Això permet fer visible l'engany al qual han estat sotmeses, ja sigui per la creença de l'ocupació que tindrien al país d'acollida o, sabent per endavant que es dedicarien a la prostitució, per les molt males condicions en què l'exerceixen.

BCN

**Informe de l'estat d'execució i impacte
de les actuacions de l'Agència ABITS per a l'abordatge
integral de la prostitució i del tràfic d'éssers humans
amb finalitat d'explotació sexual**

INFORME 2014

**bcn.cat/
dones**

twitter.com/BCN_Dones

facebook.com/BarcelonaDones